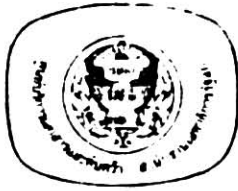

THAI NATIONAL ASSEMBLY LIBRARY

3961174278

เอกสารประกอบการพิจารณา

สภาที่ปรึกษาของนายกรัฐมนตรี
ทำหน้าที่สภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน

(วันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๑๔ - วันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๑๔)

สารบัญ

อ.พ.

๗. ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ
(ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ
(ฉบับที่ ..) พ.ศ. ๑๖๕
๘. ร่างพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตร-
กรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ๑๘๐
๙. ร่างพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลัง
กู้เงินจากต่างประเทศ พ.ศ. ๒๐๗
๑๐. ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของ
คณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๖ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน
พ.ศ. ๒๕๑๕ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
ร่างพระราชบัญญัติโอนกิจการบริหารของสำนักงาน
ส่งเสริมเยาวชน กระทรวงศึกษาธิการไปเป็นของ
ส่วนราชการในกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๒๗

๑๑. ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของ
คณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๖ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน
พ.ศ. ๒๕๑๕ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของ
คณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๘ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน
พ.ศ. ๒๕๑๕ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ๒๔๗
๑๒. ร่างพระราชบัญญัติครู (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ๒๗๒
๑๓. ร่างพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ..)
พ.ศ. ๒๙๑
๑๔. ร่างพระราชบัญญัติธนาคารเพื่อการเกษตร
และสหกรณ์การเกษตร (ฉบับที่ ..)
พ.ศ. ๓๐๖
๑๕. ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของ
คณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๖ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน
พ.ศ. ๒๕๑๕ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
ร่างพระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวง
กลาโหม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ๓๖๕

เอกสารประกอบการพิจารณา

ร.บ.

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน
(ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ
(ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

จัดเข้าระเบียบวาระประชุมสภาที่ปรึกษาของนายกรัฐมนตรี
ทำหน้าที่สภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน
ครั้งที่ ๕
วันศุกร์ที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๑๘

คำนำ

งานตุลาการ เป็นงานที่สำคัญที่สุดงานหนึ่ง เพราะ
ประสิทธิประสาทความยุติธรรมให้แก่ประชาชน ศาลคือที่พึ่งที่สุดท้าย
ของประชาชน ฉะนั้นทั้งอัยการ และตุลาการจึงควรปรับปรุงใน
ทุก ๆ ด้าน เพื่อความคล่องตัวในการบริหารงาน และการปฏิบัติ
หน้าที่ราชการ

การกำหนดอัตราเงินเดือนขึ้นใหม่ จึงเป็นองค์ประ
คอบที่สำคัญอย่างยิ่งในการตอบแทนการปฏิบัติงาน

และการกำหนดให้มีเงินค่าครองชีพ เมื่อเกิดภาวะ
ค่าครองชีพเปลี่ยนแปลงไปมาก ก็เป็นการเหมาะสม เพื่อมิให้เกิด
การ เปรียบเทียบกับรัฐวิสาหกิจ หรืองานของหน่วยงานเอกชนซึ่งทำ
ให้เป็นกำลังใจสำคัญในการปฏิบัติงาน ของข้าราชการฝ่ายตุลาการ
และข้าราชการอัยการ

คณะรัฐมนตรี ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติ ระเบียบข้าราชการ
ฝ่ายตุลาการ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... และร่างพระ
ราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.
๒๕๑๘ และเพื่อแก้จุดบกพร่องดังกล่าว

ศูนย์บริการเอกสารและค้นคว้า สำนักงานเลขาธิการ
รัฐสภา - ได้สรุปสาระสำคัญของร่าง ให้ข้อสังเกต และเสนอข้อ
มูลให้ท่านสมาชิกสภาที่ปรึกษานายกรัฐมนตรี ได้นำไปเป็นส่วนประ
กอบในการพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติทั้งสอง

สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

๑. ชื่อร่างพระราชบัญญัติ

- ฉบับที่ ๑ ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการ
ฝ่ายตุลาการ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
- ฉบับที่ ๒ ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการ
ฝ่ายอัยการ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

๒. ผู้เสนอ

- ฉบับที่ ๑ และฉบับที่ ๒ คณะรัฐมนตรี

๓. สาระสำคัญของร่าง

๑. รวมข้าราชการตุลาการเป็นประเภทเดียวกัน ทั้ง
ของตุลาการ และของอัยการ เรียกว่า "ข้าราชการตุลาการ"

๒. ให้มีการปรับขึ้นเงินเดือน เมื่อค่าครองชีพสูงขึ้น
ตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัติ

๓. ข้าราชการฝ่ายตุลาการ และข้าราชการฝ่าย
อัยการ อาจได้รับเงินเพิ่มค่าครองชีพที่ตรวจความภาวะเศรษฐกิจ

๔. จำนวน ตำแหน่ง ระดับงาน สายงานของตุลาการ
จะต้องใช้ผู้มีคุณสมบัติอย่างไร ให้เป็นไปตามที่ ก.ต. กำหนด

๕. ยกเลิกบัญชีตราเงินเดือนท้ายพระราชบัญญัติระเบียบ
ข้าราชการตุลาการ พ.ศ. ๒๔๘๗ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติ
ระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๑๑ และยกเลิก
บัญชีท้ายพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ พ.ศ. ๒๕๐๓
โดยให้ใช้ของใหม่แทน

ข้อสั่งเฑท

พระรชษบัญญติระเบียบข้ารชการฝ้ายอัยการ

๑. แบ่งอัตราเงินเดือน ๖ ชั้น ๑๒ ชั้น
๒. กำหนดชั้นต่ำสุดของแต่ละชั้น ไว้สูง กว่าเดิม
๓. กำหนดชั้นสูงสุดของแต่ละชั้นไว้สูงชั้นอีก ๔ ชั้น
๔. ชั้นสูงสุดของชั้น ๖ สูงถึง ๑๖,๘๐๐ บาท ซึ่งเดิมกำหนดไว้เพียง ๑๐,๘๐๐ บาท
๕. กำหนดอัตรา ๖ อัตรา เพื่อประโยชน์ในการเปลี่ยนอัตราเมื่อสภาวะเศรษฐกิจไม่คงที่

พระรชษบัญญติระเบียบข้ารชการฝ้ายตุลาการ

๑. แบ่งอัตราเงินเดือนเป็น ๘ ชั้น ๑๒ ชั้น
๒. กำหนดชั้นต่ำสุดของแต่ละชั้นไว้สูงกว่าเดิม
๓. กำหนดชั้นสูงสุดของแต่ละชั้นไว้สูงชั้นอีก ๔ ชั้น
๔. ชั้นสูงสุดของชั้น ๘ สูงถึง ๑๖,๖๔๕ บาท ซึ่งเดิมกำหนดไว้เพียง ๑๓,๘๐๐ บาท

๕. กำหนดอัตรา ๖ อัตรา เพื่อประโยชน์ในการ
เปลี่ยนอัตราเมื่อสภาวะเศรษฐกิจไม่คงที่

บัญชีท้ายพระราชบัญญัติ ระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ
ฉบับปัจจุบัน คือ บัญชี ก. ของร่างพระราชบัญญัตินี้ซึ่งเหมือนกับข้าราชการ
พลเรือน เพียงแต่จุดเริ่มต้นของเงินเดือนต่างกันเท่านั้น ซึ่งจะ
ไม่มีผลกระทบต่องบประมาณรายจ่ายประจำปี ๒๕๖๐ แต่อย่างไร ก็
มีผลกระทบต่อเมื่อมีความจำเป็นต้องใช้บัญชี ข. ค. ง. จ. ฉ. ซึ่งจะ
ใช้ได้ในปีที่ค่าจ้างทั่วประเทศสูงขึ้น และเปลี่ยนแปลงค่าครองชีพชั
คราว ซึ่งคงตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

การแก้ไขกฎหมายว่าด้วยอัยการและตุลาการ เป็น ๖
อัตรานี้ เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน
ซึ่งมี ๖ อัตราเช่นกัน แต่พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐ
เสภามี ๑ อัตรา เท่านั้น จึงมีได้แก้ไขให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติ
ระเบียบข้าราชการพลเรือน

งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ๒๕๒๐

กระทรวงมหาดไทย

กรมอัยการ

ก. แผนงานบริหารทั่วไป

๑. งานบริหารทั่วไป

วัตถุประสงค์

- เพื่อให้การพิจารณาบรรดคดีของศาล ในคดีอาญาและคดีแพ่งเป็น ไปอย่างถูกต้อง ความถูกต้อง อย่างยุติธรรม และอย่างมีประสิทธิภาพโดยพนักงานอัยการทำหน้าที่เป็นทนายความแผ่นดิน เพื่อว่าต่างหรือแก้ต่างทั้งคดีอาญาและคดีแพ่งตาม พ.ร.บ. พนักงานอัยการหรือค ฎีกาหม้ายอื่น ๆ รวมทั้งให้คำปรึกษาหารือในข้อกฎหมายหรือข้อเท็จจริง ในทางบรรดคดีแก่กระทรวง กรมและรัฐวิสาหกิจต่าง ๆ

งานที่จะทำในปี ๒๕๒๐

- ให้มีอัยการผู้ช่วยประจำศาลชั้นต้นในเขต กทม. และจังหวัด กทม. จำนวนเก้าสิบแปด อำเภอประมาณ ๗๐๐,๐๐๐ เรือง และคดีแพ่งประมาณ ๑,๕๐๐ เรือง
- ให้คำปรึกษาหารือในข้อกฎหมายหรือข้อเท็จจริงในทาง บรรดคดี แก่กระทรวง กรม และรัฐวิสาหกิจประมาณ ๑,๐๐๐ เรือง
- ปรับปรุงสภาพพื้นที่ใน กทม. และการให้สวัสดิการที่เหมาะสมยิ่งขึ้นแก่ราชการ โดยการก่อสร้างอาคารสำนักงานและบ้านพักข้าราชการเพิ่มเติม

รายละเอียดรายจ่าย

รวม 82,348,500 บาท

1. เงินค่า

53,350,000 บาท

อัคราเดิม 1,301 อัครา

51,075,540 บาท

อัคราใหม่ 111 อัครา (9 เดือน)

2,146,140 บาท

เงิน พ.ศ.ร.

8,520 บาท

เงิน บ.ก.

1,589 บาท

เงิน อ.ช.

124,200 บาท

รายละเอียดอัคราใหม่

ข้าราชการอัยการ

ชั้น 3 ชั้น 5,810 บาท 20 อัครา

ชั้น 3 ชั้น 5,175 บาท 1 อัครา

ชั้น 2 ชั้น 3,420 บาท 7 อัครา

ข้าราชการพลเรือนสามัญ

ระดับ 2 ชั้น 1,750 บาท 4 อัครา

ระดับ 2 ชั้น 1,550 บาท 8 อัครา

ระดับ 2 ชั้น 1,375 บาท 19 อัครา

ระดับ 1 ชั้น 1,220 บาท 7 อัครา

ระดับ 1 ชั้น 955 บาท 26 อัครา

ระดับ 1 ชั้น 750 บาท 19 อัครา

งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ๒๕๒๐

กระทรวงยุติธรรม

สำนักงานปลัดกระทรวง

๓. แผนงานบริหารทั่วไป

๑. งานบริหารทั่วไป

วัตถุประสงค์

- เพื่อให้การบริหาร งานทั่วไปของสำนักงานปลัด กระทรวง และของศาลทั่ว

ราชอาณาจักร ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

งานที่จะทำในปี ๒๕๒๐.

- ปรับปรุงงานบริหารบุคคลของสำนักงานปลัดกระทรวง และของศาลทั่วราชอาณาจักร

ให้มีประสิทธิภาพ เพื่อบังเกิดผลดีแก่การปฏิบัติงานของศาล

รายละเอียดของรายจ่าย	รวม 5,041,000 บาท
1. เงินเดือน	2,040,000 บาท
อัตราเดิม ๘๐ อัตรา	2,๐๒๑,๖๐๘ บาท
อัตราใหม่ ๑ อัตรา (๑ เดือน)	8,๘๙๖ บาท
เงิน ท.ล.ร.	1,800 บาท

รายละเอียดอัตราใหม่

รวม ๑ อัตรา

2. งานบุคลากร

วัตถุประสงค์

- เพื่อให้การพิจารณาพิพากษาบรรดาอรรถคดีเป็นไปอย่างบริสุทธ์ยุติธรรมและให้เป็นไปเพื่อความสะดวกรวดเร็วทั่วราชอาณาจักร

งานที่จะทำในปี 2520

- ดำเนินการพิจารณาอรรถคดีต่าง ๆ ดังนี้

คดีแพ่ง	ประมาณ	40,000	คดี
คดีอาญา	ประมาณ	85,500	คดี
คดีอุทธรณ์	ประมาณ	6,000	คดี
คดีฎีกา	ประมาณ	5,000	คดี

- สร้างอาคารที่ทำการศาล 2 หลัง (สิงห์บุรี แม่สอด) บ้านพักผู้พิพากษาหัวหน้าศาล 5 หลัง บ้านพักผู้พิพากษา 12 หลัง บ้านพักจำศาล 9 หลัง

รายละเอียดรายจ่าย

รวม 125,234,000 บาท

1. เงินเดือน

88,730,000 บาท

อัตรารับ 2,150 อัตรา

88,434,700 บาท

อัตรารับใหม่ 14 อัตรา (9 เดือน)

94,590 บาท

เงิน พ.ศ.ร.

18,200 บาท

เงิน บ.ก.

44,400 บาท

เงิน อ.ช.

88,200 บาท

รายละเอียดอัตราใหม่

รวม ๑ - ๑๕๐ บาท

๑๕ อัตรา

บัญชีอัตราเงินเดือนจะได้ระบุธรรม

๕
บน

๓,๐๓๐ - ๓,๒๒๐ - ๓,๔๒๐ - ๓,๖๓๐ - ๓,๘๕๐ - ๔,๐๘๕ - ๔,๓๓๕
๔,๖๐๐ VIII

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ

(ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๑๗

บัญชีอัตราเงินเดือนข้าราชการอัยการ

๕ ขั้น	๕ ขั้น
๑	๓,๐๓๐ - ๓,๒๒๐ - ๓,๔๒๐ - ๓,๖๓๐ - ๓,๘๕๐ IIIII
๒	๓,๔๒๐ - ๓,๖๓๐ - ๓,๘๕๐ - ๔,๐๗๕ - ๔,๓๐๕ - ๔,๖๐๐ - ๔,๘๘๐ - ๕,๑๗๕ - ๕,๔๖๕ - ๕,๗๕๐ - ๖,๐๕๐ - ๖,๔๐๕ - ๖,๗๗๕ - ๗,๒๖๐ - ๗,๖๖๐ IIIII
๓	๕,๑๗๕ - ๕,๔๖๕ - ๕,๗๕๐ - ๖,๐๕๐ - ๖,๔๐๕ - ๖,๗๗๕ - ๗,๒๖๐ - ๗,๖๖๐ - ๘,๑๗๕ - ๘,๕๐๕ IIIII
๔	๖,๕๐๕ - ๖,๘๕๐ - ๗,๒๖๐ - ๗,๖๖๐ - ๘,๑๗๕ - ๘,๕๐๕ - ๘,๙๕๐ I
๕	๘,๕๐๕ - ๘,๙๕๐ - ๙,๔๐๐ - ๙,๘๕๕ IIIII
๖	๙,๘๕๐ - ๙,๘๕๕ - ๑๐,๓๐๐ - ๑๐,๕๐๐ IIIII

บันทึกผลการพิจารณา

เอกสารประกอบการพิจารณา

สำเนา

พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
(ฉบับที่ . . .) พ.ศ. . .

จัดเข้าระเบียบวาระประชุมสภาที่ปรึกษาของนายกรัฐมนตรี

ทำหน้าที่สภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน

ครั้งที่ ๔

วันศุกร์ที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๑๘

สารบัญ

๑.	คำนำ	
๒.	สาระสำคัญของพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	๑
๓.	นโยบายการปฏิรูปที่ดินปี ๒๕๑๘ - ๑๙ และเป้าหมายในปี ๒๕๒๐	๔
๔.	ผลงานการปฏิรูปที่ดิน ปี ๒๕๑๘ - ๒๕๑๘ และเป้าหมายในปี ๒๕๒๐	๖
๕.	แผนงานปฏิรูปที่ดินตามแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ พ.ศ. ๒๕๒๐ -๒๕๒๔	๘
๖.	งบประมาณประจำปี ๒๕๒๐ ของสำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	๑๑
๗.	กองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	๑๓
๘.	ค่าใช้จ่ายต่อไร่ในการปฏิรูปที่ดิน	๑๕
๘.	ข้อสังเกต	๑๖

คำนำ

การปฏิรูปที่ดินหมายถึง การปรับปรุงเกี่ยวกับ สิทธิ และการถือครองในที่ดินเพื่อเกษตรกรรม รวมตลอดถึงการจัดที่อยู่อาศัยในที่ดินเพื่อเกษตรกรรมนั้น โดยรัฐนำที่ดินของรัฐหรือที่ดินที่รัฐจัดซื้อหรือเวนคืนจากเจ้าของที่ดิน ซึ่งมีใครทำประโยชน์ในที่ดินนั้นด้วยตนเองหรือมีที่ดินเกินสิทธิตามพระราชบัญญัติว่าด้วย การปฏิรูปที่ดิน เพื่อจัดให้แก่เกษตรกรผู้ไม่มีที่ดินของตนเอง หรือเกษตรกรที่มีที่ดินเล็กน้อยไม่เพียงพอแก่การครองชีพ และสถาบันเกษตรกรได้เช่าซื้อ เช่าหรือเช่าทำประโยชน์ โดยรัฐให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาอาชีพเกษตรกรรม การปรับปรุงทรัพยากร และปัจจัยการผลิต ตลอดจนการผลิตและการจำหน่ายให้เกิดผลดียิ่งขึ้น

ร่างพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ซึ่งเสนอโดยคณะรัฐมนตรีมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้รัฐบาลสามารถหาเงินมาใช้ในการปฏิรูปที่ดินให้บรรลุเป้าหมาย ตามที่ได้แถลงไว้ต่อสภาที่ปรึกษาของนายกรัฐมนตรี

ทำหน้าที่สภาพปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน เมื่อวันที่ ๒๕ ตุลาคม
๒๕๑๘

สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา ฯ ขอขอบคุณสำนักงาน
งานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่กรุณามอบเอกสารข้อมูลและ
ตอบคำถามที่เป็นประโยชน์ ในการจัดทำเอกสารประกอบการ
พิจารณาฉบับนี้

การคลังสามารถออกพันธบัตร โดยใช้เงินจากกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ชำระพันธบัตรที่ครบกำหนดชำระแล้วได้ ทั้งนี้เพื่อให้สามารถซื้อและเวนคืนที่ดิน นำมาปฏิรูปได้คล่องตัวยิ่งขึ้น โดยร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังร่วมรักษาการ ตามพระราชบัญญัติฉบับนี้กับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยด้วย และได้กำหนดให้ชำระราคาที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ จากการจัดซื้อเป็นเงินสดหรือเป็นเงินสดและพันธบัตรของรัฐบาล ชำระค่าทดแทนที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์จากการเวนคืนเป็นเงินสดส่วนหนึ่ง อีกส่วนหนึ่งให้จ่ายเป็นพันธบัตรของรัฐบาล ทั้งนี้ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา นอกจากนี้ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ยังได้กำหนดให้กระทรวงการคลัง โดยอนุมติคณะรัฐมนตรีมีอำนาจออกพันธบัตร เพื่อชำระค่าทดแทนที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ และให้นำเงินจากกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม มาใช้

ชำระพันธบัตรที่ครบกำหนดชำระแล้ว สำหรับอัตราดอกเบี้ยระยะ
เวลาใดตอน เงื่อนไขและวิธีการในการออกพันธบัตรให้เป็นอำ
นาจของกระทรวงการคลัง เป็นผู้กำหนดและต้องประกาศในราชกิจ
จานุเบกษา

นโยบายการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมของรัฐบาล

นโยบายการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ของรัฐบาลชุดปัจจุบันซึ่งมีนายธำนิษฐ ทรัพย์วิเชียร เป็นนายกรัฐมนตรี ตามที่ได้แถลงไว้ต่อสภาที่ปรึกษานายกรัฐมนตรีทำหน้าที่สภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ในการประชุม ครั้งที่ ๒/๒๕๑๔ วันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๑๔ มีสาระสำคัญดังนี้

... รัฐบาลนี้จะยึดถือโครงการปฏิรูปที่ดินควบคู่ไปกับการพัฒนาระบบสหกรณ์ทุกระดับ เพื่อสร้างความมั่นคงให้แก่เกษตรกร ซึ่งเป็นประชากรส่วนใหญ่ของประเทศ โดยใน ๕ ปีนี้ จะทำการปฏิรูปที่ดินพระราชทาน ที่ดินของรัฐและที่ดินของเอกชน รวมเป็นเนื้อที่ประมาณ ๔ ล้านไร่ คุ้มดูรปรับปรุงเกี่ยวกับสิทธิและการถือครองที่ดินเพื่อการเกษตร รวมทั้งการจัดที่อยู่อาศัยในที่ดินเพื่อการเกษตรนั้น ....

จากนโยบายที่รัฐบาลได้แถลงมานี้สรุปได้ว่า

๕

๑. ตั้งแต่วันที่ ๔ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๑๔
ถึง ๔ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๒๓ จะทำการปฏิรูปที่ดินให้
สำเร็จในเนื้อที่ ๔ ล้านไร่

๒. ที่ดินที่จะทำการปฏิรูปได้แก่ ที่ดินพระราช
ทาน ที่ดินของรัฐ และที่ดินของเอกชน

๓. วิธีดำเนินการปฏิรูปที่ดินทั้ง ๔ ล้านไร่ นั้น
ได้แก่ การปรับปรุงเกี่ยวกับสิทธิและการถือครองที่ดินเพื่อฉาร
เกษตร รวมทั้งการจัดที่อยู่อาศัยในที่ดินนั้น

ผลงานการปฏิรูปที่ดินปี ๒๕๑๘ - ๑๘ และเป้าหมายในปี ๒๕๒๐

เมื่อประกาศใช้พระราชบัญญัติ การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ ในวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๑๘ จึงเริ่มประกาศเขตปฏิรูปที่ดินเป็นพระราชกฤษฎีกา การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตั้งแต่ปลายปี ๒๕๑๘ จนกระทั่งปัจจุบันนี้รวมเนื้อที่ที่ประกาศแล้วทั้งสิ้น ๒๘๐,๒๒๕ ไร่ ในจำนวนเขตทั้งหมด ๖ เขต คือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ปราจีนบุรี นครนายก ปทุมธานี อุตรธานี และนครพนม

สำหรับในปี ๒๕๒๐ ได้มีการเตรียมประกาศเขตปฏิรูปที่ดินไว้แล้วเป็นเนื้อที่ประมาณ ๑ ล้านไร่ ซึ่งเป็นที่ของเอกชนประมาณ ๒๕๒,๖๘๓ ไร่ ที่พระราชทานประมาณ ๔๘,๓๑๖ ไร่ และเป็นที่ของรัฐประมาณ ๑๐๐,๐๐๐ ไร่ จังหวัดที่จะประกาศ

เป็นเขตปฏิรูปที่ดินในปี ๒๕๒๐ ซึ่งเป็นที่พระราชทานและที่
เอกชน ได้แก่ จังหวัดนครสวรรค์ สมุทรปราการ นคร
ปฐม ฉะเชิงเทรา และสทบุรี และจังหวัดที่จะประกาศเป็น
เขตปฏิรูปที่ดินในปี ๒๕๒๐ ซึ่งเป็นที่ดินของรัฐ คือ จังหวัด
นครราชสีมา เชียงใหม่ ฉะเชิงเทรา สทบุรี สระบุรี
กาญจนบุรี อุทัยธานี พังงาร่องไหม (จังหวัดร้อยเอ็ดและ
จังหวัดสุรินทร์) นครพนม และอุครธานี

ดังนั้น สรุปได้ว่า

๑. ระยะเวลา ๑ ปีที่ผ่านมา สามารถ
กำหนดเขตปฏิรูปที่ดินได้ ๒๔๐,๒๒๕ ไร่

๒. เป้าหมาย ในปี ๒๕๒๐ จะกำหนดเขต
ปฏิรูปที่ดินให้ได้ประมาณ ๑ ล้านไร่

แผนงานปฏิรูปที่ดินตามแผนพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ฉบับที่ ๔ พ.ศ. ๒๕๒๐ - ๒๕๒๔

แผนปฏิรูปที่ดินระยะยาว ซึ่งบรรจุเข้าแผนพัฒนา
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (๒๕๒๐ - ๒๕๒๔) แบ่ง
การดำเนินงานออกเป็น ๒ งาน คือ

๑. งานสำรวจเพื่อปฏิรูปที่ดิน มีโครงการ ๔
โครงการ คือ

- ๑) โครงการสำรวจแปลงกรรมสิทธิ
- ๒) โครงการสำรวจ เพื่อวางแผนประกาศ
เขตปฏิรูปที่ดิน
- ๓) โครงการสำรวจ ความเหมาะสมของ
โครงการต่าง ๆ
- ๔) โครงการสำรวจ ความต้องการที่ดินใน
ประเทศไทย

๔

๒. งานปฏิรูปที่ดิน มีโครงการ ๓ โครงการ คือ

- ๑) โครงการจัดหาและแบ่งแปลงที่ดิน
- ๒) โครงการปฏิรูปที่ดินสมบูรณ์แบบ
- ๓) โครงการปฏิรูปที่ดินในท้องถิ่นอื่น ๆ
  - โครงการปฏิรูปที่ดินในป่าเสื่อมโทรม และที่สาธารณะประโยชน์
  - โครงการปฏิรูปที่ดินทุ่งกุลาร่องไห้
  - โครงการปฏิรูปที่ดินในเขต ป่าไม้ชายเลน

ในระยะเวลา ๕ ปี จะสามารถซื้อหรือเวนคืนที่ดินของเอกชนเพื่อนำมาจัดให้แก่เกษตรกรผู้ไม่มีที่ดิน ของตนเองจำนวน ๒๐๐,๐๐๐ ครอบครัว เป็นเนื้อที่ทั้งหมด ๕,๖๕๐,๐๐๐ ไร่ เฉลี่ยปีละ ๑,๑๕๐,๐๐๐ ไร่ และสามารถจัดสรรที่ดิน ตามโครงการปฏิรูปที่ดินในป่าเสื่อมโทรมที่สาธารณะประโยชน์ ทุ่งกุลาร่องไห้ และเขตป่าไม้ชายเลน ได้ทั้งสิ้น

๓,๑๕๐,๐๐๐ ไร่ เฉลี่ยปีละ ๑๕๕,๐๐๐ ไร่

งบประมาณประจำปี ๒๕๒๐ ของสำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

สำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ด.)
มีหน้าที่โดยตรงในการดำเนินงานปฏิรูปที่ดินของประเทศ โดย
เริ่มดำเนินงานมาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๑๔ เมื่อประกาศใช้พระ
ราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๔

ในปี พ.ศ. ๒๕๒๐ สำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อ
เกษตรกรรมได้รับอนุมัติงบประมาณ ให้ดำเนินงานปฏิรูปที่ดิน
ทั้งสิ้น ๕๔๒,๔๘๗,๓๐๐ บาท ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายในหมวด
ต่าง ๆ ดังนี้

๑. เงินเดือน	๑๑,๘๒๗,๕๐๐	บาท
๒. ค่าจ้างประจำ	๑,๗๕๕,๕๐๐	บาท
๓. ค่าจ้างชั่วคราว	๗,๕๗๕,๕๐๐	บาท

๔. ค่าตอบแทน	๒,๘๕๖,๖๐๐	บาท
๕. ค่าใช้สอย	๑๕,๔๕๐,๕๐๐	บาท
๖. ค่าวัสดุ	๖,๐๕๕,๒๐๐	บาท
๗. ค่าครุภัณฑ์	๓๓,๕๖๔,๐๐๐	บาท
๘. ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง	๓,๐๐๐,๐๐๐	บาท
๙. เงินอุดหนุน	๕๖๐,๐๐๐,๐๐๐	บาท

ตามงบประมาณที่ได้รับอนุมัติ นี้ เห็นได้ว่าเป็นเงินอุดหนุนถึง ๕๖๐ ล้านบาทซึ่งเงินจำนวนนี้เป็นเงินอุดหนุนกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่จะนำมาใช้ในการดำเนินการ เกี่ยวกับพันธบัตรที่ดิน

จากการคำนวณและประมาณการ ของสำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เงินจำนวน ๕๖๐ ล้านบาทนี้สามารถซื้อและเวนคืนที่ดิน หรืออสังหาริมทรัพย์ได้ ๖๓๒,๐๐๐ ไร่ ตามโครงการปี ๒๕๑๔ และปี ๒๕๒๐ และสามารถชดเชยที่ชผลของประชาชนได้ ๕๕๐,๐๐๐ ไร่

กองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ตามมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูป
ที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ กำหนดว่ากองทุนปฏิรูป
ที่ดินเพื่อเกษตรกรรมประกอบด้วย

๑. เงินที่ได้รับจากงบประมาณแผ่นดิน
๒. เงินหรือทรัพย์สินอื่นที่ได้รับจากรัฐบาลหรือ
จากแหล่งต่าง ๆ ภายในประเทศ หรือต่างประเทศ หรือองค์
การระหว่างประเทศหรือบุคคล
๓. เงินที่ได้รับจากกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร
ตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร
๔. เงินดอกผลหรือผลประโยชน์ใด ๆ ที่
ส.ป.ท. ได้รับเกี่ยวกับการดำเนินงานการปฏิรูปที่ดิน เพื่อ
เกษตรกรรม

ในปี ๒๕๑๘ กองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม มีเงินทุนอยู่ ๑๐๐ ล้านบาท เป็นเงินที่ได้รับมาจากกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร เงินจำนวนนี้ยังมีได้มีการใช้จ่ายเลย ทั้งนี้เพราะระเบียบการใช้จ่ายยังไม่มี และการออกพันธบัตรก็ยังไม่มีการออกแต่อย่างใด เพราะ ส.ป.ก. ยังไม่มีความแน่ใจว่าความคืบหน้าการปฏิรูปที่ดินฉบับปัจจุบัน ส.ป.ก. จะสามารถออกพันธบัตรได้หรือไม่

ในปี ๒๕๒๐ กองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้รับเงินจากงบประมาณประจำปีเข้ากองทุน ฯ เป็นเงิน ๕๖๐ ล้านบาท เงินจำนวนนี้จะเป็นการชำระพันธบัตรปฏิรูปที่ดินซึ่งครบกำหนดชำระ

ค่าใช้จ่ายต่อไร่ในการปฏิรูปที่ดิน

ค่าใช้จ่ายในการปฏิรูปที่ดินประกอบด้วยค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

๑. ค่าซื้อและเวนคืนที่ดิน
๒. ค่าวางป่า
๓. ค่าชดเชย ภาษีไร่ ภาษีที่ดิน
๔. ค่ารั้วกั้น แบ่งเขตกรรมสิทธิ์ที่ดิน
๕. ค่าก่อสร้างระบบชลประทานและถนน

จากการประมาณการของ ส.ป.ก. ได้กำหนด

ค่าใช้จ่ายต่อไร่ในการปฏิรูปที่ดินไว้ดังนี้

๑. ค่าซื้อและเวนคืนที่ดิน	ไร่ละ	๒,๐๐๐ บาท
๒. ค่าวางป่า	ไร่ละ	๒๐๐ บาท
๓. ค่าชดเชย ภาษีไร่ ภาษีที่ดิน		
ไร่ละ		๑๐๐ บาท

๔. ค่ารั้งวัดแบ่งเขตกรรมสิทธิ์ที่ดิน ไร่ละ ๒๐ บาท
๕. ค่าก่อสร้างระบบชลประทานและถนน
ไร่ละ ๒,๐๐๐ บาท
- รวมค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น ไร่ละ ๔,๓๒๐ บาท
-

ข้อสังเกต

๑. ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ให้โอกาสแก่รัฐบาลอย่างเต็มที่ในการที่จะดำเนินการปฏิรูปที่ดินให้บรรลุเป้าหมายคือ ๔ ล้านไร่ ในเวลา ๕ ปี สภา ฯ แห่งนี้มีอำนาจเพียงกำหนดหลักเกณฑ์อย่างกว้าง ๆ ในการชำระราคาที่ดินและอสังหาริมทรัพย์จากการจัดซื้อ และเวนคืนเท่านั้นกล่าวคือสภา ฯ แห่งนี้จะพิจารณาเฉพาะหลักการ ในการชำระราคาที่ดินและอสังหาริมทรัพย์ ที่ว่าให้ชำระเป็นเงินสดหรือเป็นเงินสดและพันธบัตรรัฐบาล ส่วนหลักเกณฑ์และวิธีการในการกำหนดจำนวนเงินสด จำนวนพันธบัตร อัตราดอกเบี้ย ระยะเวลายาวระยะสั้น เหล่านี้สภา ฯ ไม่มีโอกาสได้ร่วมพิจารณาเพราะหลักเกณฑ์และวิธีการเหล่านี้ ถูกกำหนดให้รัฐบาลเป็นผู้กำหนดโดยออกเป็นพระราชกฤษฎีกา และประกาศในราชกิจจานุเบกษา

๒. การที่กำหนดให้กระทรวงการคลังสามารถ
ออกพันธบัตรรัฐบาล เพื่อการปฏิรูปที่ดินนี้เป็นลักษณะของการ
ขายหลักทรัพย์ในทางเศรษฐศาสตร์ กล่าวคือแทนที่รัฐบาลจะ
ต้องจ่ายเงินสดในการซื้อหรือเวนคืนที่ดินทั้งหมด รัฐบาล
สามารถจ่ายเป็นรูปพันธบัตรได้ซึ่งมีผลให้ปริมาณเงินในระบบ
เศรษฐกิจงทหรือลดลง อันจะส่งผลไปถึงอัตราดอกเบี้ยของ
เงินกู้จะเพิ่มขึ้น และจะทำให้การลงทุนลดลงเมื่อเป็นเช่นนี้
ผลผลิตรวมของประเทศในคานอุตสาหกรรม และธุรกิจการ
ค้าจะซบงหรือลดลงด้วย ในขณะที่เดียวกันปัจจัยการผลิตคาน
การเกษตรเพิ่มขึ้น อันเนื่องมาจากการกระจายที่ดินไปยัง
เกษตรกรผู้ยากจนและไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง จะเป็น
ผลให้ผลิตผลรวมทางคานการเกษตรเพิ่มขึ้น ทดแทนผลิตผล
คานอื่น ปัญหาที่มีอยู่ว่าผลิตผลที่เพิ่มขึ้นนี้จะพอเพียงและทันต่อ
การลดลงของผลิตผลรวมคานอื่นหรือไม่ ดังนั้นรัฐบาลจะต้อง
เตรียมการต่าง ๆ ไปด้วย คือ

- ๑) ส่งเสริมการลงทุนด้านอุตสาหกรรมซึ่งใช้ผลิตผลการเกษตร เป็นปัจจัยในการผลิต
  - ๒) ปรับปริมาณเงินในระบบเศรษฐกิจให้สมดุลย์ อยู่ในระดับที่ไม่ก่อให้เกิดการเพิ่มขึ้นของอัตราดอกเบี้ยเงินกู้
  - ๓) วางแผนการผลิตด้านการเกษตร ให้สอดคล้องกับแผนการผลิตด้านอุตสาหกรรม
  - ๔) ระดมการปฏิรูปที่ดินสมบูรณ์แบบ ให้ทั่วถึง เนื้อที่ดินที่ประกาศเป็นเขตปฏิรูปที่ดินทั้งหมดโดยด่วน
๓. ตามมาตรา ๔ ของร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้กำหนดให้ใช้เงินจากกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมชำระแก่พันธบัตรที่ครบกำหนดนั้นเป็นที่น่าสังเกตว่าเงินจากกองทุน ฯ ที่ว่านี้จะไม่พอเพียง ต่อเป้าหมายการปฏิรูปที่ดินของรัฐบาล เพราะจำนวนเงินในกองทุน ฯ ขณะนี้มีเพียง ๕๖๐ ล้านบาทเท่านั้น แต่จำนวนเงินที่ต้องใช้จ่ายในการปฏิรูปที่ดิน ๔ ล้านไร่ นั้นประมาณ ๓๔,๕๖๐ ล้านบาทตามอัตราค่าใช้จ่ายในการปฏิรูปที่ดินไร่ละ ๔,๓๒๐ บาท ฉะนั้น

รัฐบาลจะคงจัดหาเงินสดและเงินเข้ากองทุน ฯ ในระยะเวลา ๔ ปีข้างหน้าให้ได้อย่างน้อยที่สุด ๓๔,๐๐๐ ล้านบาท ซึ่งนับว่าเป็นจำนวนเงินมหาศาล รัฐบาลได้เตรียมลู่วางในการหาเงินไว้พร้อมแล้วหรือไม่ นอกเหนือจากการออกพันธบัตรของรัฐบาล

เงินจำนวนมหาศาลดังกล่าวเป็นเพียงค่าจัดซื้อเวนคืน ทดแทน และปรับปรุงอื่น ๆ เพียงเล็กน้อยเท่านั้น ยังไม่ไครรวมค่าจัดที่อยู่อาศัยให้แก่เกษตรกร ตลอดจนการจัดตั้งสหกรณ์การเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดินแต่อย่างใด ฉะนั้นตามนโยบายของรัฐบาลที่จะปฏิรูปที่ดิน โดยการปรับปรุงเกี่ยวกับสิทธิและการถือครองที่ดินเพื่อการเกษตร รวมทั้งการจัดที่อยู่อาศัยในที่ดินเพื่อการเกษตรนั้นน่าจะเกิดปัญหาด้านงบประมาณหากจะอาศัยเพียงการออกพันธบัตรอย่างเดียว ปัญหาด้านอื่น ๆ ก็อาจตามมาดังใดกล่าวมาแล้ว

๔. ทางออกในการแก้ปัญหาด้านงบประมาณของ

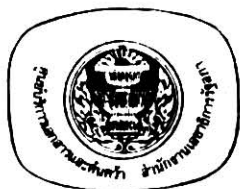
รัฐบาลในการปฏิรูปที่ดิน ทางหนึ่งก็คือพยายามกำหนดเขตที่ดินซึ่งเป็นที่พระราชทานและที่ดินของรัฐ เป็นเขตปฏิรูปที่ดินให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพราะเสียค่าราคาที่ดินต่ำกว่าของเอกชนกล่าวคือ ในกรณีที่เป็นที่ดินของรัฐไม่ต้องเสียค่าซื้อและเวนคืนที่ดินไร่ละ ๒,๐๐๐ บาท และไม่ต้องเสียค่าชดเชยที่ไร่หรือที่ขียนคนอีกไร่ละ ๑๐๐ บาท ฉะนั้นถ้ากำหนดเขตที่ดินซึ่งเป็นที่พระราชทาน และที่ดินของรัฐจะประหยัดค่าใช้จ่ายได้ถึงไร่ละ ๒,๑๐๐ บาท ยังคงต้องเสียค่าใช้จ่ายในการปฏิรูปที่ดินเพียงไร่ละ ๒,๒๒๐ บาท ซึ่งจะมีทางทำให้เป้าหมายการปฏิรูปที่ดินของรัฐบาลบรรลุผลได้บ้าง

THAI NATIONAL ASSEMBLY LIBRARY

3961174278

บันทึกผลการพิจารณา

เอกสารประกอบการพิจารณา

ร่าง

พระราชบัญญัติ

ให้อำนาจกระทรวงการคลัง

กู้เงินจากต่างประเทศ พ.ศ. ....

จัดเข้าระเบียบวาระประชุมสภาที่ปรึกษาของนายกรัฐมนตรี
ทำหน้าที่สภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน
ครั้งที่ ๔
วันศุกร์ที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๑๘

สารบัญ

๑. คำนำ
  ๒. สำระสำคัญร่างพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวง
การคลังกู้เงินจากต่างประเทศ ๑
  ๓. การกู้เงินจากต่างประเทศ ๓
-

คำนำ

คณะรัฐมนตรี ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติให้อำนาจ
กระทรวงการคลังกู้เงินจากต่างประเทศ พ.ศ. .... เพื่อให้
กระทรวงการคลังมีอำนาจกู้เงินจากต่างประเทศ เพื่อใช้จ่ายลงทุน
ในการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทย

แต่เดิมนั้น กระทรวงการคลังมีอำนาจกู้เงินจากธนาคาร
ระหว่างประเทศเพื่อการบูรณะและวิวัฒนาการ ธนาคารพัฒนาเอเชีย
สมาคมพัฒนาการระหว่างประเทศ และรัฐบาลต่างประเทศหรือแหล่ง
เงินกู้ของเอกชนในต่างประเทศ เพื่อใช้จ่ายลงทุนเพื่อพัฒนาการ
เศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทย ตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่
๕๓ ลงวันที่ ๒๔ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๑๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดย
พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๓ ลงวันที่
๒๔ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๑๕ พุทธศักราช ๒๕๑๘ และกฎหมาย
ดังกล่าวนี้ได้หมดอายุลงในวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๑๙

ในปัจจุบันนี้ กระทรวงการคลังยังคงมีภาระหน้าที่ที่จะ
ต้องจัดหาเงินในส่วนราชการต่าง ๆ เพื่อไปใช้จ่ายลงทุนเพื่อพัฒนา
การเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยต่อไป เพื่อให้การพัฒนาการ

เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้ดำเนินการต่อเนื่องสืบต่อไปโดยไม่หยุด
ช่วงัก จึงจำเป็นต้องสมทบพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้
เงินจากต่างประเทศ พ.ศ. . . . ขึ้นมา

สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ
ให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินจากต่างประเทศ

พ.ศ. ....

สถาบันการเงิน

กระทรวงการคลัง โดยอนุมัติของคณะรัฐมนตรีมีอำนาจ
กู้เงินในนามของรัฐบาล จากสถาบันการเงินดังต่อไปนี้

๑. สถาบันการเงินระหว่างประเทศ
๒. รัฐบาลต่างประเทศ
๓. สถาบันการเงินของรัฐบาลต่างประเทศ
๔. แหล่งเงินกู้ของเอกชนในต่างประเทศ

เพื่อให้สามารถในกระรวงทุนในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม
ของประเทศไทย

ข้อกำหนดและเงื่อนไขในการกู้เงิน

ข้อกำหนดของสารกู้เงินจากต่างประเทศนั้น ตลอดจนไปถึง
เรื่องระยะเวลา ยอดเงินกู้ ซึ่งต้องเป็นจำนวนไม่เกินร้อยละสิบ ของ
งบประมาณรายจ่ายตามกฎหมายว่าด้วยงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ
ปีงบประมาณนั้น ๆ ระยะเวลาที่ระดมเงินคืนต้องไม่เกินห้าปีนับแต่วัน

ทำสัญญา หรือวันที่ออกพันธบัตร หรือตราสาร

สำหรับอัตราดอกเบี้ย เงื่อนไข ค่าธรรมเนียม ค่าใช้จ่าย การจัดการและวิธีการทุกอย่างเกี่ยวกับการกู้เงินแต่ละคราวให้เป็นไปตามที่คณะรัฐมนตรีอนุมัติ และเมื่อกู้แล้ว ต้องประกาศลงราชกิจจานุเบกษาภายในหนึ่งเดือน นับแต่วันทำสัญญา โดยระบุสกุลเงินกู้ จำนวนเงินกู้ การเทียบค่าเป็นเงินบาท อัตราดอกเบี้ย ค่าธรรมเนียม ระยะเวลาชำระคืนเงินคืน และวัตถุประสงค์ของการใช้จ่ายเงินกู้ไปด้วย

เงินที่กู้มาแล้วนั้น ให้กระทรวงการคลัง หรือกระทรวง ทบวง กรม อื่น หรือรัฐวิสาหกิจ ที่ได้รับมอบหมายจากกระทรวงการคลัง นำไปใช้จ่ายตามวัตถุประสงค์ในการกู้ได้ โดยไม่ต้องนำส่งเป็นรายไตรมาสถึงทบวงธนาคารวิชิการงบประมาณ และกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลัง

การกู้เงินจากต่างประเทศ

๑. ความหมาย

ตามระเบียบของสำนักนายกรัฐมนตรี ลงวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๐๓ ซึ่งว่าด้วย "ระเบียบการก่อหนี้กับต่างประเทศ" ได้ให้ความหมายของคำว่า "ก่อหนี้" เขาไว้ว่า "การกู้เงินจากสถาบันการเงินหรือบุคคลในต่างประเทศ การกู้เงินตามโครงการช่วยเหลือจากต่างประเทศ และให้หมายความรวมถึงการเช่าซื้อ ยืมสิ่งของและบริการด้วยการยืมชำระจากต่างประเทศ แลวงจากกรณี ทั้งนี้ไม่ว่าจะขอรับเงินกู้หรือชำระหนี้เป็นเงินบาท หรือเงินตราต่างประเทศสกุลใดก็ตาม"

๒. ประเภทของการกู้

ประเภทของการกู้แบ่งพิจารณาจากแหล่งเงินกู้ สามารถ

แบ่งออกได้สองประเภทคือ การกู้ภายในประเทศ กับ การกู้ภายนอกประเทศ

การกู้ภายในประเทศนั้น รัฐบาลอาจกู้จากเอกชน สถาบันการเงินต่าง ๆ ที่มีอยู่ในประเทศหรือจากธนาคารกลาง การกู้ที่จัดว่าเป็นการกู้ภายในประเทศนี้ เงินกู้นั้นต้องเป็นเงินบาท สำหรับการกู้ภายนอกประเทศ รัฐบาลอาจกู้จากรัฐบาลประเทศหนึ่งประเทศใด หรือจากสถาบันการเงินต่างประเทศ เงินที่นำมาเป็นเงินตราต่างประเทศโดยเทียบค่าเป็นเงินบาทตามสัญญา

๓. หลักและระเบียบในการกู้ การกู้เงินจากต่างประเทศ เพื่อใช้ตามวัตถุประสงค์โดยไม่ตองนำเขากลับนั้น ยังไม่มีกฎหมายใดกำหนดเอาไว้ว่าในปีหนึ่ง ๆ จะกู้ได้มากน้อยเพียงใด ทั้งนี้เพราะการกู้เงินเพื่อใช้ในโครงการพัฒนา ซึ่งมีลักษณะงานต่อเนื่องและมีช่วงเวลาเกินกว่าหนึ่งปี ต้องพิจารณาความคล่องตัวและเป็นไปตามความจำเป็น หากกำหนดอัตราเอาไว้ อาจทำให้เกิดปัญหาในการพัฒนาได้ในภายหลัง

การกู้เงินจากต่างประเทศเพื่อนำมาชดเชยงบประมาณที่ขาดดุลนั้น มีกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๒ แก้ไข

เพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๐๓ ลงวันที่ ๓๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ กำหนดจำนวนเงินที่จะถูกไถ่เอาไว้ ให้ผู้ไถ่รอยละยี่สิบของจำนวนเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปี และงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมหรือของจำนวนเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ที่ล่วงแล้วมา แลส่วนกรณี และผู้ไถ่รอยละ แปดสิบของงบประมาณรายจ่ายที่ตั้งไว้สำหรับชำระคืนทุนเงินกู้

อย่างไรก็ตาม การกู้เงินจากต่างประเทศ เพื่อนำมาใช้ในโครงการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม โดยไม่คำนึงถึงผลถึงนั้น กฎหมายว่าด้วยวิสัยงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๒ มาตรา ๒๔ วรรคสอง ได้เปิดโอกาสไว้ให้แล้ว และระเบียบการกู้ยืมที่กำหนดไว้ใน "ระเบียบการก่อกอหนี้กับต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๐๓" ซึ่งตามระเบียบนี้กำหนดให้หน้าที่โครงการเสนอขอสำนักงานพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำหรับหน่วยงานที่โครงการ ขอกู้เงินจากต่างประเทศและมีคณะกรรมการชุดหนึ่งซึ่งเรียกว่า "คณะกรรมการพิจารณาการก่อกอหนี้กับต่างประเทศ" (อ.ท.น.) มีอำนาจพิจารณาการก่อกอหนี้กับต่างประเทศ ว่าควรจะถูกเงินจำนวนเท่าไรจากแหล่งใด ในรูปและเงื่อนไขประการใด

๕. แหล่งที่กองทุนเงินจากต่างประเทศ

แหล่งที่กองทุนเงินนั้นมีอยู่หลายสาเหตุด้วยกัน เช่น เหตุเพราะภาวะสงคราม ภาวะเศรษฐกิจ การขาดแคลนเงินในระยะสั้นของรัฐบาล และเหตุเพราะความต้องการเงินเพื่อลงทุนระยะยาว สาเหตุในประเทศไทยในขณะนั้น เหตุจำเป็นคือกองทุนเงินจากต่างประเทศ อีเพราะต้องการเงินเพื่อการลงทุนในระยะยาว เป็นการลงทุนเพื่อพัฒนาทั้งการเกษตร อุตสาหกรรม การศึกษา ตลอดจนปัจจัยพื้นฐานในการพัฒนาเศรษฐกิจอื่น ๆ เช่น ถนน และสนามบิน เป็นต้น การลงทุนระยะยาวนี้เป็นการลงทุนที่นอกจากจะก่อให้เกิดการพัฒนาแล้ว ยังเป็นการลงทุนที่มีความเป็นธรรมในสังคมอีกด้วย (เมื่อโครงการนั้นเกิดผลพัฒนาในระยะยาว)

แหล่งเงินกู้ที่ประเทศไทยนำมาเพื่อใช้ในโครงการต่าง ๆ ในภาครัฐบาลแบ่งออก ๒ แหล่งใหญ่ ๆ คือ ๑. เงินกู้จากต่างประเทศ ๒. เงินกู้จากต่างประเทศ อันได้แก่ธนาคารระหว่างประเทศเพื่อการบูรณะและวิวัฒนาการ (IBRD) ธนาคารพัฒนาเอเชีย (ADB) และธนาคารพัฒนาการระหว่างประเทศ อีกแหล่งหนึ่งคือจากรัฐบาลของประเทศต่าง ๆ ซึ่งเป็นการกู้ระหว่างรัฐบาลกับรัฐบาล ประเทศแหล่งเงินกู้ที่สำคัญสำหรับประเทศไทย ได้แก่ ประเทศญี่ปุ่น สาธารณรัฐฝรั่งเศส และสหรัฐอเมริกา

เงื่อนไขการให้กู้ยืมของประเทศ หรือสถาบันการเงินต่างๆ

มีดังนี้

๑) ธนาคารโลก (World Bank) อัตราดอกเบี้ย ๘.๕๕ %
ระยะเวลาการไถ่คืน ๑๖ ปี ค่าทำสัญญา ๐.๓๕%

๒) ธนาคารพัฒนาเอเชีย อัตราดอกเบี้ย ๘.๓๕ %
(กำลังจะประกาศขึ้นเป็นประมาณ ๘ %) ระยะเวลาการไถ่คืน ๑๖ ปี ค่าทำสัญญา ๐.๓๕ %

๓) ประเทศญี่ปุ่น มี ๒ แห่ง คือ OECF กับ EXIM
BANK อัตราดอกเบี้ย ๒.๓๕ % ระยะเวลาการไถ่คืน ๗ ปี ระยะเวลา
ไถ่คืน ๑๕ ปี ไม่มีค่าทำสัญญา และอัตราดอกเบี้ย ๔ % ระยะเวลาการไถ่คืน
๗ ปี ระยะเวลาการไถ่คืน ๑๕ ปี ไม่มีค่าทำสัญญา ตามลำดับ

๔) ประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน อัตราดอกเบี้ย ๘
ระยะเวลาการไถ่คืน ๑๐ ปี ระยะเวลาการไถ่คืน ๒๐ ปี ไม่มีค่าทำสัญญา

๕) ประเทศสหรัฐอเมริกา มี ๒ แห่ง คือ เงินทุนพัฒนา
แห่งสหรัฐอเมริกา (Development Bank) แห่งสหรัฐอเมริกา

เงินทุนพัฒนาแห่งสหรัฐอเมริกา อัตราดอกเบี้ย ๒.๓๕ %
ระยะเวลาการไถ่คืน ๑๐ ปี ระยะเวลาการไถ่คืน ๑๐ ปี ไม่มีค่าทำสัญญา

ธนาคาร EXIM แห่งสหรัฐอเมริกา อัตราดอกเบี้ย -

๘.๕ % ระยะปลอดหนี้ ๓ ปี ระยะใช้หนี้คืน ๑๕ ปี

ประเทศไทยกู้เงินจากธนาคารโลกประมาณร้อยละ ห้าสิบ
ของแหล่งเงินกู้ประเภทธนาคาร

๕ การกู้เงินจากต่างประเทศในระยะแผนพัฒนาฯ ๓

แต่เดิมมีการเป็นหนี้ถือว่าเป็นสิ่งที่ชั่วร้าย ต่อมาเมื่อชาว
ต่างประเทศเข้ามา และได้อวยคำแนะนำแก่รัฐบาลสมเด็จพระมงกุฎ
เกล้าเจ้าอยู่หัว ในการจัดหาทุนเพื่อใช้ในโครงการพัฒนาต่าง ๆ เช่น
การสร้างทางรถไฟ เป็นต้น ประเทศจึงเริ่มกู้เงินจากต่างประเทศ ตั้งแต่
นั้นเป็นต้นมา (พ.ศ. ๒๔๗๓) แหล่งเงินกู้ในครั้งนั้นได้แก่ อังกฤษ และ
ฝรั่งเศส

ต่อมาเมื่อคณะผู้เชี่ยวชาญจากธนาคารโลก ได้เข้ามาสำรวจ
เศรษฐกิจของประเทศไทย ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๐๐ - ๒๕๐๑ และได้จัดทำ
ข้อเสนอชื่อ "โครงการพัฒนาการของรัฐบาลกับประเทศไทย"

(A Public Development Program for Thailand)
ขึ้น ซึ่งเป็นการเสนอแนะการจัดการของทุนของรัฐให้สัมพันธ์กัน โดยมีภารกิจ
กำหนดเป้าหมาย และกำหนดโครงการต่าง ๆ ที่จะร่วมเร่งรัด ให้บรรลุ

เป้าหมายในการพัฒนาประเทศ ในปี พ.ศ. ๒๕๑๒ จึงได้มีกฎหมายจัดตั้ง
 สภาพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติขึ้น ซึ่งทำให้แผนพัฒนาเศรษฐกิจฉบับที่ ๑
 (๒๕๐๘ - ๒๕๑๑) ฉบับที่ ๒ (๒๕๑๐ - ๒๕๑๔) ฉบับที่ ๓ (๒๕๑๕ - ๒๕๑๘)
 และฉบับที่ ๔ ซึ่งกำลังจะตามมา (๒๕๒๐ - ๒๕๒๔) ถูกสร้างขึ้น

หลังจากมีแผนพัฒนาฯ เกิดขึ้น การกู้เงินจากต่างประเทศ
 ของไทยเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ทุกปี ตั้งแต่ปี ๒๕๑๕ จนถึงปี ๒๕๑๖ ประเทศ
 ไทยชดเชยค่าทางการเงิน ๑๐ ครั้ง และเกินดุลย์ ๓๐ ครั้ง โดยที่การ
 ชดเชยเงินตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๑๕ เป็นต้นมา

อย่างไรก็ตามอัตราการเติบโตของไทยนั้น เป็นที่น่าพอใจใน
 มากกว่าหนึ่งทศวรรษ กล่าวคือ

ในปี ๒๕๑๐	รัฐบาลกู้เงินภายใน	๑๓,๘๘๖.๖	ล้านบาท
	ภายนอก	๕,๘๗๒.๕	"
ในปี ๒๕๑๓	รัฐบาลกู้เงินภายใน	๒๒,๘๗๒.๓	ล้านบาท
	ภายนอก	๓,๐๗๕.๒	"
ในปี ๒๕๑๔	รัฐบาลกู้เงินภายใน	๒๔,๓๐๘.๐	ล้านบาท
	ภายนอก	๕,๖๕๒.๕	"

ในปี ๒๕๑๕ รัฐบาลกู้เงินภายใน ๓๓,๕๔๕.๐ ล้านบาท
 กู้ภายนอก ๔,๕๓๓.๕ "

การใช้เงินในแผนพัฒนาฉบับที่ ๑ นั้น ประเทศไทยใช้เงินไป
 ประมาณ ๒๔,๒๐๐ ล้านบาท (เป็นเงินกู้ต่างประเทศ ๔,๓๗๒ ล้านบาท) มี
 ผลให้รายไต่ของหัวของประชากรเพิ่มขึ้นจาก ๒,๑๕๔ บาทในปี ๒๕๑๔ เป็น
 ๒,๕๒๕ บาทในปี ๒๕๑๕ ในแผนพัฒนาฉบับที่ ๒ ใช้เงินลงทุน ประมาณ
 ๕๓,๕๐๐ ล้านบาท (เป็นเงินกู้ต่างประเทศ ๕,๐๑๓ ล้านบาท) ผลของแผน
 พัฒนาฉบับนี้ทำให้มวลผลิตภัณฑ์ประชาชาติเพิ่มร้อยละ ๓.๕ ต่อปีโดยเฉลี่ย
 แผนพัฒนาฉบับที่ ๓ (๒๕๑๕ - ๒๕๑๘) มีเป้าหมายให้มวลผลิตภัณฑ์ ประชา
 ชาติเพิ่มร้อยละ ๓ ต่อปี เงินลงทุนในแผนพัฒนาฉบับนี้ ประมาณ
 ๑๐๐,๐๐๐ ล้านบาท (เป็นเงินกู้ต่างประเทศ ๑๐,๐๓๔ ล้านบาท) จาก
 รายงานเบื้องต้นสถิติรายได้ประชาชาติในปี ๒๕๑๕ แสดงให้เห็นว่าอัตรา
 เพิ่มของผลิตภัณฑ์ประชาชาติในปี ๒๕๑๕ เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๑๔ ร้อยละ
 ๕.๕ และรายไต่ของหัวของประชากรคิดในราคาประจำปี เป็น ๖,๓๕๔
 บาท เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๑๓ ซึ่งเป็น ๖,๓๖๔ บาท เมื่อสิ้นแผนพัฒนาฉบับ
 ที่ ๔ ประมาณการว่าประเทศไทยจะมีหนี้สินเงินกู้กับต่างประเทศประมาณ
 ๑๓,๐๐๐ ล้านบาท

๒. การกำหนดวงเงินกู้ต่างประเทศของภาคธุรกิจในระยะแผนพัฒนา ฯ

ฉบับที่ ๔

๑. ยอดเงินกู้เพื่อใช้ในโครงการ ขณะนี้ สำนักงาน

คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้เตรียมแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเสร็จแล้ว โดยแผนพัฒนามันมีเน้นการพัฒนาพลังงานและกระจายรายได้ไปสู่ประชาชนในส่วนภูมิภาคเพื่อการแก้ปัญหาช่องว่างของรายได้ และประมาณการจำนวนเงินกู้ต่างประเทศ ที่ต้องใช้ในโครงการระยะแผนพัฒนามันนี้ ทั้งในภาครัฐบาลและรัฐวิสาหกิจ ประมาณ ๒๗,๔๕๕.๒๐ ล้านบาท ซึ่งจะนำมาใช้ในโครงการต่าง ๆ ดังนี้

- ๑) โครงการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ ๑๐,๕๕๔.๕๐ ล้านบาท
(๑๕.๕๖ % ของเงินกู้แผนพัฒนามันที่ ๔)
- ๒) โครงการพัฒนาคมนาคมขนส่ง ๑๑,๖๕๓.๕๐ ล้านบาท
(๑๗.๓๖ % ของเงินกู้แผนพัฒนามันที่ ๔)
- ๓) โครงการพัฒนาพลังงาน ๓๒,๑๓๒.๕๐ ล้านบาท
(๔๗.๖๔ % ของเงินกู้แผนพัฒนามันที่ ๔)
- ๔) โครงการบริหารทรัพยากร ๕,๖๕๕.๒๐ ล้านบาท
(๘.๑๐ % ของเงินกู้แผนพัฒนามันที่ ๔)

- ๕) โครงการพัฒนาอุตสาหกรรม ๓,๒๐๔.๐๐ ล้านบาท
(๔.๓๕ % ของเงินกู้แผนพัฒนาฉบับที่ ๔)
- ๖) โครงการพัฒนาสังคม ๓๖๐.๐๐ ล้านบาท
(๐.๕๔ % ของเงินกู้แผนพัฒนาฉบับที่ ๔)

ยอดเงินกู้ทั้งหมดนี้เป็นเงินกู้ในภาครัฐบาล ประมาณ ๑๒,๓๕๕.๒๐ ล้านบาท และเป็นเงินกู้ที่รัฐบาลค้ำประกันให้รัฐวิสาหกิจ ประมาณ ๕๔,๖๔๘.๐๐ ล้านบาท

แหล่งเงินกู้เพื่อนำมาใช้ในระยะของแผนพัฒนาฉบับนี้ได้แก่

ธนาคารโลก	๑๔,๔๔๔.๒๐	ล้านบาท	๒๓.๕๔ %
ธนาคารพัฒนาเอเชีย	๑๔,๐๕๑.๐๐	ล้านบาท	๒๓.๕๓ %
ธนาคารอิสลาม	๔,๖๓๖.๖๐	ล้านบาท	๑๒.๓๓ %
สหรัฐอเมริกา	๑๔,๔๕๐.๐๐	ล้านบาท	๒๓.๐๑ %
อังกฤษ	๓๖๐.๐๐	ล้านบาท	๐.๕๓ %
แหล่งเงินกู้อื่น ๆ	๔,๓๕๓.๕๐	ล้านบาท	๒๓.๕๖ %

๒. การผูกพันกับต่างประเทศ เมื่อเริ่มใช้แผนพัฒนา

ฉบับที่ ๑ ปี ๒๕๐๔ ประเทศไทยมีหนี้ต่างประเทศสำหรับใช้ประโยชน์ของรัฐบาลและการค้ำประกันเงินกู้ของรัฐวิสาหกิจรวมทั้งสิ้น ๒,๒๕๐ ล้าน

บาท และเพิ่มอีกเป็น ๕,๐๖๓ ล้านบาท และ ๗,๖๗๗ ล้านบาท (เมื่อสิ้น
 แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑ (๒๕๐๘) และฉบับที่ ๒ (๒๕๑๔) และประมาณว่า
 เมื่อสิ้นแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๓ ในปี ๒๕๑๘ จะมีหนี้ต่างประเทศ คงค้าง
 ถึง ๑๓,๐๐๐ ล้านบาท ซึ่งเป็นส่วนที่คงค้างชำระจริงในขณะนี้ คิดเป็น
 จำนวน ๑๒,๗๘๘.๐๐ ล้านบาท เป็นส่วนของภาครัฐบาล ๕,๒๖๖.๗๘๘
 ล้านบาท เป็นส่วนที่รัฐบาลค้ำประกันรัฐวิสาหกิจ ๖,๕๘๘.๕๐ ล้านบาท
 และเป็นส่วนสินเร็วสินกลาง (Expert Credit) ๕๓๘.๗๐ ล้านบาท

ยอดหนี้ไทยประมาณ จำนวน ๑๓,๐๐๐ ล้านบาท เมื่อสิ้นปี
 ๒๕๑๘ นั้น รัฐบาลสามารถเพิ่มสัญญาได้เพียง ๕,๐๐๐ ล้านบาท ทั้งนี้
 เพราะประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๕๓ ลงวันที่ ๒๔ มกราคม พุทธศักราช
 ๒๕๑๕ ข้อ ๖ กำหนดไว้ว่า

"ให้รัฐบาลมีอำนาจกู้เงินจากธนาคารระหว่างประเทศ เพื่อ
 การบูรณะและวิวัฒนาการ ทนาควพัฒนาเอเชีย ... เพื่อ
 ใช้จ่ายตามโครงการช่วยเหลือทางเศรษฐกิจของต่างประเทศ
 หรือในการลงทุนเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของ
 ประเทศ ทั้งนี้ภายในกำหนดเวลาไม่เกินวันที่ ๓๐ กันยายน
 พ.ศ. ๒๕๑๕ เป็นมูลค่ารวมกันไม่เกินเก้าพันล้านบาท .... "

อีกแห่งแหล่งเงินที่รัฐบาลยังไม่สามารถเพิ่มสัญญาได้คือประมาณ ๕,๐๐๐
 ล้านบาท ซึ่งเป็นส่วนของภาครัฐบาลประมาณ ๒,๐๐๐ ล้านบาท

๑. บอกเงินกู้ในระยะแผนพัฒนา ฯ ฉบับที่ ๔ การกำหนด
บอกเงินกู้ในช่วงระยะฉบับที่ ๔ นี้ มีรายการที่คงพิจารณา ดังนี้คือ บอก
เงินกู้เพื่อไว้ในโครงการ กง ฯ ตามแผนพัฒนา ฯ ฉบับที่ ๔ มูลค่าของ
เงินที่ลดลงเนื่องจากภาวะเงินเฟ้อ บอกเงินสำรองสำหรับโครงการใหม่
ที่อาจมีความจำเป็นต้องมีในช่วงของแผน ฯ นี้ และบอกเงินที่คงชดเชย
ส่วนที่ยังเป็นหนี้ในช่วงแผนพัฒนา ฯ ฉบับที่ ๓

บอกเงินกู้เพื่อไว้ในโครงการพัฒนาของแผนพัฒนาฉบับที่ ๔ ตาม
ที่ประมาณการไว้สำหรับภาครัฐบาล ประมาณ ๑๒,๓๘๘.๒๐ ล้านบาท

บอกเงินที่คงชดเชยภาวะเงินเฟ้อซึ่งประมาณว่าจะเป็น ๒๕ %
ประมาณว่าต้องเพิ่มเงินสำหรับเงินปัจจุบัน ๑๒,๓๘๘.๒๐ ล้านบาท อีก
๓,๑๘๘.๓๕ ล้านบาท

บอกเงินสำรองสำหรับโครงการใหม่ประมาณ ๒,๐๐๐ ล้านบาท

บอกเงินที่คงชดเชยหนี้ส่วนที่ยังไม่ได้เริ่มสัญญาในแผนพัฒนาฉบับ
ที่ ๓ ประมาณ ๒,๐๐๐ ล้านบาท

ทั้งนี้บอกเงินที่ควรกู้จากต่างประเทศสำหรับภาครัฐบาล
ประมาณ ๑๘,๕๗๖.๕๕ ล้านบาท (หนึ่งหมื่นเก้าพันเจ็ดร้อยเก้าสิบแปดล้าน
บาทเก้าสิบห้าสตางค์)

บันทึกผลการพิจารณา

เอกสารประกอบการพิจารณา

ร่าง

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ
ฉบับที่ ๒๑๖ ลงวันที่ ๒๘ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕
(ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

พระราชบัญญัติโอนกิจการบริหารของสำนักงาน
ส่งเสริมเลาเวาชน กระทรวงศึกษาธิการ
ไปเป็นของส่วนราชการในกระทรวงศึกษาธิการ
พ.ศ. ....

จักเข้าระเบียบวาระประชุมสภาที่ปรึกษาของนายกรัฐมนตรี

ทำหน้าที่สภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน

ครั้งที่ ๕

วันศุกร์ที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๑๔

สารบาญ

๑.	คำนำ	
๒.	สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ	๑
๓.	ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสำนักงานส่งเสริมเยาวชน กระทรวงศึกษาธิการ	๔
	- ความเป็นมา	๔
	- ปัจจุบัน	๕
	- การแบ่งส่วนราชการ	๖
	- อัตรากำลัง	๘
	- การดำเนินงาน	๑๐
๔.	บทสรุป	๑๔

คำนำ

ได้มีความดำริหรือแนวความคิด ที่จะยุบสำนักงานส่งเสริมเยาวชนมาแล้วหลายครั้ง เช่นในการประชุมสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ปี พ.ศ. ๒๕๑๘ ได้โอนงบประมาณของส่วนราชการนี้ไปไว้ที่สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ

การเสนอร่างพระราชบัญญัติเพื่อยุบเลิกสำนักงานส่งเสริมเยาวชน กระทรวงศึกษาธิการ ในครั้งนี้จึงเป็นสิ่งที่ควรพิจารณา

ศูนย์บริการเอกสารและค้นคว้า จึงได้รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสำนักงานส่งเสริมเยาวชน มาเพื่อสภาที่ปรึกษานายกรัฐมนตรีทำหน้าที่สภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดินได้พิจารณา

สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา ฯ ขอขอบคุณข้าราชการของกองประสานงานเยาวชน สำนักงานส่งเสริมเยาวชนและข้าราชการของกองแผนงาน สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการที่ได้ให้ข้อมูลและรายละเอียดในการทำเอกสารฉบับนี้

สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

เสนอโดย คณะรัฐมนตรี

- ฉบับที่ ๑ ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๖ ลงวันที่ ๒๘ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
- ฉบับที่ ๒ ร่างพระราชบัญญัติโอนกิจการบริหารของสำนักงานส่งเสริมเยาวชน กระทรวงศึกษาธิการ ไปเป็นของส่วนราชการ ในกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ....
- หลักการ ฉบับที่ ๑ ให้ยุบเลิกสำนักงานส่งเสริมเยาวชน กระทรวงศึกษาธิการ
- ฉบับที่ ๒ โอนกิจการบริหาร ของสำนักงานส่งเสริมเยาวชน กระทรวงศึกษาธิการ ไปเป็นของ ส่วนราชการในกระทรวงศึกษาธิการ
- เหตุผล ฉบับที่ ๑ เนื่องจากงาน ของสำนักงานส่งเสริมเยาวชน กระทรวงศึกษาธิการ เป็นงานที่ซ้ำซ้อนกับหน่วย

งานอื่นในกระทรวงศึกษาธิการ เห็นสมควรยุบ
เลิกสำนักงานส่งเสริมเยาวชน กระทรวงศึกษา
ธิการ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติขึ้น

ฉบับที่ ๒ เนื่องจากได้มีกฎหมาย ให้ยุบเลิกสำนักงาน
ส่งเสริมเยาวชน กระทรวงศึกษาธิการ ในการ
นี้ จำต้องโอนทรัพย์สิน หนี้ ราชการ ลูกจ้าง
และเงินงบประมาณของสำนักงานส่งเสริมเยาวชน
กระทรวงศึกษาธิการ ให้แก่ส่วนราชการอื่นใน
กระทรวงศึกษาธิการ และในระหว่างพิจารณาจัด
สรรทรัพย์สิน ราชการ ลูกจ้าง และเงิน
งบประมาณให้แก่ส่วนราชการอื่น ให้โอนไปเป็น
ของสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวง
ศึกษาธิการ เป็นการชั่วคราวก่อน จึงจำเป็นต้อง
ตราพระราชบัญญัติขึ้น

สาระสำคัญ ฉบับที่ ๑ ให้ยกเลิกความในข้อ ๒๔ แห่งประกาศของ
คณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๖ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน
พ.ศ. ๒๕๑๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราช

บัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติฉบับ
ที่ ๒๑๖ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๑๘ โดยกำหนด
ให้กระทรวงศึกษาธิการมีส่วนราชการต่าง ๆ
ดังต่อไปนี้

๑. สำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรี
๒. สำนักงานปลัดกระทรวง
๓. กรมการฝึกหัดครู
๔. กรมการศาสนา
๕. กรมพลศึกษา
๖. กรมวิชาการ
๗. กรมศิลปากร
๘. กรมสามัญศึกษา
๙. กรมอาชีวศึกษา
๑๐. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
เอกชน
๑๑. วิทยาลัยเทคโนโลยี และอาชีวศึกษา

ฉบับที่ ๒ ให้โอนบรรดาทรัพย์สิน หนี้ ข้าราชการ ลูก
จ้าง และเงินงบประมาณ ของสำนักงาน

ส่งเสริมเยาวชน กระทรวงศึกษาธิการ ไปเป็น
 ของสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษา
 ธิการ และภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่พระราช
 บัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวง
 ศึกษาธิการ สั่งโอนบรรดาทรัพย์สิน ราชการ
 ลูกจ้าง และเงินงบประมาณ ที่โอนไปเป็นของ
 สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ
 ไปเป็นของส่วนราชการในกระทรวงศึกษาธิการ
 ตามที่เห็นสมควร

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับ

สำนักงานส่งเสริมเยาวชน กระทรวงศึกษาธิการ

ความเป็นมา

สำนักงานส่งเสริมเยาวชน (สยช.) ได้จัดตั้งขึ้นตาม
 มติของคณะรัฐมนตรี เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๖ เดิมเรียกว่า "ศูนย์รวมการ
 ศึกษาวิจัยปัญหาเยาวชน สังกัดสภาวิจัยแห่งชาติ โดยวัตถุประสงค์ใน
 การเริ่มจัดตั้ง ดังนี้

๑. เป็นศูนย์กลางในการประสานงานเกี่ยวกับเยาวชน

๔

๒. รวบรวมผลการศึกษาวิจัยปัญหาเยาวชน
๓. กลั่นกรองกฎหมายเกี่ยวกับเยาวชน ก่อนเสนอกณะ
รัฐมนตรี

ปี พ.ศ. ๒๕๑๖ ได้ขยายขึ้นเป็นหน่วยงานระดับกรมใน
สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี และเปลี่ยนชื่อเป็น สำนักงานเยาวชนแห่งชาติ
และในปีต่อมาเองได้อโอนไปสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ โดย
ใช้ชื่อใหม่ว่า สำนักงานส่งเสริมเยาวชน จนกระทั่งปัจจุบัน

ปัจจุบัน

ในปัจจุบัน สำนักงานส่งเสริมเยาวชน มีฐานะเป็น
ศูนย์นโยบาย และศูนย์ประสานงานด้านเยาวชน ซึ่งมีหน้าที่และความ
รับผิดชอบ ดังนี้

๑. ศึกษาวิเคราะห์วิจัยปัญหาเยาวชนตลอดจนวางแผน
ในการแก้ไขปรับปรุงและพัฒนาเยาวชนของชาติ
๒. รวบรวมและจัดทำแผน และโครงการเกี่ยวกับ
เยาวชนของชาติ เพื่อให้ทุกหน่วยปฏิบัติการประสานสัมพันธ์กัน
๓. ประสานงาน ติดตาม และประเมินผลของแผนและ
โครงการเกี่ยวกับเยาวชน

๔. ริเริ่มและกระตุ้นให้มีการดำเนินการ เพื่อการพัฒนา
เยาวชน รวมทั้งการดำเนินการสาธิตกิจกรรมต่าง ๆ

๕. ส่งเสริมและปลูกฝังทัศนคติ และอุดมการณ์ ที่ดีให้แก่
เยาวชน

๖. ฝึกอบรมผู้นำเยาวชน และผู้ทำงานที่เกี่ยวข้องกับ
เยาวชน

๗. ติดต่อกับต่างประเทศในกิจการเกี่ยวกับเยาวชน

๘. รวบรวมผลงานเกี่ยวกับเยาวชนในทุก ๆ ด้าน และ
ทำการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์

๙. รับผิดชอบงานอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

การแบ่งส่วนราชการ

สำนักงานส่งเสริมเยาวชน กระทรวงศึกษาธิการ แบ่ง
ส่วนราชการออกเป็น ๔ กองคือ

๑. สำนักงานเลขานุการกรม

๒. กองประสานงานเยาวชน

๓. กองส่งเสริมและพัฒนา

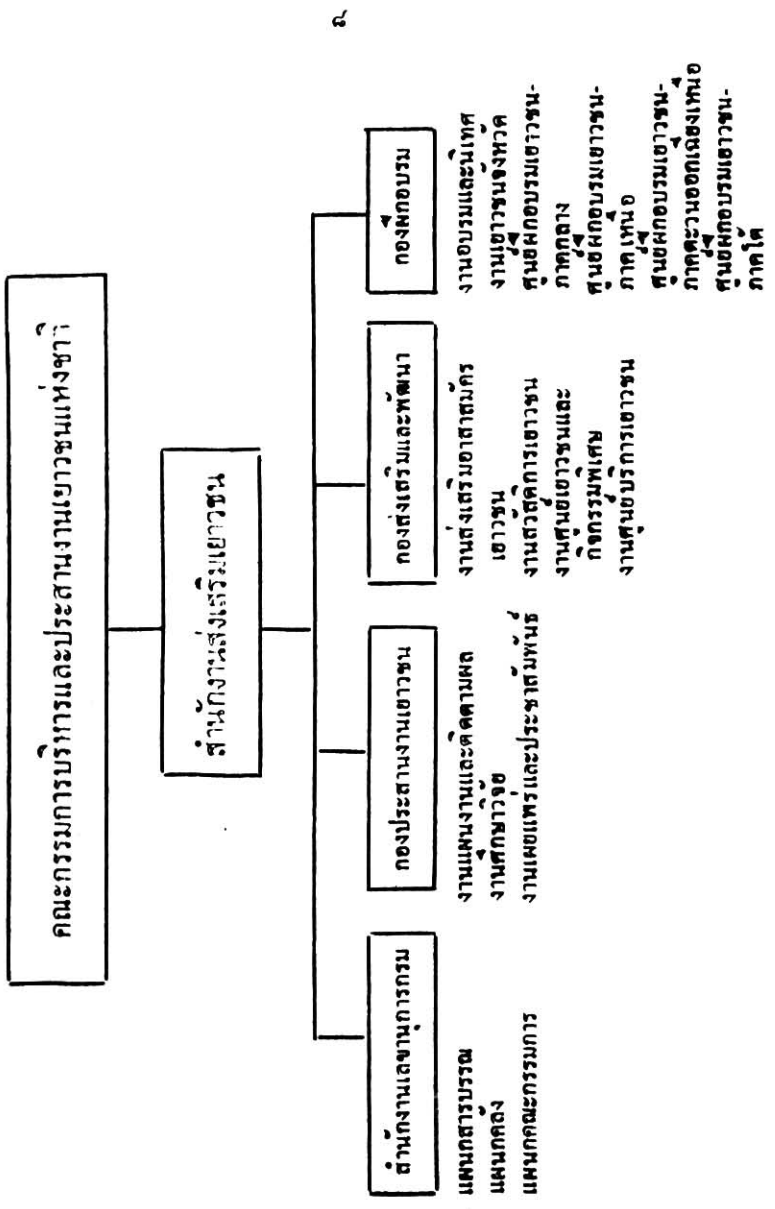
๔. กองฝึกอบรม

หมายเหตุ

โปรดดูแผนผังการแบ่งส่วนราชการโดยละเอียด ใน
หน้า ...๘..... เพิ่มเติม

อัตรากำลังของ สยช.

จำนวนเจ้าหน้าที่ของสำนักงานส่งเสริมเยาวชน แยก
ออกเป็นส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค โปรดดูรายละเอียดในหน้า ๘

๓.

อัตรากำลังของ สยช.

ชั้น ระดับ	ส่วนกลาง				ส่วนภูมิภาค			
	๒๕๑๖	๒๕๑๗	๒๕๑๘	๒๕๑๙	๒๕๑๖	๒๕๑๗	๒๕๑๘	๒๕๑๙
๑๑			-	-			-	-
๑๐			๑	๑			-	-
๙			๑	๑			-	-
๘			-	-			-	-
พิเศษ	๒	๓	๑	๑			-	-
๖			๕	๕			-	-
เอก	๕	๕	๑	๓			-	-
๕			๓๐	๓๑			๘	๘
โท	๓	๑๓	๒๕	๖	๑๓	๕	๖	๕
ตรี	๒	๘	๑๘	๘	๑๑	๑	๕	-
จัตวา	๑	๘	๑๓	๒๐	๑๖	-	-	๕
รวม	๓๗	๖๓	๗๓	๗๓	๕	๑๑	๑๖	๑๖

ที่มา ภารกิจ หน้าที่ ผลงาน สำนักงานส่งเสริมเยาวชน

กระทรวงศึกษาธิการ ๒๕๑๙

การดำเนินงานของ สยช.

สำนักงานส่งเสริมเยาวชนดำเนินงานภายใต้การกำกับดูแล และประสานงานของคณะกรรมการบริหาร และประสานงานเยาวชนแห่งชาติ แต่ก็มีหน้าที่หลักในการดำเนินงานที่สำคัญ ๆ คือ ค่านโยบายและวางแผน ค่านการประสานงาน และ ค่านการปฏิบัติ งานคานเยาวชน

เฉพาะค่านการปฏิบัติงานคานเยาวชน มีหลักการสำคัญ
คือ

- เป็นงานที่ยังไม่มีหน่วยงานอื่นกระทำ
- เป็นงานที่เตรียมคนเพื่อหน่วยงานอื่น ๆ
- เป็นงานตัวอู่ข้าง
- เป็นงานที่เป็นหน้าที่โดยตรงของ สยช.

งานหรือโครงการที่สำนักงานส่งเสริมเยาวชนได้ปฏิบัติไปแล้ว และกำลังดำเนินการอยู่ สรุปได้ดังนี้

๑. งานแผนงานและติดตามผล

- ๑.๑ โครงการจัดทำแผนส่งเสริมและพัฒนาเยาวชน
- ๑.๒ โครงการประสานงานดำเนินงาน ตามมติ

คณะกรรมการบริหาร และประสานงาน
เยาวชนแห่งชาติ

- ๑.๓ โครงการติดตามผลการปฏิบัติงาน และ
กิจกรรมเยาวชน
๒. งานเยาวชนจังหวัด
  - ๒.๑ โครงการเยาวชนจังหวัด
๓. งานฝึกอบรมและนิเทศ
  - ๓.๑ โครงการฝึกอบรมผู้ทำงานเยาวชน ระดับ
ตำบล
  - ๓.๒ โครงการฝึกอบรมพิเศษ
  - ๓.๓ โครงการนิเทศงานเยาวชน
๔. งานเยาวชนอาสาพัฒนา
  - ๔.๑ โครงการส่งเสริมค่ายอาสาพัฒนา ของนิสิต
นักศึกษา
  - ๔.๒ โครงการบัณฑิตอาสา
  - ๔.๓ โครงการอาชีวศึกษา

๕.๔ โครงการเยาวชนอาสา

๕. งานปลูกฝังวัฒนธรรมและความรักชาติบ้านเมืองแก่

เยาวชน

๕.๑ โครงการปลูกฝังวัฒนธรรมและความรักชาติบ้านเมือง

๖. งานส่งเสริมศูนย์เยาวชนและสถานพักผ่อนหย่อนใจ

๖.๑ โครงการส่งเสริมศูนย์เยาวชนในชนบท

๖.๒ โครงการส่งเสริมศูนย์เยาวชนในเมือง

๖.๓ โครงการส่งเสริมสถานพักผ่อนหย่อนใจเพื่อเยาวชน

๗. งานแก้ไขความประพฤติเยาวชน

๗.๑ โครงการป้องกันยาเสพติดในเยาวชน

๗.๒ โครงการประสานงาน และแก้ไขนักเรียนก่อเหตุทะเลาะวิวาท

๘. งานอุดหนุนกิจกรรมเยาวชน

๘.๑ โครงการจัดสรรเงินอุดหนุนให้แก่หน่วยงาน

๑๓

เอกชนที่ทำงานเกี่ยวกับเยาวชน

๘.๒ โครงการสนับสนุนกิจกรรมเยาวชน และ
กลุ่มเยาวชน

๘. งานสวัสดิการเยาวชน

๘.๑ โครงการสวัสดิการและสินเชื่อเยาวชน

๑๐. งานเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

๑๐.๑ โครงการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

๑๐.๒ โครงการเยาวชนสัมพันธ์

๑๑. งานค้นคว้าทางวิชาการเกี่ยวกับเยาวชน

๑๑.๑ โครงการศึกษาวิจัย และรวบรวมข้อมูล
เกี่ยวกับเยาวชน

๑๒. งานพิเศษ

๑๒.๑ โครงการวันเด็กและเยาวชนแห่งชาติ

๑๒.๒ โครงการส่งเสริมพลานามัย และการกีฬา
ของเยาวชน

บทสรุป

การยุบเลิกสำนักงานส่งเสริมเยาวชน จะมีผลให้บรรดากิจการ ข้าราชการ ทรัพย์สิน หนี้สินต่าง ๆ ของสำนักงานส่งเสริมเยาวชน ไปเป็นของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เป็นการชั่วคราวจนกว่าจะมีการจัดสรรให้กับหน่วยราชการระดับกรมอื่นในกระทรวงศึกษาธิการ

การตั้งหรือการยุบเลิกหน่วยงานนั้นเป็นเรื่องธรรมดาในวงการบริหารราชการที่ดี ทั้งนี้เพราะเหตุผลในด้านสภาพแห่งความเปลี่ยนแปลงของสังคมและนโยบายการบริหารราชการแผ่นดินซึ่งต้องปรับปรุงให้เหมาะสมตามยุคสมัย

บันทึกผลการพิจารณา

เอกสารประกอบการพิจารณา

ร่าง

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ
ฉบับที่ ๒๑๖ ลงวันที่ ๒๘ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕
(ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ
ฉบับที่ ๒๑๘ ลงวันที่ ๒๘ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕
(ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

จัดเข้าระเบียบวาระประชุมสภาที่ปรึกษาของนายกรัฐมนตรี

ทำหน้าที่สภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน

ครั้งที่ ๕

วันศุกร์ที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๑๘

สารบัญ

๑. คำนำ
๒. สารสำคัญของพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะ
ปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๖ ลงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๑๕ (ฉบับที่...) . . . . .
พ.ศ. ๑
๓. สารสำคัญของพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะ
ปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๘ ลงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๑๕ (ฉบับที่ ...)พ.ศ. ๔
๔. ความเหมาะสมในการจัดตั้งสำนักงานสภาที่ปรึกษาของนายกรัฐมนตรี ๖
๕. การบังคับบัญชารับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของสำนักงานสภาที่
ปรึกษาของนายกรัฐมนตรี ๗
๖. ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๘ ลงวันที่ ๒๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕
ขอ ๘ ขอ ๙ และขอ ๑๐ ๑๑
๗. ขอสั่งเกิด ๑๖
๘. ภาคผนวก ๑๗
- รายชื่อสมาชิกสภาที่ปรึกษาของนายกรัฐมนตรี
  - แผนผังแสดงเหตุการณ์ก่อนตั้งสำนักงานสภาที่ปรึกษาของนาย
กรัฐมนตรี

คำนำ

คณะรัฐมนตรีได้เสนอร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๖ ลงวันที่ ๒๘ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... และร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๔ ลงวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๑๕ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เพื่อให้มีสำนักงานสภาที่ปรึกษาของนายกรัฐมนตรี สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรีและมีผู้บังคับบัญชารับผิดชอบในการปฏิบัติราชการ ชันตรงต่อนายกรัฐมนตรี

เอกสารประกอบการพิจารณาฉบับนี้ ได้รวบรวมสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติทั้งสองฉบับ และข้อมูลที่เกี่ยวข้องของตลอดจนข้อสังเกตบางประการ เพื่อประกอบการพิจารณาของท่านสมาชิกสภาที่ปรึกษา ของนายกรัฐมนตรีทำหน้าที่สภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน เอกสารฉบับนี้อาจมีข้อบกพร่อง เนื่องจากเวลาในการจัดทำจำกัด หากมีความคลาดเคลื่อนจากข้อเท็จจริงหรือข้อความที่ไม่กระจ่างชัด เจ้าหน้าที่ผู้จัดทำ ต้องกราบขอภัยไว้ ณ ที่นี้ด้วยและจะถือว่าคำท้วงติงต่าง ๆ เป็นสิ่งที่มีค่าอย่างยิ่ง

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๖ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

๑. ชื่อร่างพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๖ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

๒. ผู้เสนอ

คณะรัฐมนตรี

๓. หลักการ

ให้มีสำนักงานสภาที่ปรึกษาของนายกรัฐมนตรี สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี

๔. เหตุผล

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๘ กำหนดให้มีสภาที่ปรึกษาของนายกรัฐมนตรี มีหน้าที่ให้ความเห็นในเรื่องใดๆ ตามที่นายกรัฐมนตรีปรึกษา และหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย สมควรให้มีสำนักงานสภาที่ปรึกษาของนายกรัฐมนตรี

เพื่อทำหน้าที่ตามบริหารและธุรการ ให้แก่สภาที่ปรึกษาของนายกรัฐมนตรี โดยให้มีฐานะเป็นกรม สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้น

๕. สาระสำคัญ

ก) โหยกเลิกความในข้อ ๔ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๖ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๖ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕ (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๑๙

ข) สำนักนายกรัฐมนตรีมีส่วนราชการดังนี้ ๑. สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ๒. สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ๓. สำนักงบประมาณ ๔. สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ ๕. สำนักงานสภาที่ปรึกษาของนายกรัฐมนตรี ๖. สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ๗. สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน ๘. สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ ๙. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ๑๐. สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ๑๑. สำนักงานคณะกรรมการศึกษาแห่งชาติ ๑๒. สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ๑๓. สำนัก

๓

งานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ๑๔. สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริม
การลงทุน ๑๕. สำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ๑๖. สำนั
กงานพลังงานแห่งชาติ ๑๗. สำนักงานสถิติแห่งชาติ ๑๘. กรมประ
ชาสัมพันธ์ ๑๙. กรมประมงกลาง ๒๐. กรมวิเทศสหการ

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๘ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

๑. ชื่อร่างพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๘ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

๒. ผู้เสนอ

คณะรัฐมนตรี

๓. หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๘ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕

๔. เหตุผล

โดยที่สมควรให้สำนักงานสภาที่ปรึกษาของนายกรัฐมนตรี ได้จัดตั้งขึ้นใหม่ในสำนักนายกรัฐมนตรี มีผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ ในการปฏิบัติราชการขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติ
นี้ขึ้น

๕

๕. สาระสำคัญ

ก) เพิ่มความแห่งประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๒๑๘ ลงวันที่ ๕๘ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๑

ข) ข้อ ๑๕ สรุปได้ดังนี้ ---

๕.๑.) สำนักงานสภาที่ปรึกษาของนายกรัฐมนตรี มีเลขาธิการสภาที่ปรึกษาของนายกรัฐมนตรี เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ และรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการขึ้นตรงต่อประธานสภาที่ปรึกษา ----

๕.๒) เลขาธิการสภาที่ปรึกษาของนายกรัฐมนตรี รองเลขาธิการสภาที่ปรึกษาของนายกรัฐมนตรี และผู้ช่วยเลขาธิการสภาที่ปรึกษาของนายกรัฐมนตรี เป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ

๕.๓) ประธานสภาที่ปรึกษาของนายกรัฐมนตรี มีอำนาจและหน้าที่เช่นเดียวกับที่กฎหมายได้กำหนดไว้สำหรับรัฐมนตรีเจ้าสังกัด

๕.๔) ให้ถือว่าสำนักงานสภาที่ปรึกษาของนายกรัฐมนตรี เป็นส่วนราชการที่มีหัวหน้าส่วนราชการขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรีตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน

ความเหมาะสมในการจัดตั้งสำนักงานสภาที่ปรึกษาของนาย
กรัฐมนตรี รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช ๒๕๑๔
 มาตรา ๑๘ ได้บัญญัติไว้ดังนี้คือ --

"ให้มีสภาที่ปรึกษาของนายกรัฐมนตรีคณะหนึ่ง ซึ่งประกอบ
ด้วยบุคคลในคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน มีหน้าที่ให้ความเห็นในเรื่อง
ใด ๆ ตามที่นายกรัฐมนตรี ปรึกษา และหน้าที่อื่นตามรัฐธรรมนูญนี้

ให้คณะรัฐมนตรีและสภาที่ปรึกษาของนายกรัฐมนตรี ร่วมกัน
กำหนดแผนนโยบายเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ

ในการบริหารราชการแผ่นดินเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ
คณะรัฐมนตรีต้องบริหารไปตามแผนนโยบายที่กำหนดไว้ตามวรรคสอง

ในกรณีที่ตำแหน่งสมาชิกสภาที่ปรึกษาของนายกรัฐมนตรี
ว่างลงหรือมีกรณีที่จะแต่งตั้งเพิ่ม ให้นายกรัฐมนตรีเป็นผู้แต่งตั้งโดยความ
เห็นชอบของสภาที่ปรึกษาของนายกรัฐมนตรี"

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติฉบับ
 ที่ ๒๑๖ ลงวันที่ ๒๘ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
 ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้เสนอต่อสภาที่ปรึกษาของนายกรัฐมนตรีทำหน้าที่สภาปฏิ

รูปการปกครองแผ่นดิน จึงเป็นการสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๘ (มาตรา ๑๘)

การให้มีสำนักงานสภาที่ปรึกษาของนายกรัฐมนตรี เพื่อทำหน้าที่
 คำนับบริหารและธุรการให้แก่สภาที่ปรึกษาของนายกรัฐมนตรี โดยมี
 ฐานะเป็นกรมสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรีนั้น พิจารณาถึงความจำเป็นตาม
 มาตรา ๑๘ วรรคแรก ที่สภาที่ปรึกษาของนายกรัฐมนตรี มีหน้าที่ให้
 ความเห็นในเรื่องใด ๆ ตามที่นายกรัฐมนตรี ปรึกษา และหน้าที่อื่น
ตามรัฐธรรมนูญนี้ คำว่าหน้าที่อื่นตามรัฐธรรมนูญนี้ พิจารณาได้จาก
 รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑ ถึงความสำคัญของสภาที่ปรึกษาของนายกรัฐ-
 มন্ত্রী นอกจากหน้าที่ให้ความเห็นและปรึกษาแล้ว หน้าที่ที่สำคัญก็คือ
 ในค้ำให้ความเห็นชอบ ในการที่นายกรัฐมนตรีจะสั่งการ หรือกระทำ
 การใด ในกิจการที่สำคัญของชาติ เช่น การป้องกัน ระงับหรือปราบ
 ประมาการกระทำอันเป็นการบ่อนทำลายความมั่นคงของราชอาณาจักร
 ฯลฯ

การให้ความเห็นชอบนั้นนอกจากสภาที่ปรึกษาของนายกรัฐมนตรี
 แล้ว ยังเป็นของคณะรัฐมนตรี จะเห็นได้ว่ารัฐมนตรีซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชา
 ชำระทรงวนั้น มีสายงานระดับกรมอยู่เป็นจำนวนมาก ซึ่งประกอบ

ด้วยผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านต่าง ๆ ข้าราชการซึ่งมีประสบการณ์ จากการทำ
งานสูง มีหน้าที่ทางด้านบริหารและตุลาการสภาที่ปรึกษาของนายกรัฐมนตรี
ซึ่งมีหน้าที่สำคัญยิ่งดังที่กล่าวมาแล้ว จึงมีความเหมาะสมที่จะมีหน่วยงาน
ระดับกรมคือสำนักงานสภาที่ปรึกษาของนายกรัฐมนตรีทำหน้าที่ด้านบริหาร
และตุลาการให้แก่สภาที่ปรึกษาของนายกรัฐมนตรี

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๘
มาตรา ๒๑ ได้บัญญัติไว้ดังนี้

"ในกรณีที่นายกรัฐมนตรีเห็นเป็นการจำเป็น เพื่อประโยชน์
ในการป้องกัน ระวังหรือปราบปรามการกระทำอันเป็นการบ่อนทำลาย -
ความมั่นคงของราชอาณาจักร ราชบัลลังก์ เศรษฐกิจของประเทศ หรือ
ราชการแผ่นดิน หรือการกระทำอันเป็นการก่อกวน หรือคุกคามความสงบ
เรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือการกระทำอันเป็นการทำ
ลายทรัพยากรของประเทศ หรือเป็นการบั่นทอนสุขภาพอนามัยของประชา
ชนทั้งนี้ไม่ว่าจะเกิดขึ้นก่อนหรือหลังวันใช้รัฐธรรมนูญนี้ และไม่ว่าจะเกิด
ขึ้นภายในหรือภายนอกราชอาณาจักร ให้นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบ
ของคณะรัฐมนตรี และของสภาที่ปรึกษาของนายกรัฐมนตรี มีอำนาจสั่ง

๙

การหรือกระทำการใด ๆ ใด และให้ถือว่าคำสั่ง หรือการกระทำของ
นายกรัฐมนตรีรวมทั้งการปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าว เป็นคำสั่งหรือการ
กระทำหรือการปฏิบัติที่ชอบด้วยกฎหมาย

เมื่อนายกรัฐมนตรีได้สั่งการหรือกระทำการใดไป ตาม
 วรรคหนึ่งแล้ว ให้นายกรัฐมนตรีแจ้งให้สภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน
 ทราบ"

การบังคับบัญชารับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของสำนัก
งานสภาที่ปรึกษาของนายกรัฐมนตรี

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ
 ฉบับที่ ๒๑๘ ลงวันที่ ๒๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
 .... จากเหตุผลในการเสนอร่างกฎหมายฉบับนี้ คือ ให้อำนาจสภา
 ที่ปรึกษาของนายกรัฐมนตรีที่ใดจัดตั้งขึ้นใหม่ ในสำนักนายกรัฐมนตรี มี
 ผู้บังคับบัญชารับผิดชอบในการปฏิบัติราชการขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี

๑) สำนักงานสภาที่ปรึกษาของนายกรัฐมนตรี มีเลขาธิการ
 สภาที่ปรึกษาของนายกรัฐมนตรีเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ และรับผิดชอบ
 ในการปฏิบัติราชการขึ้นตรงต่อประธานสภาที่ปรึกษา

๒) เลขาธิการสภาที่ปรึกษาของนายกรัฐมนตรี รองเลขาธิการสภาที่ปรึกษาของนายกรัฐมนตรี และผู้ช่วยเลขาธิการสภาที่ปรึกษาของนายกรัฐมนตรี เป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ

๓) ประธานสภาที่ปรึกษาของนายกรัฐมนตรีมีอำนาจ และหน้าที่เช่นเดียวกับที่กฎหมายได้กำหนดไว้สำหรับรัฐมนตรีเจ้าสังกัด

๔) สำนักงานสภาที่ปรึกษาของนายกรัฐมนตรี เป็นส่วนราชการที่มีหัวหน้าส่วนราชการขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน

กล่าวคือสำนักงานสภาที่ปรึกษาของนายกรัฐมนตรี เป็นหน่วยราชการสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี โดยที่พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พุทธศักราช ๒๕๑๘ มาตรา ๔ ได้บัญญัติไว้ดังนี้

"ข้าราชการพลเรือน" หมายความว่า บุคคลซึ่งได้รับบรรจุ และแต่งตั้งตามพระราชบัญญัตินี้ให้รับราชการโดยได้รับเงินเดือน จากเงินงบประมาณหมวดเงินเดือน ในกระทรวงทบวงกรม ฝ่ายพลเรือน และหมายความถึงข้าราชการตำรวจ ซึ่งกรมตำรวจส่งแต่งตั้งให้ไปปฏิบัติหน้าที่ราชการตำรวจ โดยได้รับเงินเดือนจากผู้ว่าจ้างด้วย

"รัฐมนตรีเจ้าสังกัด" หมายความว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวง รัฐมนตรีว่าการทบวงและหมายความรวมถึง นายกรัฐมนตรีในฐานะเป็นผู้บังคับบัญชา สำนักนายกรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีในฐานะเป็นผู้บังคับบัญชาส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรม และไม่สังกัดกระทรวงหรือทบวง

---"อธิบดี" หมายความว่า รวมถึง หัวหน้าส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรมด้วย มาตรา ๕ ให้นายกรัฐมนตรีเป็นผู้รักษาการ ตามพระราชบัญญัตินี้

ประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๘ ลงวันที่ ๒๔ กันยายน

พ.ศ. ๒๕๑๕ ข้อ ๘ ข้อ ๙ และข้อ ๑๐

ข้อ ๘ สำนักนายกรัฐมนตรีมีอำนาจหน้าที่ **ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม**

สำนักนายกรัฐมนตรีมีนายกรัฐมนตรีเป็นผู้บังคับบัญชา ข้าราชการ และรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของสำนักนายกรัฐมนตรีและจะให้มีรองนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี หรือมีทั้งรองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีก็ได้

ในกรณีที่มิทรงนายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี หรือมีทั้งรองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี การสั่งและการปฏิบัติราชการของรองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ให้เป็นไปตามที่นายกรัฐมนตรี มอบหมาย

ในระหว่างที่คณะรัฐมนตรีต้องอยู่ในตำแหน่ง เพื่อดำเนินงานไปจนกว่าจะตั้งคณะรัฐมนตรีขึ้นใหม่ เพราะนายกรัฐมนตรีตาย หรือขาดคุณสมบัติ ให้คณะรัฐมนตรีมอบหมายให้รองนายกรัฐมนตรี คนใดคนหนึ่ง เป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนนายกรัฐมนตรี ถ้าไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งรองนายกรัฐมนตรี หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้คณะรัฐมนตรีมอบหมายให้รัฐมนตรีคนใดคนหนึ่ง เป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่แทน

ในกรณีที่นายกรัฐมนตรีไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้รองนายกรัฐมนตรีเป็นผู้รักษาราชการแทน ถ้ามีรองนายกรัฐมนตรีหลายคน ให้คณะรัฐมนตรีมอบหมายให้รองนายกรัฐมนตรีคนใดคนหนึ่ง เป็นผู้รักษาราชการแทน ถ้าไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งรองนายกรัฐมนตรี หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้คณะรัฐมนตรีมอบหมายให้รัฐมนตรีคนใดคนหนึ่ง เป็นผู้รักษาราชการแทน

๑๓

อำนาจในการสั่ง การอนุญาต การอนุมัติ หรือการปฏิบัติ ราชการที่นายกรัฐมนตรีจะพึงปฏิบัติ หรือดำเนินการตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งใด หรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องใด ถ้ากฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งนั้น หรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องนั้น มิได้กำหนดเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่น นายกรัฐมนตรีจะมอบอำนาจโดยทำเป็นหนังสือให้รองนายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรีก็ได้

ข้อ ๘ นายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาล มีอำนาจดังนี้

(๑) กำกับโดยทั่วไปซึ่งการบริหารราชการแผ่นดิน เพื่อการนี้จะสั่งให้ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค และส่วนราชการ ซึ่งมีหน้าที่ควบคุมราชการส่วนท้องถิ่นชี้แจง แสดงความคิดเห็น ทำรายงานเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการ ในกรณีจำเป็นและยังการปฏิบัติราชการใด ๆ ที่ขัดต่อนโยบายหรือมติของคณะรัฐมนตรีก็ได้ และมีอำนาจสั่งสอบสวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการของราชการ ส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค และราชการส่วนท้องถิ่น

(๒) มอบหมายให้รองนายกรัฐมนตรี กำกับการบริหาร

ราชการของกระทรวงหนึ่งหรือหลายกระทรวง

(๓) บังคับบัญชาข้าราชการฝ่ายบริหารทุกตำแหน่ง ซึ่งสังกัดกระทรวง ทบวง กรม และส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเป็นกรม

(๔) สั่งให้ข้าราชการซึ่งสังกัดกระทรวง ทบวง กรมหนึ่ง มาสำรองราชการสำนักนายกรัฐมนตรี โดยจะให้ขาดจากอัตราเงินเดือนทางสังกัดเดิม ให้ได้รับเงินเดือนในสำนักนายกรัฐมนตรี ในชั้นอันดับ และชั้นที่ไม่สูงกว่าเดิม

(๕) แต่งตั้งข้าราชการซึ่งสังกัดกระทรวง ทบวง กรมหนึ่ง ไปดำรงตำแหน่งของอีกกระทรวง ทบวง กรมหนึ่ง โดยให้ได้รับเงินเดือนจากกระทรวง ทบวง กรมเดิม ในกรณีเช่นว่านี้ให้ข้าราชการซึ่งได้รับแต่งตั้งมีฐานะเสมือนเป็นข้าราชการสังกัดกระทรวง ทบวง กรมซึ่งตนมาดำรงตำแหน่งนั้นทุกประการ แต่ถ่าเป็นการแต่งตั้งข้าราชการตั้งแต่ตำแหน่งอธิบดีหรือเทียบเท่าขึ้นไป ต้องได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี

(๖) แต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิเป็นประธานที่ปรึกษา ที่ปรึกษาหรือ

๑๕

คณะที่ปรึกษาของนายกรัฐมนตรี หรือเป็นคณะกรรมการ เพื่อปฏิบัติราชการใด ๆ และกำหนดอัตราเบี้ยประชุมหรือค่าตอบแทนให้แก่ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้ง

(๑) แต่งตั้งข้าราชการการเมืองให้ปฏิบัติราชการ ในสำนักนายกรัฐมนตรี

(๔) ดำเนินการอื่น ๆ ในการปฏิบัติตามนโยบาย

ข้อ ๑๐ ในกรณีที่นายกรัฐมนตรีเป็นผู้บังคับบัญชา ส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม แต่มิได้สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรีหรือทบวง นายกรัฐมนตรีหรือทบวง นายกรัฐมนตรีจะมอบหมายให้รองนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีปฏิบัติราชการแทนก็ได้

ข้อสังเกต

๑. มาตรา ๓ ของร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๖ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... กำหนดไว้ว่า "ให้ยกเลิกความในข้อ ๔ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๖ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๖ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕ (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๑๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน ....."

คณะรัฐมนตรีได้เสนอร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๖ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ต่อประธานสภาที่ปรึกษาของนายกรัฐมนตรี ทำหน้าที่สภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดินในวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๑๕ ให้ยกเลิกความในข้อ ๔ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๖ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๖ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕ (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๑๕ แต่ในวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน

๒๕๑๘ พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๖ ลงวันที่ ๒๘ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๘ (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๑๘ ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย เพราะยังไม่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

๒. ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับ ๒๑๘ ลงวันที่ ๒๘ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๘ (ฉบับ ..) พ.ศ. .... ให้เพิ่มข้อความเป็นข้อ ๑๔ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๘ ลงวันที่ ๒๘ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๒๑๘ ลงวันที่ ๒๘ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๘ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๙ มาตรา ๓ วรรคหนึ่ง สรุปได้ว่า เลขาธิการสภาที่ปรึกษาของนายกรัฐมนตรี เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ และรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการขึ้นตรงต่อประธานสภาที่ปรึกษาของนายกรัฐมนตรี ส่วนมาตรา ๓ วรรคสาม สรุปได้ว่า ประธานสภาที่ปรึกษาของนายกรัฐมนตรีมีอำนาจหน้าที่ เช่นเดียวกับที่ กฎหมายได้กำหนดไว้สำหรับรัฐมนตรีเจ้าสังกัด และหัวหน้าส่วนราชการของสำนักงานสภาที่ปรึกษาของนายกรัฐมนตรี ขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน ทำให้เลขาธิการสภาที่ปรึกษาของนายกรัฐมนตรี ต้องขึ้นตรงต่อประธานสภาที่ปรึกษา (ตามมาตรา

๓ พรรคหนึ่ง) และขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี (ตาม มาตรา ๓ พรรคสาม) อาจจะทำให้เกิดการสับสนในเรื่องสายการบังคับบัญชา

ข้อควรพิจารณาในการแก้ไขปัญหานี้ ก็คือ ให้สำนักงานสภาที่ปรึกษาของนายกรัฐมนตรี เป็นส่วนราชการอิสระ โดยเลขาธิการสภาที่ปรึกษาของนายกรัฐมนตรีขึ้นตรงต่อประธานสภาที่ปรึกษา ของนายกรัฐมนตรีคนเดียว โดยไม่ขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี จะแก้ปัญหาเรื่องสายการบังคับบัญชา และจะก่อให้เกิดความเป็นอิสระ แก่ข้าราชการประจำในสำนักงานสภาที่ปรึกษาของนายกรัฐมนตรี ในการริเริ่มความคิดใหม่ๆ เสนอต่อนายกรัฐมนตรี โดยไม่ต้องเกรงกลัวผลสะท้อนในด้านการพิจารณาความดีความชอบ การลงโทษและการเลื่อนชั้นเงินเดือน เพราะถ้าสำนักงานสภาที่ปรึกษาของนายกรัฐมนตรีเป็นหน่วยงานอิสระจริงๆ แล้วประธานสภาที่ปรึกษาของนายกรัฐมนตรีจะเป็นผู้รับผิดชอบเรื่องเหล่านี้เพียงผู้เดียว

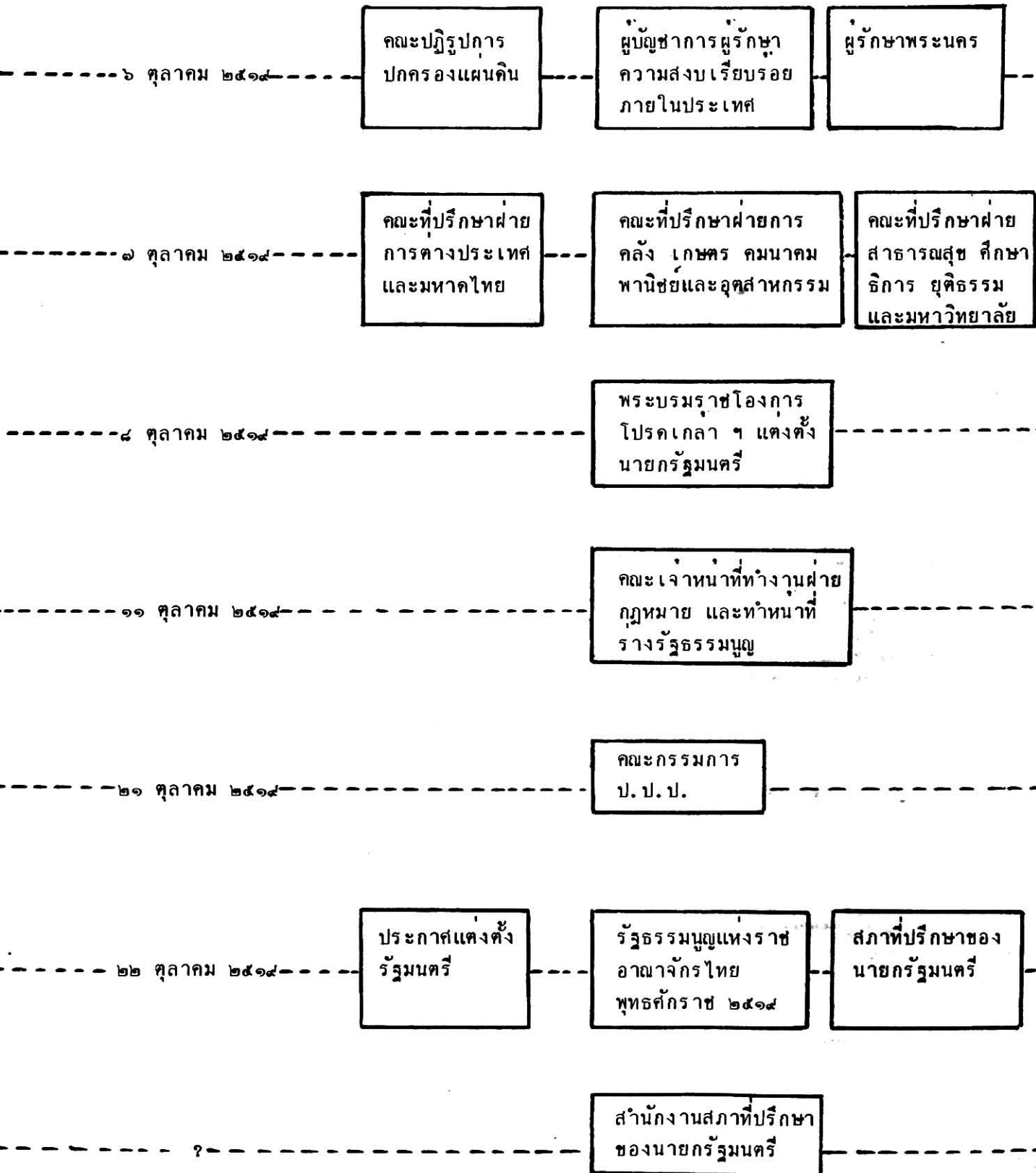
ภาคผนวก

รายนามสภาที่ปรึกษาของนายกรัฐมนตรี

๑. พลเรือเอก สังกัด ชลออยู่
๒. พลอากาศเอก กมด เคชะตุงคะ
๓. พลเอก เกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์
๔. พลเรือเอก กวี สิงหะ
๕. พลเอก เจริญ พงษ์พานิช
๖. พลเอก บุญชัย บำรุงพงศ์
๗. พลเอก เสริม ฦ นคร
๘. พลเรือเอก อมร ทิริกายะ
๙. พลตำรวจเอก ศรีสุข มหินทรเทพ
๑๐. พลอากาศเอก พะเนียง กานตรัตน์
๑๑. พลเอกประเสริฐ ธรรมกิริ
๑๒. พลเอก ประลอง วีระปรีย
๑๓. พลอากาศเอก กำรณ ลีละกิริ
๑๔. พลเอก ประสาร อมาตยกุล

๑๕. พลเรือโท สถาปนั เกษานนท์
  ๑๖. พลโท ยศ เทพหัสดิน ณ อยุธยา
  ๑๗. พลโท เปรม ติณสูลานนท์
  ๑๘. พลโท สมศักดิ์ ปัญจมานนท์
  ๑๙. พลโท อำนาจ คำริกาญจน์
  ๒๐. พลตรี ปิ่น ธรรมศรี
  ๒๑. พลตรี เทพ ทรชนเลิศ
  ๒๒. พลตรี อรุณ ทวาทสิน
  ๒๓. พลตรี แสง จามรจันทร์
  ๒๔. พลตรี ประทีป เทตวิศาล
-

แผนผังแสดงเหตุการณ์ก่อนตั้งสำนักงานสภาที่ปรึกษาของนายกรัฐมนตรี

บันทึกผลการพิจารณา

เอกสารประกอบการพิจารณา

ร่าง

พระราชบัญญัติครู (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

จัดเข้าระเบียบวาระประชุมสภาที่ปรึกษาของนายกรัฐมนตรี

ทำหน้าที่สภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน

ครั้งที่ ๕

วันศุกร์ที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๑๙

๑.	คำนำ	
๒.	สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ	๑
๓.	การดำริแก้ไขปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยครู	๕
๔.	ข้อสังเกตบางประการ	๑๔
๕.	บทสรุป	๑๖

คุรุสภา จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติครู พ.ศ. ๒๔๘๘ มีจุดประสงค์สำคัญคือ เพื่อให้ครูได้ปกครองตนเอง โดยทำหน้าที่แทนคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.)

เมื่อพิจารณาเห็นว่าอำนาจหน้าที่และองค์ประกอบ ของคุรุสภาไม่เหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบัน จึงได้มีดำริแก้ไขปรับปรุงกฎหมายดังกล่าวในส่วนที่เกี่ยวกับคุรุสภา

ศูนย์บริการ เอกสารและค้นคว้า ได้พยายามรวบรวมแนวคิดและข้อเท็จจริงในการปรับปรุงองค์ประกอบของคุรุสภา ตามมติของที่ประชุมสามัญประจำปี ๒๕๑๙ ของคุรุสภา มาเพื่อสภา ฯ ได้พิจารณา

สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา ฯ ขอขอบคุณ ดร. สุรัฐ ศิลปอนันต์ รองเลขาธิการคุรุสภา ที่ได้ให้ข้อมูลและรายละเอียดต่าง ๆ ในการจัดทำเอกสารฉบับนี้

สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติครู (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๑๘

เสนอโดย คณะรัฐมนตรี

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติครู พุทธศักราช ๒๕๔๘

เหตุผล

เนื่องจากพระราชบัญญัติครู พุทธศักราช ๒๕๔๘ บางมาตรามีหลักการไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบัน สมควรแก้ไขเพิ่มเติมให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้น

สาระสำคัญ

กำหนดอำนาจหน้าที่ของครูสภา โดยให้ครูสภามีอำนาจหน้าที่

๑. ให้ความเห็นแก่กระทรวงศึกษาธิการทั้งในเรื่องการจัดการศึกษาทั่วไป และเรื่องที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการจัดการศึกษาในโรงเรียน
๒. พิจารณาสีทธิของครูภายในขอบเขตที่กฎหมายกำหนด
๓. ส่งเสริมสวัสดิการ ความรู้ความสามารถ คุณภาพและประสิทธิภาพของครู
๔. ปฏิบัติการตามกฎหมาย ว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน แทนคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.)

และแต่งตั้งอนุกรรมการต่าง ๆ ให้มีอำนาจหน้าที่และ
ปฏิบัติการแทนอนุกรรมการข้าราชการพลเรือนต่าง ๆ
แล้วแต่กรณี สำหรับข้าราชการครู

๕. ปฏิบัติการตามกฎหมาย ว่าด้วยระเบียบบริหารราชการ
ส่วนจังหวัดแทน ก.จ. และแต่งตั้งอนุกรรมการให้มี
อำนาจหน้าที่และปฏิบัติการแทนได้ ในส่วนที่เกี่ยวกับข้าราชการ
ส่วนจังหวัดซึ่งดำรงตำแหน่งเป็นผู้สอนประจำใน
สถานศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัด
- เปลี่ยนแปลงองค์ประกอบของคณะกรรมการอำนวยการ
คุรุสภา โดยตัดคณะกรรมการอำนวยการที่มาจากการ
เลือกตั้งจากสมาชิกคุรุสภาออกไปคงไว้เฉพาะกรรมการ
อำนวยการโดยตำแหน่งเท่านั้น
  - กำหนดให้มีคณะกรรมการที่ปรึกษา ของคณะกรรมการอำนวยการ
คุรุสภา ซึ่งแต่งตั้งสมาชิกคุรุสภาที่ได้รับการคัดเลือก
จากกรุงเทพมหานครหนึ่งคน และจากการคัดเลือก
ของศึกษาธิการเขต ๆ ละ หนึ่งคน รวมเป็น ๑๓ คน
และคณะกรรมการที่ปรึกษา มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละ
๕ ปี

- ให้คณะกรรมการอำนวยการแต่งตั้ง เลขาธิการ และรองเลขาธิการ และเจ้าหน้าที่อื่นตามที่เห็นสมควร
- กำหนดให้มีสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา โดยมีเลขาธิการคุรุสภาเป็นผู้บังคับบัญชา ตลอดทั้งกำหนดอำนาจหน้าที่ของคุรุสภาไว้เป็นที่แน่นอน คือ
  ๑. เป็นเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของคุรุสภา วิจัย และจัดระบบเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล
  ๒. ประสานงาน และดำเนินการในเรื่องของครูกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับครู
  ๓. ประสานงานและดำเนินการ เกี่ยวกับกิจการอื่นที่คุรุสภามอบหมาย
  ๔. จัดทำรายงานประจำปีเกี่ยวกับครู เสนอต่อคุรุสภา
    - คณะกรรมการอำนวยการคุรุสภา จะต้องประชุมอย่างน้อย เดือนละหนึ่งครั้ง
    - ยกเลิกการประชุมสามัญและวิสามัญของคุรุสภา
    - เพิ่มประเภทของครูคือ ข้าราชการกรุงเทพมหานคร ซึ่งดำรงตำแหน่ง เป็นผู้สอนประจำในสถานศึกษา ของกรุงเทพมหานคร

- ภายในหกสิบวัน นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้คัดเลือกกรรมการที่ปรึกษาของคณะกรรมการอำนวยการครูสภาให้เสร็จสิ้น

การดำริแก้ไขปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยครู

ได้มีความคิดเกี่ยวกับอาชีพครูมานานแล้วว่า พระราชบัญญัติครู พ.ศ. ๒๔๘๘ ที่มีผลใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันไม่เหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบัน จึงได้พยายามเพื่อให้มีการปรับปรุงแก้ไข ในปี พ.ศ. ๒๕๑๘ ได้มีการประชุมเกี่ยวกับเรื่องนี้ถึงสองครั้ง คือการประชุมสัมมนาที่สว่างคณิवास จ.สมุทรปราการ และการประชุมสามัญคุรุสภาประจำปี พ.ศ. ๒๕๑๘ จากรายงานการประชุมพอจะสรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับเรื่องนี้ได้ดังต่อไปนี้

๑. ชื่อและฐานะของคุรุสภา
  - ๑.๑ ให้มีสถาบันครูแห่งชาติเรียกว่า "คุรุสภา" และมีฐานะเป็นนิติบุคคล
  - ๑.๒ คุรุสภาประกอบด้วย
    - ๑.๒.๑ สมัชชาครู
    - ๑.๒.๒ คณะกรรมการบริหารคุรุสภา
๒. อำนาจและหน้าที่ของคุรุสภา
  - ๒.๑ รับผิดชอบ และให้ความเห็นในเรื่องนโยบายการศึกษาทั่วไปแก่กระทรวงศึกษาธิการ และส่วนราชการ

การอื่นที่เกี่ยวกับการศึกษา

- ๒.๒ ให้ความเห็นในเรื่องหลักสูตร แบบเรียน การสอน การอบรม การวัดผล และอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการศึกษาแก่กระทรวงศึกษาธิการ และส่วนราชการอื่นที่จัดการศึกษา
- ๒.๓ ควบคุมและสอดส่องจรรยาบรรณ และวินัยของครู พิจารณาลงโทษครูผู้ประพฤติผิด ตลอดจนพิจารณาการร้องทุกข์ของครู
- ๒.๔ พิจารณาและคุ้มครองผลประโยชน์ สิทธิ และสวัสดิภาพของครู ตลอดจนส่งเสริมฐานะของครูให้มั่นคง
- ๒.๕ ช่วยเหลือครู และครอบครัวของครูให้ได้รับความอุปการะและสวัสดิการตามสมควร
- ๒.๖ ส่งเสริมความรู้ ความสามารถ ความประพฤติและความสามัคคีของครู โดยจัดให้มีการอบรม ปาฐกถา การเผยแพร่ความรู้ การสโมสร และอื่น ๆ
- ๒.๗ ส่งเสริม และควบคุมดูแลการบริหารงานของคณะกรรมการครูสภาประจำจังหวัด

๒.๘ ส่งเสริมและควบคุมมาตรฐานอาชีพครูและออกใบอนุญาตประกอบอาชีพครู

๒.๘ ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล ของข้าราชการครู หรือพนักงานเทศบาลที่ทำการสอน ในสถานศึกษา หรือข้าราชการส่วนจังหวัดตำแหน่งครู หรือข้าราชการกรุงเทพมหานครตำแหน่งครู หรือข้าราชการ หรือพนักงานเทศบาลทำหน้าที่เกี่ยวกับการให้การศึกษา

๓. สมัชชาครู

๓.๑ สมาชิกสมัชชาครู

๓.๑.๑ สมาชิกสมัชชาครู เลือกจากสมาชิกคุรุสภา จังหวัด โดยเลือกจากสมาชิกคุรุสภา กลุ่มกระทรวงศึกษาธิการ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และโรงเรียนราษฎร์ กลุ่มละ ๑ คน สำหรับกรุงเทพมหานคร เลือกจาก สมาชิกคุรุสภา กลุ่มกระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร และโรงเรียนราษฎร์ กลุ่มละ ๑ คน

- ๓.๑.๒ ให้สมาชิกคุรุสภาของแต่ละจังหวัด ทำการ
เลือกสมาชิกสมัชชาครูจากที่ประชุม
สำหรับกรุงเทพมหานคร ให้สมาชิกคุรุสภา
ของแต่ละกลุ่ม เลือกสมาชิกสมัชชาครู
- ๓.๑.๓ ให้สมาชิกสมัชชาครู มีอายุคราวละ ๒ ปี
- ๓.๒ การประชุมสมัชชาครู
- ๓.๒.๑ ให้มีการประชุมสามัญปีละ ๑ สมัย ไม่เกิน
๑๕ วัน
- ๓.๒.๒ การประชุมวิสามัญ อาจทำได้เมื่อคณะ
กรรมการบริหารคุรุสภาร้องขอและสมาชิก
สมัชชาครูจำนวนไม่น้อยกว่า ๕๐ คน ร้อง
ขอ
- ๓.๒.๓ ตำแหน่งประธาน และรองประธานสมัชชา
ครูให้สมาชิกครูเลือกประธาน และรอง
ประธานสมัชชาครูทุกสมัยประชุมสามัญประ
จําปี และให้ดำรงตำแหน่งต่อไปจนกว่า
จะมีการเลือกประธาน และรองประธาน
สมัชชาครูในสมัยประชุมสามัญ ต่อไป

- ๓.๓ อำนาจและหน้าที่ของสมาชิก
- ๓.๓.๑ ให้ความเห็นชอบในการ กำหนดนโยบาย
ต่อคณะกรรมการบริหารคุรุสภา
- ๓.๓.๒ ให้ความเห็นชอบงบประมาณรายรับ รายจ่าย
ประจำปี และรับรองงบดุลประจำปี
- ๓.๓.๓ ออกกฎ ข้อบังคับเกี่ยวกับการดำเนินงานของ
สมาชิกครู
- ๓.๓.๔ ตรวจสอบ ชักถาม และควบคุมการบริหาร
งานของคณะกรรมการบริหารคุรุสภา
- ๓.๓.๕ เสนอความคิดเห็นเพื่อให้คณะกรรมการบริหาร
คุรุสภาดำเนินการ

๔. กรรมการบริหารคุรุสภา

- ๔.๑ คณะกรรมการบริหารคุรุสภาประกอบด้วย กรรมการ
โดยตำแหน่ง ๓ คน กรรมการโดยแต่งตั้ง ๔ คน และ
คณะกรรมการโดยการเลือกตั้ง ๑๗ คน รวมเป็น ๒๔
คน
- ๔.๒ กรรมการบริหารคุรุสภาโดยตำแหน่งประกอบด้วย รัฐ
มนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ปลัดกระทรวงศึกษา

ธิการและผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ

๔.๓ กรรมการโดยแต่งตั้ง ให้กรรมการโดยตำแหน่ง
และกรรมการโดยการเลือกตั้ง เป็นผู้พิจารณาแต่งตั้ง

๔.๔ กรรมการโดยเลือกตั้ง ให้สมาชิกครูเป็นผู้เลือกตั้ง
จากสมาชิกสมัครแต่ละเขตการศึกษา เขตละ
๑ คน รวม ๑๒ คน และเลือกตั้งจากสมาชิก
สมัครอีก ๕ คน

๔.๕ คณะกรรมการบริหารคุรุสภาอยู่ในตำแหน่งคราวละ
๒ ปี

๕. ตำแหน่งเลขาธิการและรองเลขาธิการคุรุสภา

๕.๑ คณะกรรมการบริหารคุรุสภาเป็นผู้คัดเลือก และ
แต่งตั้งเลขาธิการ และรองเลขาธิการให้ดำรง
ตำแหน่งคราวละ ๔ ปี

๕.๒ คณะกรรมการบริหารคุรุสภาอาจมอบให้เลขาธิการ
คุรุสภาดำเนินการคัดเลือก และแต่งตั้งเจ้าหน้าที่
อื่น ๆ ของคุรุสภา

๖. คณะกรรมการบริหารคุรุสภาจังหวัดและกรุงเทพมหานคร

๖.๑ คณะกรรมการโดยตำแหน่ง ๒ คน

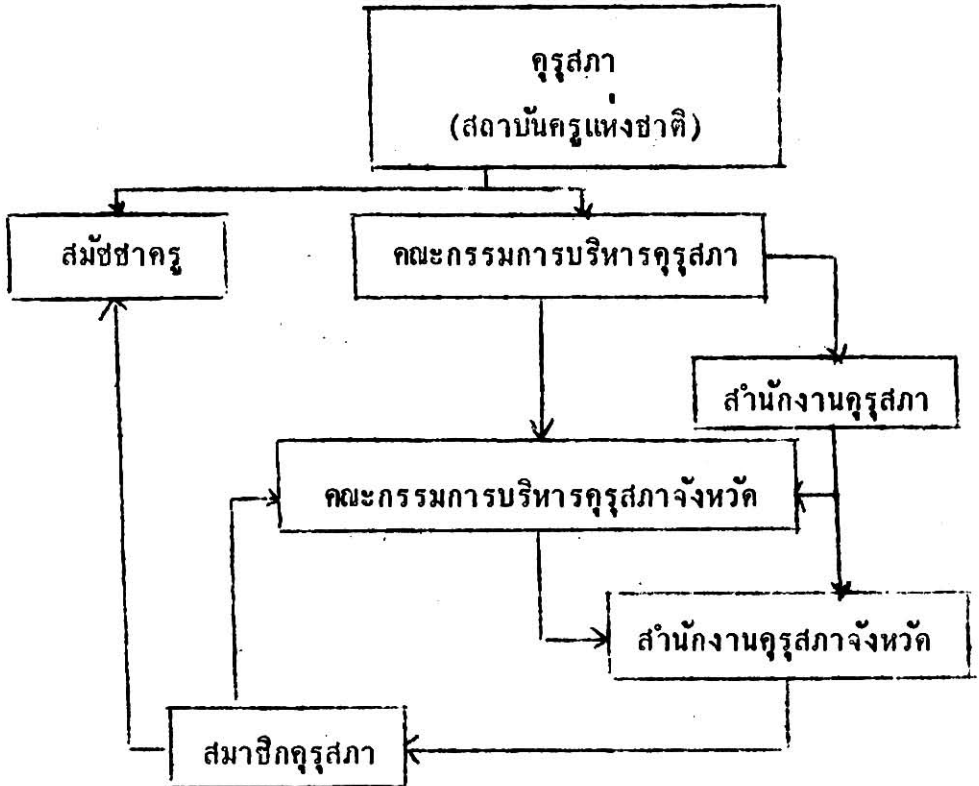
- ๖.๑.๑ ศึกษาธิการจังหวัด
- ๖.๑.๒ หัวหน้าส่วนการศึกษา
- ๖.๒ คณะกรรมการโดยเลือกตั้ง
  - ๖.๒.๑ เลือกจากสมาชิกคุรุสภากลุ่มกระทรวงศึกษาธิการ ๓ คน องค์การบริหารส่วนจังหวัด ๓ คน เทตบาล ๓ คน และโรงเรียนราษฎร์ ๓ คน รวม ๑๒ คน
  - ๖.๒.๒ สำหรับกรุงเทพมหานคร ให้เลือกจากสมาชิกคุรุสภากลุ่มกระทรวงศึกษาธิการ ๕ คน กรุงเทพมหานคร ๕ คน และโรงเรียนราษฎร์ ๕ คน รวม ๑๕ คน
- ๖.๓ ให้คณะกรรมการบริหารคุรุสภาจังหวัด และกรุงเทพมหานครเลือก ประธาน รองประธาน และเลขาธิการ
- ๖.๔ ให้คณะกรรมการบริหารคุรุสภาจังหวัด และกรุงเทพมหานครอยู่ในตำแหน่งคราวละ ๔ ปี
- ๗. อื่น ๆ
  - ๗.๑ ให้คณะกรรมการบริหารคุรุสภาจังหวัด และกรุงเทพมหานคร

เทพมหานคร ปฏิบัติหน้าที่ตามที่คณะกรรมการบริหาร
การครูสภามอบหมาย

๑.๒ ให้มีสำนักงานครูสภาจังหวัด

เมื่อมีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย ว่าด้วยครูตามแนวความคิดนี้
โครงสร้างของครูสภา ควรเป็นดังนี้

แผนภูมิโครงสร้างของคุรุสภา

ที่มา - เอกสารสรุปผลการสัมมนาเพื่อปรับปรุงกฎหมายครู ๒๕๑๔

ข้อสังเกตบางประการ

๑. อำนาจหน้าที่ของคุรุสภา ไม่ได้ครอบคลุมไปถึงการปฏิบัติ การตามกฎหมายแทน คณะกรรมการพนักงานเทศบาล (ก.ท.) และแทนคณะกรรมการข้าราชการกรุงเทพมหานคร (ก.ก.) ในส่วนที่เกี่ยวกับพนักงานหรือข้าราชการผู้สอนประจำในสถานศึกษาของส่วนนั้นเป็นจำนวนมาก
๒. การคัดเลือกสมาชิกคุรุสภา เพื่อเป็นกรรมการที่ปรึกษาของคณะกรรมการอำนวยการคุรุสภา นั้น อาจเกิดความไม่ยุติธรรมในทางปฏิบัติ เพราะปัจจุบันสมาชิกคุรุสภานั้นอยู่ในหลายสังกัด แต่กำหนดให้ศึกษาธิการเขต ซึ่งสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ เป็นผู้ที่มีอำนาจคัดเลือกและในส่วนที่เกี่ยวกับครู สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้น ศึกษาธิการเขตมีหน้าที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับเพียงด้าน วิชาการอย่างเฉิวเท่านั้น
๓. คณะกรรมการอำนวยการคุรุสภา ล้วนเป็นข้าราชการระดับผู้บริหาร สังกัดกระทรวงศึกษาธิการทั้งนั้น ไม่ปรากฏว่ามีตัวแทนของส่วนราชการอื่นที่ทำหน้าที่ดำเนินการศึกษาอยู่เลย

๔. คณะกรรมการอำนวยการคุรุสภา อาจมีความคล่องตัว
ในการทำงานยิ่งขึ้น เพราะเป็นข้าราชการส่วนราช
การเดียวกัน อีกทั้งไม่จำเป็นต้องแถลงผลงานที่ได้
ปฏิบัติมาระหว่างปี แก่สมาชิกคุรุสภา เพราะไม่มีการ
ประชุมสามัญประจำปี
๕. อำนาจการแต่งตั้ง เจตารองเลขาธิการคุรุสภาและ
เจ้าหน้าที่อื่น ๆ นั้น น่าจะเป็นอำนาจหน้าที่ ของ
เลขาธิการ เป็นผู้แต่งตั้ง

บทสรุป

คุรุสภาเป็นนิติบุคคล มีหน้าที่ในการให้คำปรึกษาเรื่องเกี่ยวกับการศึกษาทั่วไปแก่กระทรวงศึกษาธิการ ดูแลเรื่องวินัย และรักษาผลประโยชน์ของครู

การแก้ไขพระราชบัญญัติครู เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบัน จึงเท่ากับเป็นการแก้ไของค์ประกอบอันสำคัญของคุรุสภา เพื่อให้เหมาะสมแก่สภาวยิ่งขึ้น กับทั้ง เป็นแนวทางที่บอกให้ครูซึ่งล้วนแต่เป็นสมาชิกคุรุสภาได้ดำเนินการตาม

การกำหนดให้มีกรรมการที่ปรึกษาของคณะกรรมการอำนวยการคุรุสภา และให้มีสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา เป็นก้าวใหม่ในวงการครู และเป็นอีกก้าวหนึ่งที่จะทำให้อาชีพครู ซึ่งกระทั่งหลายชนวนนามว่า "อาชีพเรื่อจาง" เป็น "อาชีพเรื่อบรรทุกคลังปัญญา" ครูก็จะได้เป็นปูชนียบุคคลของศิษยานุศิษย์ตลอดไป

บันทึกผลการพิจารณา

เอกสารประกอบการพิจารณา

ร่าง

พระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่...)

พ.ศ. ....

จัดเข้าระเบียบวาระประชุมสภาที่ปรึกษาของนายกรัฐมนตรี

ทำหน้าที่สภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน

ครั้งที่ ๕

วันศุกร์ที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๑๙

สารบัญ

๑.	คำนำ	
๒.	สาระสำคัญของพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่...) พ.ศ.	๑
๓.	เสถียรภาพของคณะเทศมนตรีกับการพัฒนาท้องถิ่น	๔
๔.	เสถียรภาพของคณะเทศมนตรีกับร่างเทศบัญญัติงบประมาณ	๕
๕.	ข้อสังเกต	๘
๖.	สรุป	๑๐

กานำ

ปัญหาที่สำคัญของเทศบาลประกอบด้วยปัญหาต่าง ๆ หลายประการ เช่น ปัญหาการบริหารการคลัง ปัญหาการบริหารงานบุคคล ปัญหาการขัดแย้งการบริหารงานของปลัดเทศบาลกับนายกเทศมนตรี ปัญหาการขัดแย้งกันระหว่างสภาเทศบาลกับคณะเทศมนตรี และปัญหาโครงการสร้างระบบเทศบาล เป็นต้น

ปัญหาการบริหารการคลังเป็นปัญหาหลักของเทศบาล และของท้องถิ่นเพราะเทศบาลมีภาระกิจหรือมีกิจกรรมบริการมากขึ้นทุก ๆ ปี จึงมีความจำเป็นต้องจัดหารายได้ให้เพิ่มขึ้นทันต่อการให้การตอบสนองความต้องการของประชาชนในเขตเทศบาล

การที่คณะรัฐมนตรีเสนอร่างพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เข้าสู่การพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรของนายกรัฐมนตรีทำหน้าที่สภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ก็ด้วยเจตนาที่จะให้เทศบาลมีความคล่องตัวทางด้านการบริหารการคลัง อันจะเป็นผลให้การบริหารราชการส่วนท้องถิ่นบรรลุตามนโยบายที่ต้องการให้มีการกระจายอำนาจในการปกครองตนเองไปสู่ท้องถิ่นในส่วนภูมิภาค

เอกสารประกอบการพิจารณาฉบับนี้ได้สรุปสาระสำคัญของ
ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวพร้อมทั้งตั้งข้อสังเกตบางประการไว้ด้วยเพื่อ
ให้ท่านสมาชิกได้ใช้ประกอบในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

เสนอโดย คณะรัฐมนตรี

๑. หลักการ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔๔ และมาตรา ๖๒ ทวิ

๒. เหตุผล เนื่องจากพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๔๖ บางมาตรา ยังไม่เหมาะสม โดยเฉพาะในเรื่องที่เกี่ยวกับการพิจารณาร่างเทศบัญญัติงบประมาณ ใ้กำหนดให้ผู้ว่าราชการจังหวัด ต้องสร้างเทศบัญญัติที่สภาเทศบาลไม่รับหลักการและผู้ว่าราชการจังหวัดไม่เห็นชอบด้วยกับสภาเทศบาลที่ไม่รับหลักการ เพื่อให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยพิจารณา ซึ่งทำให้เกิดความล่าช้าและไม่คล่องตัวในการบริหารงานท้องถิ่น สมควรแก้ไขให้เหมาะสม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้น

๓. สาระสำคัญ ร่างพระราชบัญญัตินี้มีสาระสำคัญ ๒ ประเด็นคือ

๑) การพิจารณาเทศบัญญัติงบประมาณ ถ้าสภาเทศบาลไม่รับหลักการแห่งร่างเทศบัญญัติงบประมาณนั้น และผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นชอบด้วยกับสภาเทศบาล หรือสภาเทศบาลไม่รับหลักการแห่งเทศบัญญัติงบประมาณด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิก

สภาเทศบาลทั้งหมด จะมีผลให้เทศมนตรีที่ห้กขณะต้องออกจากตำแหน่ง (เดิม : การพิจารณาเทศบัญญัติงบประมาณ ถ้าสภาเทศบาลไม่รับหลักการแห่งร่างเทศบัญญัติงบประมาณประจำปี โดยผู้ว่าราชการจังหวัดหรือ กระทรวงมหาดไทยแล้วแต่กรณีให้ความเห็นชอบด้วย จะมีผลให้เทศมนตรีที่ห้กขณะต้องออกจากตำแหน่ง)

๒) ในกรณีที่สภาเทศบาลไม่รับหลักการแห่งร่างเทศบัญญัติงบประมาณของเทศบาลตำบล ประธานสภาเทศบาลต้องส่งร่างเทศบัญญัติ นั้นไปยังนายอำเภอเพื่อส่งต่อไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดโดยเร็ว ถ้าผู้ว่าราชการพิจารณาแล้วเห็นชอบด้วยกับสภาเทศบาลที่ไม่รับหลักการแห่งร่างเทศบัญญัตินั้นก็เป็นอันว่าร่างเทศบัญญัตินั้นตกไป แต่ถ้าผู้ว่าราชการจังหวัดไม่เห็นชอบด้วยกับสภาเทศบาล ก็ให้ส่งคืนสภาเทศบาลพิจารณาใหม่ ถ้าสภาเทศบาลยืนยันตามเดิม ด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกสภาเทศบาลทั้งหมด ร่างเทศบัญญัตินั้นเป็นอันตกไป แต่ถ้าสภาเทศบาลยืนยันตามเดิมด้วยคะแนนเสียงน้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกสภาเทศบาลทั้งหมด ประธานสภาเทศบาลต้องรีบส่งร่างเทศบัญญัตินั้นไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อลงชื่ออนุมัติ (เดิม :

เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดไม่เห็นชอบด้วยกับสภาเทศบาลและส่งคืนให้สภาเทศบาลพิจารณาใหม่ สภาเทศบาลยังคงยืนยัน ผู้ว่าราชการจังหวัดต้อง ส่งร่างเทศบัญญัตินั้นไปยังรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย พร้อมด้วย เหตุผลภายในเวลาสิบห้าวันนับแต่วันได้รับร่างเทศบัญญัตินั้น ถ้ารัฐมนตรี ว่าการกระทรวงมหาดไทยไม่เห็นชอบด้วยกับสภาเทศบาลที่โยกย้ายหลักก ว แห่งร่างเทศบัญญัติงบประมาณประจำปีให้รับส่งร่างนั้นมายังผู้ว่าราชการ จังหวัดเพื่อลงชื่ออนุมัติ แต่ถ้ารัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เห็น ชอบด้วยกับสภาเทศบาล ร่างเทศบัญญัตินั้นก็ตกไป)

เสถียรภาพของคณะเทศมนตรี
กับการพัฒนาท้องถิ่น

ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๗๖ ได้กำหนดไว้ใน มาตรา ๑๗ ว่า "องค์การเทศบาลประกอบด้วยสภาเทศบาล และคณะเทศมนตรี" สภาเทศบาลทำหน้าที่ดำเนินนโยบายที่ได้แก่การพิจารณาให้ความเห็นชอบร่างเทศบัญญัติซึ่งเสนอโดยคณะเทศมนตรี หรือสมาชิกสภาเทศบาล และมีหน้าที่ควบคุมการบริหารงานของคณะเทศมนตรีอีกด้วย

คณะเทศมนตรีเป็นฝ่ายบริหารของเทศบาล มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการบริหารกิจการของเทศบาลตามกฎหมาย โดยมีนายกเทศมนตรีเป็นหัวหน้า

รูปแบบของการปกครองท้องถิ่นระบอบเทศบาลของไทย ซึ่งประกอบด้วยสภาเทศบาลและคณะเทศมนตรี ดังกล่าวนี้ จำลองแบบมาจากการปกครองในระบอบประชาธิปไตยระบอบรัฐสภาของประเทศนั้นเอง

ความเจริญก้าวหน้าในการพัฒนาทั้งด้านเศรษฐกิจ การศึกษา และสังคมของท้องถิ่น นอกจากจะขึ้นอยู่กับการณ์ปัจจัยในทางหน้าตาอย่าง

เพียงพอแล้ว ยังขึ้นอยู่กับเสถียรภาพของฝ่ายบริหาร ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการจัดสรรทรัพยากรไปใช้ให้เกิดผลในทางพัฒนาอีกด้วย

ดังนั้นจึงสามารถกล่าวได้ว่าการที่คณะเทศมนตรี ที่มีเสถียรภาพ ย่อมมีผลให้ท้องถิ่นได้รับการพัฒนาให้ก้าวหน้าสมตามเจตนารมณ์ของการกระจายอำนาจการปกครอง

เสถียรภาพของคณะเทศมนตรีกับร่างเทศบัญญัติงบประมาณ

ดุลยแห่งอำนาจระหว่างฝ่ายบริหารซึ่งได้แก่คณะเทศมนตรี กับฝ่ายนิติบัญญัติซึ่งได้แก่สภาเทศบาล เป็นประเด็นที่ต้องพิจารณาโดยละเอียดพอสมควร เพราะการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงใด ๆ ที่มีผลต่อโครงสร้างเทศบาลซึ่งจะมีผลต่อดุลยแห่งอำนาจของทั้งสองฝ่าย และย่อมมีผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นในทุก ๆ ด้านด้วย

การที่ให้สภาเทศบาลมีอำนาจเหนือคณะเทศมนตรีย่อมทำให้การบริหารงานในกิจการของเทศบาลเป็นไปด้วยความยากลำบาก ในทำนองเดียวกันการที่ให้คณะเทศมนตรีมีอิสระและมีความคล่องตัวมากเกินไปย่อมเป็นอันตรายต่องบประมาณของเทศบาลที่อาจจะถูกนำไปในทางที่ไม่เหมาะสมได้

ร่างเทศบัญญัติงบประมาณของเทศบาล ซึ่งเสนอโดยคณะเทศมนตรี นับเป็นร่างเทศบัญญัติที่มีความสำคัญที่สุดต่อการบริหารกิจการของเทศบาล ถ้าหากร่างเทศบัญญัติไม่ผ่านความเห็นชอบต่อสภาเทศบาล จะมีผลถึงการพ้นจากตำแหน่งของคณะเทศมนตรีทั้งคณะทีเดียว เพราะตามมาตรา ๔๕ ของพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ กำหนดไว้อย่างชัดเจนว่า "เทศมนตรีทั้งคณะต้องพ้นจากตำแหน่งเมื่อ ... สภาเทศบาลไม่รับหลักการแห่งร่างเทศบัญญัติงบประมาณประจำปี โดยได้รับความเห็นชอบของผูวราชการจังหวัดหรือกระทรวงมหาดไทย แล้วแต่กรณี"

มาตรา ๔๕ นี้เองที่เป็นมาตรการของการสร้างดุลย์อำนาจระหว่างฝ่ายสภาเทศบาลกับคณะเทศมนตรี การให้คณะเทศมนตรีพ้นจากตำแหน่งเนื่องจากสภาเทศบาลไม่รับหลักการร่างเทศบัญญัติงบประมาณประจำปีได้ง่ายเพียงนี้โดยอมทำให้เสถียรภาพของคณะเทศมนตรีมีน้อยลงเพียงนั้น

จากวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโททางรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ซึ่งเขียนโดยนายศิเรก ตันวิรัช เมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๒ เรื่อง

"การชกกันในตลาดศึกษาเฉพาะกรณีการชกกันระหว่างสภาเทศบาล
กับคณะเทศมนตรี" ได้ศึกษาวิเคราะห์ถึงความเห็นของสมาชิกสภาเทศ
บาล กรณีที่สภาเทศบาลไม่รับหลักการแห่งร่างเทศบัญญัติงบประมาณประ
จําปี ปรากฏว่าสมาชิกสภาเทศบาลส่วนใหญ่ เห็นว่าฝ่ายบริหารไม่ควร
จะต้องลาออกจากตำแหน่งโดยทันที ควรจะได้มีโอกาสต่อรอง ตาม
ความต้องการของสภาเทศบาลได้ จากความคิดเห็นดังกล่าวนี้แสดงให้เห็น
เห็นว่าสมาชิกสภาเทศบาลเห็นว่าฝ่ายบริหารควรมีเสถียรภาพยิ่งขึ้น
กว่าที่เป็นอยู่ในขณะนี้ เพื่อจะได้มีโอกาสบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ -
ภาพยิ่งขึ้น ถ้าหากเกิดการชกแย้งขึ้นระหว่างทั้งสองฝ่ายนี้ ควรจะได้มี
หน่วยเหนือหรือประชาชนเป็นผู้ตัดสินชี้ขาด

ข้อสังเกต

๑. ร่างพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... นี้ เป็นการเพิ่มอำนาจให้แก่สภาเทศบาลมากยิ่งขึ้นเพราะสภาเทศบาล จำนวนไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกสภาเทศบาลทั้งหมด ที่ ไม่ให้ความเห็นชอบในร่างเทศบัญญัติงบประมาณประจำปี จะมีผลให้ คณะเทศมนตรีต้องพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะ

๒. การที่ให้อำนาจแก่สภาเทศบาลมากขึ้นกว่าเดิมเช่นนี้เป็น ผลให้เสถียรภาพของคณะเทศมนตรีลดน้อยลงไป เพราะสภาเทศบาล กับคณะเทศมนตรีมีโอกาสขัดแย้งกันได้เสมอเนื่องมาจาก สมาชิกสภา เทศบาลยังไม่เข้าใจบทบาทของตนเองอย่างแท้จริง เข้าใจว่าตนเป็น นักการเมืองเช่นเดียวกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ฉะนั้น โอกาสที่สมาชิกสภา เทศบาลจะเคลื่อนไหวรวมตัวกันทำให้คณะเทศมนตรีต้องพ้นจาก ตำแหน่งย่อมเกิดขึ้นได้เสมอ

๓. การที่คณะเทศมนตรีได้รับการแต่งตั้งมาจากสมาชิกสภา เทศบาล ก่อให้เกิดการขัดแย้ง โคนล้มกันโดยปราศจากเหตุผล หรือ ผลประโยชน์ส่วนตัวที่จะได้รับจากตำแหน่งฝ่ายบริหาร ด้วยเหตุผลอันนี้

จึงน่าเป็นห่วงว่าการให้สภาเทศบาลมีอำนาจเพิ่มขึ้นเช่นนี้ จะเป็นผล
เสียต่อการปกครองท้องถิ่นมากกว่าผลดี

๔. ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ มุ่งที่จะให้เกิดความคล่องตัว
ในการบริหารงานท้องถิ่น โดยให้การศึกษาตรางเทศบัญญัติงบประมาณ
ประจำปีสิ้นสุดเพียงผู้ว่าราชการจังหวัด ไม่ต้องถึงรัฐมนตรีว่าการกระ
ทรวงมหาดไทย เช่นที่เป็นอยู่ในปัจจุบันนี้ เป็นการแก้ไขที่เป็นผลดีต่อ
การบริหารงานท้องถิ่น เพราะทำให้ท้องถิ่นเป็นอิสระในการกำหนดคนโย
บายและตัดสินใจว่าจะทำอะไรมากยิ่งขึ้น แต่ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความรับผิดชอบ
ของสภาเทศบาล และผู้ว่าราชการจังหวัดที่มีความรับผิดชอบในหน้าที่
ของตัวแทนท้องถิ่นเพียงใด

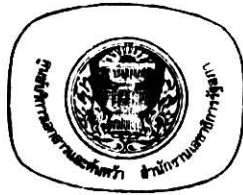
สรุป

การแก้ไขกฎหมายว่าด้วยเทศบาลในครั้งนี้ ผลที่เกิดขึ้นมีทั้งด้านที่สนับสนุนและขัดต่อหลักการปกครองตนเองของท้องถิ่น กล่าวคือ การให้สภาเทศบาลมีอำนาจเพิ่มขึ้นสามารถทำให้คณะเทศมนตรีทั้งคณะมีอันต้องออกจากตำแหน่งตามมาตรา ๔๕ ได้ง่ายขึ้น เป็นการขัดกับหลักการมีเสถียรภาพของฝ่ายบริหารท้องถิ่น สำหรับการที่กำหนดให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจในการพิจารณาการกำหนดคนโยบาย และตัดสินใจว่าเทศบาลจะทำอะไรบ้างในปีหนึ่ง ๆ เป็นการสนับสนุนหลักการกระจายอำนาจและหลักความแข็งแกร่งของการปกครองส่วนท้องถิ่น

ดังนั้นการพิจารณาตัดสินใจเห็นชอบ หรือไม่เห็นชอบต่อร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ขึ้นอยู่กับว่าท่านสมาชิกจะยึดหลักการใดในการตัดสินใจ

บันทึกผลการพิจารณา

เอกสารประกอบการพิจารณา

ร่าง

พระราชบัญญัติธนาคารเพื่อ
การเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
(ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

จัดเข้าระเบียบวาระประชุมสภาที่ปรึกษาของนายกรัฐมนตรี

ทำหน้าที่สภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน

ครั้งที่ ๕

วันศุกร์ที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๑๙

สารบัญ

๑.	คำนำ	
๒.	เรื่องนำ ซึ่ง ก. ไปเกี่ยวกับธนาคารเพื่อการเกษตร และสหกรณ์การเกษตร	๑
๓.	การแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับหุ้น	๑๐
๔.	การแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับอำนาจในการดำเนินงาน ของ ชกส.	๑๔
๕.	การแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับการรับฝากเงิน	๑๕
๖.	การแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับองค์ประกอบของคณะกรรมการ ของ ชกส. และระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง	๒๒
๗.	การแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของ ชกส.	๒๓
๘.	การแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับบทกำหนดโทษ	๒๔
๙.	การแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับการประชุมใหญ่สามัญ	๒๕
๑๐.	บทสรุป	๓๐
๑๑.	ภาคผนวก	๓๕

คำนำ

เนื่องจากประชากรของประเทศไทย ประกอบอาชีพทางเกษตรกรรมถึงประมาณร้อยละสิบห้าของจำนวนประชากรทั้งหมดตามการสำรวจของกรมการเกษตร จึงเป็นเรื่องที่สมควรที่จะพิจารณาถึงปัญหาที่เกี่ยวเนื่องกันกับการส่งเสริมพัฒนาการทางเศรษฐกิจ อุตสาหกรรม เพื่อให้ผลของการส่งเสริมทั้งด้านเกษตรกรรมและด้านอุตสาหกรรม ร่วมกันเป็นตัวบังคับให้ระบบเศรษฐกิจเปลี่ยนโครงสร้างการผลิตจาก "การเกษตรเพื่อการยังชีพ" (Substantialized agriculture) เป็น "การเกษตรเพื่อการค้า" (Commercialized agriculture)

การที่รัฐบาลในหลาย ๆ สมัย ได้ริเริ่มนโยบายนำความรู้และเทคนิคใหม่ ๆ มาใช้เพื่อพัฒนาการเกษตรกรรม และอุตสาหกรรม กล่าว อาจจะเป็นการส่งเสริมให้มีการผลิตที่มีประสิทธิภาพ แต่มีใ้ทำให้โครงสร้างของหน่วยงานผลิต (Structure of producing unit) เปลี่ยนแปลงไป

ความสำคัญจึงอยู่ที่ว่าสถาบันที่จะมาทำให้เศรษฐกิจเปลี่ยน

ไปไถ่คืนก็คือรัฐบาลนั่นเองที่จะต้องทำหน้าที่เพิ่มขึ้นอีกมากมาย ในอันที่จะช่วยให้การพัฒนาเศรษฐกิจเป็นไปโดยราบรื่น เพราะรัฐบาลกับเจ้าของเงินทุนเท่านั้นที่สามารถช่วยให้มีการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี

ในัจจุบันนี้ รัฐบาลได้ใช้นโยบายเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรแบบเศรษฐกิจสังคมนิยม ในทางควบคุมการส่งเสริมพัฒนาการเกษตรของประเทศ

ศูนย์บริการเอกสารและค้นคว้า ขอเสนอเรื่องนำรัฐทั่วไปเกี่ยวกับการค้าเงินงาน ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร โดยหวังว่าจะเป็นประโยชน์บ้างไม่มากนักน้อย เพื่อประกอบการพิจารณาในประเด็นต่าง ๆ ของร่างพระราชบัญญัติธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้เมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๑๖ ครองแผ่นดิน ในวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๖

ศูนย์บริการเอกสารและค้นคว้า ขอขอบพระคุณผู้จัดการธนาคารธนาคาร หัวหน้ากองแผนงานและสินเชื่อกุศล ฝ่ายเงินกู้แห่งธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ที่ได้ให้ความช่วยเหลือไว้ว่าจะเขียนคดีในกรณีนี้

เรื่องที่น่ารู้ทั่ว ๆ ไปเกี่ยวกับ

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

๑. อำนาจหน้าที่ในการดำเนินงานของธนาคาร

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ซึ่งต่อไปจะขอเรียกสั้น ๆ ว่า "ชกส." เป็นสถาบันทางการเงินระดับชาติ ซึ่งตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร พ.ศ. ๒๕๐๘ เพื่อทำหน้าที่ดำเนินงานจัดหาเงินทุนและให้ความช่วยเหลือทางการเงินกับเกษตรกรโดยตรง และสถาบันเกษตรกรอื่น ๆ

สาเหตุที่โครงการพระราชดำริดังกล่าวขึ้นมา ก็เพื่อให้ชกส. เป็นเครื่องมือควบคุมการดำเนินงานทั้งด้านจัดหา และให้กู้ยืมเงินทุนของ ชกส. อยู่ภายใต้การควบคุมระบบเดียวกัน เพื่อความมั่นคงและสะดวกในการส่งเสริมการพัฒนาการเกษตรของประเทศ

๒. ขอบเขตของการให้กู้เงิน

ค.จ.เงินกู้เพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร มีทั้งระยะ

ชั้น ระยะปานกลาง และระยะยาว สำหรับเงินให้กู้ระยะสั้นและระยะปานกลางนั้นเป็นที่ต้องการของเกษตรกรชั้นเล็กและชั้นกลาง อย่างมาก เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานผลิตทางการเกษตรตามฤดูกาล และเพื่อลงทุนในสินทรัพย์ทางการเกษตร

๒.๒ ระยะเวลาให้กู้ของเงินกู้ทั้งสามระยะนั้น กำหนดไม่เกิน ๖ ปี ไม่เกิน ๕ ปี และไม่เกิน ๑๕ ปี ตามลำดับ ในกรณีพิเศษอาจจะพิจารณาให้ถึง ๒๐ ปี

๒.๓ ประเภทของลูกหนี้เงินกู้ชั้นนี้ ประกอบด้วยสหกรณ์การเกษตร กลุ่มเกษตรกร เกษตรกรรายบุคคล และสถาบันการเกษตรประเภทอื่น ๆ

๒.๔ สำหรับขนาดของวงเงินที่ให้กู้ชั้นนี้เฉลี่ยให้ตามประเภทของลูกหนี้ กล่าวคือ ให้กู้แก่สมาชิกของกลุ่มเกษตรกร เกษตรกรโดยตรง - และสมาชิกของสหกรณ์การเกษตร เฉลี่ยครอบครัวละ ๕,๐๐๐ บาท ๕,๐๐๐ บาท และ ๕,๕๐๐ บาท ตามลำดับ

๒.๕ เงินให้กู้เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๔ ให้กู้โดยรูปดังนี้ คือ

- ๓ -

เกษตรกรโดยตรง

ระยะสั้น	๑,๒๘๓.๘	ล้านบาท
ระยะกลาง	๓๐๘.๘	ล้านบาท
ระยะยาว	<u>๘๘.๒</u>	ล้านบาท
รวม	<u>๒,๑๐๐.๘</u>	ล้านบาท

สถาบันเกษตรกร

กลุ่มเกษตรกร	๓๘๓.๘๑	ล้านบาท
สหกรณ์การเกษตร	<u>๘๖๖.๑๓</u>	ล้านบาท
รวม	<u>๑,๒๕๐.๘๘</u>	ล้านบาท

รวมเงินให้กู้สำหรับปี ๒๕๑๘ ๓,๓๕๘.๘๘ ล้านบาท

ข้อสังเกต การให้เงินกู้แก่เกษตรกรโดยตรงแบบระยะสั้น

จำนวนเงิน ๑,๒๘๓.๘ ล้านบาท เป็นตัวเลขที่มาจาก ตารางแสดงการ
ดำเนินงานเงินกู้เกี่ยวกับเกษตรกรลูกค้ำห้าสิบแปดสาขาในปี ๒๕๑๘ (ภาค
 แนวที่ ๒) จะแตกต่างกับเงินกู้ระยะสั้น จำนวนตามประเภทของยอดคิด

ในปี ๒๕๑๔ (ภาคผนวกที่ ๓) ซึ่งเป็นจำนวนเพียง ๑,๒๔๓.๔ ล้านบาท
ทั้งนี้เพราะไม่ได้รวมรายการเงินกู้ระหว่างรอกการขายผลิตผลเข้าไว้ด้วย

๒.๖ สรุปสถานะแห่งเงินกู้ของเกษตรกร เพียงวันที่ ๓๑

ธันวาคม ๒๕๑๔ (ภาคผนวกที่ ๖ และ ๗)

๓. วิธีปฏิบัติในการให้เงินแก่เกษตรกรทุกประเภท

เนื่องจากการเกษตรขึ้นอยู่กับฤดูกาลและภาวะตลาด จึง
 ยากแก่การคาดคะเนจำนวนผลิตผลและรายได้จากผลิตผลในระยะใดระยะ
 หนึ่ง การให้เงินแก่เกษตรกรจึงต้องอาศัยการคัดเลือกตัวบุคคลเป็น
 สำคัญ โดยวางข้อบังคับการให้เงินเฉพาะเกษตรกร ที่ได้รับขึ้นทะเบียนเป็น
 ลูกค้าประจำ มีหลักฐานพิสูจน์ว่าเป็นเกษตรกรที่แท้จริง เมื่อเกษตรกรขอ
 กู้เงินในแต่ละคราวก็ให้มีการสอบสวนแผนงานผลิต และติดตามตรวจสอบ
 การใช้เงินกู้โดยตลอด สำหรับข้อบังคับการให้กู้กับสถาบันเกษตรกรได้
 เสนอไว้ในภาคผนวกที่ ๑๒

๔. แหล่งที่มาของเงินทุนของ ชกส.

เงินให้กู้แก่เกษตรกรโดยตรงและโดยผ่านสถาบันนั้นมาจาก

- ๕ -

เงินกองทุนจากการขายหุ้นทุน หนี้สินระยะยาวและระยะสั้น ซึ่งจำแนก
โดยละเอียดดังต่อไปนี้

๔.๐ เงินกองทุน ซึ่งประกอบด้วย (หมวดที่ ๔)

๑) ทุนซึ่งชำระแล้ว ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๑๔

กระทรวงการคลังถือหุ้น	๕๘๒,๖๑๔,๖๐๐.๐๐	บาท
สหกรณ์และเอกชนถือหุ้น	<u>๑๗,๓๘๐,๖๐๐.๐๐</u>	บาท
รวมหุ้นทุน	๕๙๙,๙๙๕,๒๐๐.๐๐	บาท
กำไรสะสม	๒๒๒,๐๗๗,๒๓๕.๖๑	บาท
เงินสำรอง	<u>๕๗,๐๓๓,๐๐๐.๐๐</u>	บาท
รวมเงินกองทุน	<u>๑,๒๗๙,๑๐๕,๐๓๕.๖๑</u>	บาท

๒) เงินฝาก ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๑๔ จำนวน ๑,๑๗๕.๗

ล้านบาท ประกอบด้วย :-

เงินฝากออมทรัพย์	๒๘๓.๘	ล้านบาท
เงินฝากประจำ	๕๘๒.๗	ล้านบาท
เงินฝากตามส่วนเงินกู้	<u>๓๐๘.๑</u>	ล้านบาท
รวมเงินฝากทุกประเภท	<u>๑,๑๗๕.๖</u>	ล้านบาท

๓) เงินฝากจากธนาคารอื่น ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๑๔ รวม
ทั้งสิ้น ๑,๖๓๐.๔ ล้านบาท ประกอบด้วย

เงินฝาก ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๑๓ ๒๐๐.๓ ล้านบาท

เงินฝากระหว่างปี ๒๕๑๔ (ช.พาณิชย์) ๑,๖๐๘.๒ ล้านบาท

เงินฝากจากธนาคารต่างประเทศ ๒๕๕.๓ ล้านบาท

ระหว่างปี

เงินฝาก ช.กรุงไทย ๒๑.๖ ล้านบาท

รวม ๒,๐๓๐.๔ ล้านบาท

หัก ช.กรุงไทยจ่ายคืนให้ ช.พาณิชย์

งวกละ ๕๐๐.๐ ล้านบาท

รวมเงินฝากสุทธิ ๑,๖๓๐.๔ ล้านบาท

๔) ขาดลวงตัวสัญญาใช้เงินให้ธนาคารแห่งประเทศไทย ระหว่างปี ๒๕๑๔ แยกตามประเภทของตัวสัญญาใช้เงินดังนี้

ตัวสัญญาใช้เงินเพื่อการผลิต ๕๕๖.๓ ล้านบาท

ตัวสัญญาใช้เงินเพื่อวัตถุประสงค์ทางการเกษตร ๕๕.๔ ล้านบาท

รวม ๕๑๕.๕ ล้านบาท

- ๗ -

๕) ทุนกู้ ธนาคารไค้ออกทุนกู้สองครั้ง เป็นทุนกู้ชั่วคราวดอกเบี้ย
ร้อยละ ๘ ต่อปี เมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๓ และ พ.ศ. ๒๕๑๔ ธนาคารจ่าย
ดอกเบี้ยในงวดนี้ ๑๕.๓ ล้านบาท

ครั้งที่ ๑ จำนวนเงินกู้ ๕๐ ล้านบาท กำหนดไต่คืนภายใน วันที่ ๓๑
ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๔ จำหน่ายหมดเมื่อวันที่ ๒ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๓

ครั้งที่ ๒ จำหน่ายจำนวน ๑๒๐ ล้านบาท กำหนดไต่คืนภายใน วันที่ ๑
ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๒๐ จำหน่ายหมดเมื่อวันที่ ๒๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๑๔

ผู้ถือหุ้นประกอบด้วย รัฐวิสาหกิจ ธนาคาร และสถาบัน
อื่น ๆ ๑๒ ราย ถือหุ้นรวม ๑๒๓.๔ ล้านบาท และเอกชน ๒๑ ราย
ถือหุ้น ๖.๖ ล้านบาท

๖) เงินกู้อื่น ๆ ๓ วันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๑๔ มีดังนี้

เงินกู้จากกระทรวงการคลัง (ภาคผนวกที่ ๕)

เงินกู้ตามโครงการรัฐบาลกู้ที่ ๔๘๐ จำนวน ๑๑๖.๕ ล้านบาท

เงินกู้จากงบประมาณรายจ่ายปี ๒๕๑๖

เป็นคราว ๆ ๑๔.๑ ล้านบาท

เงินกู้ช่วยเหลือปลดเบียดหนี้สิน

ของเกษตรกร	๕๐.๐	ล้านบาท
เงินกู้เพื่อพัฒนาการเกษตร	<u>๒.๐</u>	ล้านบาท
รวม	๖๒.๕	ล้านบาท

เงินกู้เดิม สมัย ช. เพื่อการสหกรณ์

(ภาคผนวกที่ ๑๐)	๔.๕	ล้านบาท
รวม	<u>๖๕.๕</u>	ล้านบาท

๗) หนี้สินอื่น ๆ จำนวน ๖๗๕.๓ ล้านบาท ซึ่งเป็นคอกเบี้ยชำระ

รองจ่ายสำหรับเงินกู้และเงินฝาก เงินทุนเลี้ยงชีพของพนักงานและลูกจ้าง ค้ำประกันเงินที่สหกรณ์ยังไม่ได้เบิก และเงินกองทุนกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ

เงินกองทุนใหญ่โดยสรุป

หนี้สินระยะสั้น	๓,๕๘๖.๘	ล้านบาท
หนี้สินระยะยาว	๓๑๘.๘	ล้านบาท
ทุนเรือนหุ้น	๕๕๕.๕	ล้านบาท
เงินสำรอง	๕๗.๑	ล้านบาท
กำไรสะสม	<u>๒๒๒.๑</u>	ล้านบาท
รวม	<u>๕,๑๓๐.๓</u>	ล้านบาท

แหล่งที่มาของเงินทุนดังกล่าว แสดงไว้ในกราฟของภาค
 ยผนวกที่ ๔

๕. ค่าใช้จ่ายของ ชกส.

ในปี ๒๕๑๔ ธนาคารมีค่าใช้จ่ายรวม ๓๕๕.๕ ล้านบาท
 (ภาคผนวกที่ ๑๑ ไม่รวมค่าโรสุทซ์ ซึ่งเป็นยอดकुลด) ในจำนวนนี้
 มีค่าดอกเบี้ยจ่ายสำหรับเงินฝากจากธนาคาร สูงมากถึง ๕๐ ล้านบาท
 เพราะธนาคารมีความจำเป็นต้องใช้เงินฝากเป็นเงินให้กู้ แก่เกษตรกร
 นอกเหนือจากเงินทุนที่ได้รับจากกระทรวงการคลัง

๖. รายได้ของ ชกส.

ธนาคารมีรายได้รวม ๓๖๔.๓ ล้านบาทในปี ๒๕๑๔ (ภาค
 ๑๑) ซึ่งคิดเป็นร้อยละ ๐.๔๐ ของเงินกองทุนที่มีอยู่ (๑,๒๖๕.๐
 พันล้านบาท)

การแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับหุ้น

๑. ประเด็นที่เสนอ

โดยที่การเสนอว่า คณะกรรมการผู้จัดการ กรรมการและ
 สหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ในเรื่องเกี่ยวกับหุ้นสองประเด็น

ประเด็นแรก ให้เพิ่มทุนเรือนหุ้นจากหนึ่งพันล้านมาเป็น
 สี่พันล้านบาท

ประเด็นที่สอง ให้ขยายข้อความข้อท้ายวรรคแรก ของ
 มาตรา ๓ ดังนี้ "แต่หุ้นที่สถาปนาการเงินหรือบุคคลอื่นถือไว้ เมื่อรวมกัน
 แล้ว จะต้องมิมีค่าไม่เกินร้อยละสิบของทุนเรือนหุ้นที่ชำระแล้ว"

ตามมาตรา ๓ วรรคสุดท้าย แห่งพระราชบัญญัติธนาคาร
 เพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร พ.ศ. ๒๕๐๘ บัญญัติให้กระทรวง
 การคลังซื้อหุ้นเพิ่มเติมเป็นคราว ๆ ตามที่รัฐมนตรีกำหนด จนถึงวันที่ ๓๐

ธันวาคม ๒๕๐๔ ใ้เจ้าหน้าที่ไปแล้ว ๔๔๔,๔๔๔,๒๐๐ บาท คงเหลือ
ส่วนที่ยังมีใ้เจ้าหน้าที่อีก ๔๐๐ บาท

ส่วนจำนวนผู้มาชื้อกันถึงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๐๔ เฉพาะ
ที่เป็นเกษตรกรโดยตรงที่มาชื้อกันสาขาทัง ๔๔ สาขา มีจำนวน
๔๔๔,๖๒๔ คน จำนวนรวมทั้งทุกประเภท ๒,๙๓๒,๐๓๔,๐๐๐ บาท โดยมี
จำนวนสัญญา ๖๐๔,๑๘๖ ฉบับ เงินกู้รวมเฉลี่ยต่อลูกค้าคนหนึ่ง ๆ จึง
เป็น ๔,๔๔๔ บาท

จากตัวเลขพื้นฐานประมาณการจากปี ๒๕๐๔ (ภาคผนวกที่ ๑๓)

จำนวนครัวเรือนเกษตรกรทั้งประเทศมี ๔,๔๔๐,๐๐๐ ครัวเรือน แต่จะมี
ประมาณร้อยละ ๕๐ ของเกษตรกรทั้งหมดที่คองการเงินกู้ เพราะจะมี
จำนวนผู้คองการกู้จริง ๆ มีเพียง ๒,๒๒๐,๐๐๐ ครัวเรือน ซึ่งเฉลี่ยใ้ใ้
ครัวเรือนละ ๕,๐๐๐ บาท ก็จะต้องใ้เงินใ้ถึง ๑๒,๑๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท

ถ้าเงินประมาณการที่กล่าวมาข้างต้นนี้ จะสามารถใ้บริการสินเชื่อแก่เกษตรกรรวมใ้ประมาณ -
๔๐๐,๐๐๐ ครัวเรือน หรือประมาณร้อยละ ๑๖.๒ ของจำนวนครัวเรือน
ของเกษตรกรทั้งประเทศ

ข้อสังเกตบางประการ

การที่กฎหมายกำหนดให้มีทุนเรือนหุ้นหนึ่งพันล้านบาท หรือ สี่พันล้านบาทก็ตาม การกำหนดดังกล่าวเป็นเพียงกฎหมายบังคับให้ธนาคาร จ้างนายทุนเรือนหุ้นไม่เกิดที่กำหนดไว้ ซึ่งกระทรวงการคลังไม่มีสิทธิจะไป ชี้แจงเพิ่มเติม ถ้าคณะรัฐมนตรีมีได้กำหนดให้ขอเป็นคราว ๆ ไป

เพื่อให้มีเงินทุนเพียงพอกับสภาพความต้องการของเกษตรกร รกส. ยังจำเป็นต้องอาศัยเงินทุนเพิ่มเติมอีกเป็นจำนวนมาก เพื่อไว้ใช้ในการให้กู้ยืมระยะสั้นและระยะปานกลาง ในการขยายการให้กู้ยืมอย่างน้อย ธนาคารควรจะขายหุ้นให้กระทรวงการคลังไปละ ๑,๕๐๐ ล้านบาท ซึ่ง กรมวิธานจัดสรรให้กระทรวงการคลังซื้อหุ้นเพียงปีละ ๒๐๐ ล้านบาท ทำให้ รกส. ต้องหันไปพึ่งเงินฝากจากธนาคารพาณิชย์เป็นส่วนใหญ่มาเป็นทุน ให้กู้ยืมแก่เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร โดยธนาคารต้องเสียดอกเบี้ย เงินฝากจากธนาคารดัง รอยละแปดต่อปี

ส่วนเงินจำนวน ๕,๐๐๐ ล้านบาท ถ้าได้รับมาจากงบประมาณโดยไม่เสียดอกเบี้ยเลย จะทำให้ รกส. สามารถขยายการให้กู้ ใ้ได้อีกร้อยละ ๒๐ ของจำนวนสมาชิกที่มากู้ทั้งหมดในปัจจุบัน

สำหรับประเด็นที่สองนั้น ถ้าจะพิจารณาถึงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับทุนเรือนหุ้นแล้ว ข้อความที่เพิ่มเติมขึ้นนี้อาจจะไม่จำเป็นที่จะต้องเติมลงไปอีก

ข้อเท็จจริง ก็คือ คณะกรรมการ ชกส. มีอำนาจออกข้อบังคับว่าด้วยหุ้นของธนาคาร ซึ่งในข้อบังคับ ชกส. ฉบับที่ ๑ ว่าด้วยหุ้น ข้อ ๔ กำหนดว่า การชำระค่าหุ้นของชำระเต็มมูลค่าเมื่อซื้อหุ้น และจากการดำเนินงานหุ้นที่ธนาคารจำหน่ายไปตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๐๑ ถึง ๒๕๐๔ นั้น ยังไม่ได้แบ่งเป็นเงินปันผล แทนำเข้าบัญชีกำไรสะสม เพื่อใช้เป็นที่หักค่าใช้จ่าย จึงเป็นเหตุผลข้อหนึ่งที่อาจกล่าวได้ว่า สถาบันการเงินหรือบุคคลอื่นที่จะถือหุ้นนั้น ไม่นิยมถือหุ้นประเภทนี้ เพราะผู้ถือหุ้นคงกล่าว ไม่อาจหวังเงินปันผลจากกำไรของ ชกส. ได้

การแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับ
อำนาจระทำการของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

ความในพระราชบัญญัติเดิม	เสนอขอแก้ไขเพิ่มเติมเป็น
<p>มาตรา ๑๐ ในการปฏิบัติให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ธนาคารมีอำนาจระทำการดังต่อไปนี้</p> <p>(๑) ให้อำนาจแก่ เกษตรกร กลุ่มเกษตรกร หรือสหกรณ์การเกษตร</p> <p>(๒) คำประกันเงินกู้ ที่บุคคลดังกล่าวใน (๑) กู้จากสถาบันการเงินอื่น ทั้งนี้ ตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของธนาคาร</p>	<p>มาตรา ๑๐ <u>ให้ธนาคารมีอำนาจกระทำการภายในขอบเขตแห่งวัตถุประสงค์ ตามมาตรา ๕ อำนาจเช่นว่านี้ให้รวมถึง</u></p> <p>(๑) ให้อำนาจแก่เกษตรกร กลุ่มเกษตรกร หรือสหกรณ์การเกษตร</p> <p>(๒) คำประกันเงินกู้ ที่บุคคลดังกล่าวใน (๑) กู้จากสถาบันการเงินอื่น ทั้งนี้ ตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของธนาคาร</p>

ความในพระราชบัญญัติเดิม

เสนอขอแก้ไขเพิ่มเติม

(๓) จักหาเงินทุน เพื่อใช้ใน
การดำเนินงานของธนาคาร

(๔) จักให้ใครมาถือกรรมสิทธิ์
หรือทรัพย์สินที่ ครอบครอง หรือให้
เช่า เช่าซื้อหรือให้เช่าซื้อ โอนหรือรับ
โอนสิทธิการเช่าหรือสิทธิการเช่า
ซื้อ จำนวนหรือรับจำนวน จำนวนหรือ
รับจำนวน ชายหรือจำหน่ายค้ำยวิธิอื่น
ใดซึ่งสังหาริมทรัพย์หรือสังหาริมทรัพย์

(๕) รับฝากเงินที่ทองจ่ายคืน
เมื่อหลวงถาม หรือเมื่อสิ้นระยะเวลา
อันมีกำหนด เว้นแต่ประเภทที่ไร้เจ็ด
ในตารางถน

(๖) ออก ซื้อ หรือขายค้ำ
เงินหรือตราสารเปลี่ยนมืออื่นใดรวม
ทั้งเก็บเงินตามค้ำเงิน หรือตราสาร
เปลี่ยนมือค้ำงกล่าว

(๓) จักหาเงินทุน เพื่อใช้ในภาร
ดำเนินงานของธนาคาร

(๔) จักให้ใครมา ถือกรรมสิทธิ์
หรือทรัพย์สินที่ ครอบครอง เช่าหรือให้
เช่า เช่าซื้อหรือให้เช่าซื้อ โอนหรือรับ
โอนสิทธิการเช่า หรือสิทธิการเช่าซื้อ
จำนวนหรือรับจำนวน จำนวนหรือรับจำนวน
ชายหรือจำหน่ายค้ำยวิธิอื่นใด ซึ่งสังหา
รมิทรัพย์หรือสังหาริมทรัพย์

(๕) รับฝากเงินที่ทองจ่ายคืนเมื่อ
หลวงถาม หรือเมื่อสิ้นระยะเวลาอันมีก่า
หนด

(๖) ออก ซื้อ หรือขายค้ำเงิน
หรือตราสารเปลี่ยนมืออื่นใดรวมทั้งเก็บ
เงินตามค้ำเงิน หรือตราสารเปลี่ยนมือ
ค้ำงกล่าว

ความในพระราชบัญญัติเดิม

เสนอขอแก้ไขเพิ่มเติมเป็น

(๙) มีบัญชีเงินฝากไว้กับธนาคารอื่นเท่าที่จำเป็นแก่การดำเนินธุรกิจของธนาคาร

(๘) ชื่อหลักทรัพย์ของรัฐบาล เช่น พันธบัตร หรือตั๋วเงินคลังตามที่คณะกรรมการเห็นสมควร

(๘) เรียกเก็บคอกเบี้ยเงินกู้ ค่าธรรมเนียม เกี่ยวกับการให้กู้เงิน หรือการค้ำประกันเงินกู้ และค่าบริการอื่น ๆ

(๑๐) จัดให้มีการสงเคราะห์ ความสมควรแก่ผู้จัดการ พนักงานลูกจ้าง หรือผู้ซึ่งพ้นจากการเป็นผู้จัดการ พนักงานหรือลูกจ้างของธนาคารและครอบครัวของบุคคลทั้งกล่าว

(๙) มีบัญชีเงินฝากไว้กับธนาคารอื่นเท่าที่จำเป็นแก่การดำเนินธุรกิจของธนาคาร

(๘) ชื่อหลักทรัพย์ของรัฐบาล เช่น พันธบัตร หรือตั๋วเงินคลังตามที่คณะกรรมการเห็นสมควร

(๘) เรียกเก็บคอกเบี้ยเงินกู้ ค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการให้กู้เงิน หรือการค้ำประกันเงินกู้ และค่าบริการอื่น ๆ

(๑๐) จัดให้มีการสงเคราะห์ ความสมควรแก่ผู้จัดการ พนักงานลูกจ้าง หรือผู้ซึ่งพ้นจากการเป็นผู้จัดการ พนักงานหรือลูกจ้างของธนาคาร และครอบครัวของบุคคลทั้งกล่าว

ความในพระราชบัญญัติเดิม	เสนอขอแก้ไขเพิ่มเติมเป็น
(๑๑) กระทำกิจการอย่างอื่น บรรเทาที่เกี่ยวกับหรือเนื่องในการจัด การให้สำเร็จความวัตถุประสงค์ของชนา การ	(๑๑) กระทำกิจการอย่างอื่นมรร คาที่เกี่ยวกับหรือเนื่องในการจัดให้สำเร็จ ความวัตถุประสงค์ของชนาคาร

ข้อควรพิจารณา ข้อความในพระราชบัญญัติเดิมเป็นการกำหนดอำนาจการกระทำกิจการของ ชกส. เพื่อให้บรรลุตามบทบัญญัติในมาตรา ๔ ซึ่งมีใจความดังนี้ คือ มาตรา ๔ ชนาคารมีวัตถุประสงค์ให้ความช่วยเหลือทางการเงิน - เพื่อส่งเสริมอาชีพหรือการดำเนินงานของเกษตรกร กลุ่มเกษตรกร หรือสหกรณ์ การเกษตร

ข้อความในข้อ ๑๑ จะเปิดโอกาสให้ชนาคารกระทำกิจการอย่างอื่นที่ นอกเหนือจากที่กล่าวไว้ในข้อ ๑๐ ข้อแรก

แต่ข้อความของร่างพระราชบัญญัติที่เสนอนั้น กำหนดว่าให้ชนาคารมี อำนาจกระทำกิจการภายในขอบเขตแห่งวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๔ อำนาจเช่น วนั้นให้รวมถึง อำนาจในการกระทำดังที่กำหนดไว้ทั้ง ๑๑ ข้อ เพราะฉะนั้น

หน้าที่ของ รกส. ทั้ง ๑๑ ข้อนั้นเป็นเพียงส่วนหนึ่ง ส่วนอำนาจอื่น ๆ ไม่ได้กำหนดไว้ เพราะกำหนดไว้กว้าง ๆ ในสองบรรทัดแรกแล้ว จึงเป็นที่พิจารณาว่า ควรจะตัดข้อความในมาตรา ๑๐ (๑๑) ออกจากร่างพระราชบัญญัติหรือไม่ ข้อความดังกล่าวจะไปซ้ำซ้อนกับข้อความในร่างพระราชบัญญัติในสองบรรทัดแรกหรือไม่ หรือควรแก้ไขข้อความในมาตรา ๑๐ ว่าดังนี้ " มาตรา ๑๐ ให้ธนาคารมีอำนาจกระทำการภายในขอบเขตแห่งวัตถุประสงค์ และมีอำนาจกระทำการอย่างอื่น บรรดาที่เกี่ยวกับ หรือเนื่องในการจัดให้สำเร็จความวัตถุประสงค์ของธนาคาร ตามมาตรา ๔"
อำนาจเหล่านี้ให้รวมถึง

๑. ....

๒. ....

อาา

๔. ....

๑๐. .... "

หรือไม่ เป็นข้อที่ควรพิจารณาอย่างยิ่ง

- ๑๖ -

การแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับการรับฝากเงิน

๑. การเสนอขอแก้ไขเพิ่มเติม

ให้ตัดข้อความตามมาตรา ๑๐(๕) แห่งพระราชบัญญัติธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร พ.ศ. ๒๕๐๘ "เว้นแต่ประเภทที่ใช่เงินในการถอน"

๒. ข้อพิจารณา

เนื่องจาก ธกส. ได้รับช้อยกเว้นไม่ต้องมีเงินสำรองตามกฎหมายตามมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๘ ซึ่งกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ค้ำประกันสสารองไว้ที่ธนาคารแห่งประเทศไทย และฉบับแก้ไขครั้งล่าสุดถึงเดือนสิงหาคมปี ๒๕๑๑ ยังคงให้ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดซึ่งไม่ต่ำกว่าร้อยละห้า และไม่เกินกว่าร้อยละห้าสิบ

เพราะฉะนั้น เพื่อไม่ให้เป็นการเอาเปรียบแก่ ธนาคารพาณิชย์ จึงมีมติเห็นชอบว่า ธกส. ไม่ควรจะแย่งลูกค้าเงินฝากจากธนาคารพาณิชย์ เป็นการเสียผลประโยชน์ที่ไม่ต้องค้ำประกัน

สำรongsตามกฎหมาย จึงได้กำหนดไว้ในมาตรา ๑๐(๕) ให้ ธกส.
รับฝากเงินที่จ่ายคืนและทวงถามหรือเมื่อสิ้นระยะเวลาอันมีกำหนด เว้น
แต่ประเภทที่ใช้เช็คในการถอน

แต่การยกเว้นไม่ให้มีการรับฝากเงินประเภทที่ใช้เช็คในการ
ถอนนั้น ทำให้ผู้ฝากไม่ทราบความระมัดระวัง เพราะเมื่อมีการหักและยอดเงิน
ผลระหว่างอำเภอหรือจังหวัด ในบางเขต พ่อค้าไม่สามารถนำเงิน
ไปซื้อ และการซื้อผลิตภัณฑ์เกษตร ส่วนมากพ่อค้าจะต้องไปซื้อถึงไร่
และไม่จำกัดเวลา เมื่อพ่อค้าไม่ได้รับความสะดวก ก็ย่อมไม่ตั้งใจที่จะ
เงินมาฝาก ธกส. ทำให้ธนาคารขาดเงินหมุนเวียน ที่ควรจะได้รับ
จากเงินฝาก ผู้ที่ทำธุรกิจเกี่ยวข้องกับเกษตรกร

อย่างไรก็ดี การแก้ไขดังกล่าว ไม่ได้ขัดกับพระราชบัญญัติ
การธนาคารแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๕ และถ้าจะพิจารณาในแง่ประโยชน์
ของเกษตรกรของประเทศแล้ว การเสนอให้ตัดข้อความตามมาตรา
๑๐(๕) นี้ก็ไม่น่าที่จะเป็นเรื่องที่ยึดผลประโยชน์กับธนาคารพาณิชย์และ
ความเชื่อเท็จจริงแล้ว ธนาคารพาณิชย์ยังคงนำเงิน (ซึ่งควรจะได้รับ
ผลตอบแทนสูง ถ้าให้เอกชนกู้) ไปฝากไว้กับ ธกส. เป็นเงินฝากลักษณะ

- ๒๑ -

เป็นเงินกู้ระยะสั้น โดยได้รับอัตราดอกเบี้ยร้อยละ ๒ - ๕ ต่อปีการฝาก
 เงินดังกล่าว เป็นการดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาล เกี่ยวกับการ
 ย้ายเงินจากธนาคารพาณิชย์สู่เกษตรกร สหกรณ์การเกษตรและกลุ่ม
 เกษตรกร

เพราะฉะนั้น การแก้ไขพระราชบัญญัติประเด็นนี้ อาจจะ
 เป็นผลดีต่อธนาคารพาณิชย์ในแง่ที่ต่อไปในอนาคตเมื่อ ชกส. มีเงินฝาก
 พยายามเพิ่มขึ้น ธนาคารพาณิชย์อาจจะต้องนำเงินไปฝากไว้กับชกส.
 อีกหรือไม่

การแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับองค์ประกอบของคณะกรรมการ ชกส.

และระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง

การเสนอขอแก้ไขเพิ่มเติม

ในคราวประชุมสามัญของคณะกรรมการ ชกส. ครั้งที่ ๑๘
สองแห่งพระราชบัญญัติธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร -
พ.ศ. ๒๕๐๘ รวมทั้งหมด ๓ ประเด็น

ประเด็นที่ ๑ เปลี่ยนแปลงองค์ประกอบของคณะกรรมการ
ชกส. ซึ่งแต่งตั้งโดยคณะรัฐมนตรี

ประเด็นที่ ๒ เป็นการกำหนดจำนวนของยุแทนของแต่ละ
สถาบัน

ประเด็นที่ ๓ เป็นการกำหนดระยะเวลาการดำรงตำแหน่งของ
คณะกรรมการจากสองปีเป็นสามปี

๒. ข้อพิจารณา

ตามมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติธนาคารเพื่อการเกษตร
และสหกรณ์การเกษตร พ.ศ. ๒๕๐๘ กำหนดให้คณะกรรมการ

ซึ่งแต่งตั้งโดยคณะรัฐมนตรี จำนวนยี่สิบสองคน ประกอบด้วยประชาชน

กรรมการ และกรรมการอื่นอีกไม่เกินสิบคน ในจำนวนนี้ให้มีผู้แทน
กระทรวงการคลัง ผู้แทนกระทรวงเกษตร และผู้แทนกระทรวง
พัฒนาการแห่งชาติ

ประเภทที่ ๑ และ ๒ เนื่องจากได้มีการยุบกระทรวงพัฒนา
การแห่งชาติ และได้โอนกิจการบางส่วน เข้าไปสังกัดในกระทรวง
เกษตร และสหกรณ์แล้วกระทรวงเกษตร และสหกรณ์
จึงมีความจำเป็นที่จะต้องแก้ไขพระราชบัญญัติดังกล่าว เพื่อให้ชื่อของ
กระทรวงต่าง ๆ ตรงกับที่เป็นอยู่ในปัจจุบันนี้

ประกอบกับความจำเป็นที่จะต้องมีคณะกรรมการ ที่มีพื้นฐาน
ความรู้และความเชี่ยวชาญกับเกษตรกรอย่างแท้จริง จึงได้มีการเสนอให้
เปลี่ยนแปลงประกอบของคณะกรรมการใหม่โดยให้มี

รัฐมนตรีกระทรวงการคลังเป็นประธานกรรมการ

นั้น แต่งตั้งโดยคณะรัฐมนตรี

- ผู้แทนกระทรวงการคลัง • คน
- ผู้แทนสำนักนายกรัฐมนตรี • คน
- ผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ๒ คน

(เป็นผู้แทนที่ปรึกษาของกบค. (เกษตร) และ กบค. (สหกรณ์) ๑ คน)

- ผู้แทนธนาคารแห่งประเทศไทย • คน

ผู้จัดการ ชกส. เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง

การที่ระบุผู้แทนธนาคารแห่งประเทศไทย เพราะเห็นว่า ชกส. จำเป็นต้องพึ่งในด้านการดำเนินงานทั้งทางเศรษฐกิจและการเงิน ข้อควรสังเกตก็คือ จำนวนกรรมการของ ชกส. ลดลงจาก จำนวน ๑๒ คน เป็นจำนวน ๘ คน

ประเด็นที่ ๓ ให้ขยายระยะเวลาดำรงตำแหน่ง ของคณะกรรมการไปอีก ๑ ปี การขยายระยะเวลานี้จะเกิดประโยชน์ต่อการบริหารงานของคณะกรรมการ เพราะในปีแรกนั้น คณะกรรมการที่เพิ่งจะเข้ามารับหน้าที่ย่อมต้องการเวลาเพื่อศึกษาความเป็นมาของการดำเนินงานของ ชกส. ประกอบกับศึกษาภาวะเศรษฐกิจของเกษตรกรจึงจะสามารถรับหน้าที่ได้จริงจังในปีที่ ๒ และจะมีประสิทธิภาพในการบริหารงานในปีถัดไป จึงสมควรให้มีการขยายระยะเวลาดำรงตำแหน่งไปหนึ่ง

การที่กำหนดระยะเวลาสั้นเกินไปอาจทำให้คณะกรรมการมีความรู้สึกรับผิดชอบน้อยกว่าที่ควร

ข้อควรพิจารณาในประเด็นที่ ๓ ก็คือ ในพระราชบัญญัติเดิม นั้น คณะกรรมการซึ่งหมายรวมถึงประธานกรรมการ จะดำรงตำแหน่งได้คราวละ ๒ ปี

ส่วนร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดยคณะรัฐมนตรี ได้กำหนด
 ระยะเวลาดำรงตำแหน่งของรองประธานกรรมการ และกรรมการอื่น ไว้ไม่
 เกิน ๓ ปี แต่ประธานกรรมการซึ่งต้องเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง
 สามารถเป็นประธานได้ตลอดไป

เนื่องจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เป็นประธาน
 กรรมการ ชกส. บทบัญญัติในมาตรา ๑๖ ของพระราชบัญญัติเดิม ในส่วนที่
 เกี่ยวกับการพ้นตำแหน่งของประธานกรรมการ จึงสมควรจะถูกลบเลิกไป

การแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดหาเงินทุนของ ชกส.

๑. การเสนอขอแก้ไขเพิ่มเติม

ให้แก้ไขมติมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติเงินอุดหนุนการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร พ.ศ. ๒๕๐๕ เป็น "(๔) รับเงินอุดหนุนจากรัฐบาลหรือบุคคลอื่น "

๒. ข้อพิจารณา

ตามพระราชบัญญัติเดิม ได้กำหนดไว้ในมาตรา ๑๐ (๓) ให้อำนาจธนาคารจัดหาเงินทุน เพื่อใช้ในการดำเนินงานของธนาคาร นอกจากมาตรานี้แล้วก็ไม่มีความหมายกำหนดไว้ให้ชัดเจนลงไปว่า ธนาคารสามารถกู้ยืมเงินจากรัฐบาลหรือบุคคลอื่น ให้หรือไม่

เนื่องจากนโยบายของรัฐบาล ได้เปลี่ยนแปลงไปได้มีการส่งเสริมเกษตรกร ซึ่งอาจเป็นผลให้รัฐบาลหรือบุคคลอื่น เช่น มูลนิธิต่าง ๆ ให้เงินอุดหนุนเพื่อร่วมกันส่งเสริมเกษตรกร จึงจำเป็นต้องแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๓ สาระของกฎหมายคลุมเครือมากยิ่งขึ้น

ขอควรสังเกตก็คือ เงินอุดหนุนใด ๆ ก็ตาม ผู้ให้ย่อมเล็งเห็นประโยชน์บ้าง รัฐบาลในพื้นที่ไม่ได้กำหนดเป็นรัฐบาลของประเทศใด บุคคลอื่นก็อาจกลุ่มไปถึงมูลนิธิหรือกลุ่มที่อาจหวังผลประโยชน์จากการให้เงินอุดหนุน

จึงควรพิจารณาถึงความริกกุมของกฎหมายด้วย

ขอความไว้ใจ มีการระงับประโยชน์ในมาตรา ๓๓ แห่ง ใญ่คณะรัฐมนตรีเสนอให้ธนาคารมีอำนาจในการออกพันธบัตร หรือตราสารอื่น เพื่อลดในค่านความยืดยุ่นและความรวดเร็วในการหาเงินเพื่อนำมาให้กู้ยืม แทนการออกพันธบัตรซึ่งมีกฎหมายอื่น ๆ มาบังคับกับการจำหน่ายพันธบัตร ทำให้ยุ่งยากในค่านกฎหมาย และต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีด้วย

การแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับการประชุมใหญ่สามัญ

โคมิการ เสนอให้เปลี่ยนแปลงกำหนดวันประชุมใหญ่สามัญ (ซึ่งจะต้องประชุมกันปีละ ๑ ครั้ง) จากภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันสิ้นปีปฏิทิน เป็นหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่ ๓๑ มีนาคมของปีถัดไป เพื่อความเหมาะสมกับการบริหารงานของ รทส. และธนาคารก็ต้องเสนอรายงานกิจการประจำปี และรายงานอื่น ๆ ที่ได้รับอนุมัติจากที่ประชุมใหญ่สามัญแล้วภายใน ๑๕๐ วัน นับแต่วันที่ ๓๑ มีนาคม เพราะการเสนอแก้ไขกำหนดวันประชุมในมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร พ.ศ. ๒๕๐๕ นี้ เป็นเหตุให้ต้องแก้ไขบทบัญญัติในมาตรา ๑๕ และ มาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกันนี้ด้วย

ดังนั้น โคมิการจึงขอเสนอแก้ไขบทบัญญัติในมาตรา ๑๕ และ มาตรา ๕๐ ของในเมื่อ ๒๕๒๐ เพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติที่แก้ไขกำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัติใหม่ดังนี้

บทสรุป

ร่างพระราชบัญญัติที่เสนอเพื่อแก้ไขเพิ่มเติมมาทั้ง ๒ ประการนั้น จะมีประโยชน์ต่อการดำเนินงานของ ชกส. โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเงินทุนเรือนหุ้นจากแหล่งกนกลาง โดยบทกถาแล้วจะเห็นถึงพหุภมความต้องการเงินกู้ ธนาคารจะต้องหาเงินทุนสำหรับให้กู้ถึง ๑๒,๓๕๐ ล้านบาท จากแหล่งเงินทุนทั้ง ๙ แห่ง ที่ใ้กล่าวมาแล้ว แ่แต่ละแหล่งเงินทุนบางแห่งมีค่าใช้จ่ายสูง เช่น อัตรากอเบ้นที่ตองจ่ายให้กับเงินฝากธนาคารพาณิชย์ ประมาณร้อยละ ๕ - ๕ ทอปี และถึงแม้ค่าใช้จ่ายจะสูงธนาคารก็จำเป็นต้องใช้เงินฝากดังกล่าวเป็นเงินทุนสำหรับให้กู้ถึงร้อยละ ๕๕.๕ ของเงินทุนทุกประเภท

ซึ่งประกอบด้วยเงินทุนเรือนหุ้น ถ้าไรสะสม และเงินสำรอง
สำหรับเงินทุนส่วนที่ใ้ลงทุนเรือนหุ้นนั้น เป็นที่ตองการเพื่อ
การดำเนินงานของ ชกส. มาก เพราะ ชกส. ไม่มีถาวรฐานะในการ

จ่ายเงินปันผลใด ๆ จึงมีค่าใช้จ่ายต่ำมากเมื่อเปรียบเทียบกับเงินกู้อื่น ๆ
ซึ่ง ชกส. ต้องจ่ายอัตรากอกร้อยอย่างต่ำร้อยละ ๒ ต่อปี

ความเป็นมาในปี ๒๕๑๔ นี้ ชกส. คาดว่า เกษตรกรรม
รายบุคคล จะเพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๑๓ ในอัตราร้อยละ ๒๕.๖๔ หรือ ๑๓๒,๖๐๐
ครัวเรือน และคาดว่าจะมีเงินกู้เพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ ๑๑.๐๑ หรือ
๖๔๕.๒ ล้านบาท

สำหรับในด้านกาให้สินเชื่อแก่สถาบันเกษตรกรรมซึ่งธนาคาร
ได้ประสานงานกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้แก่ กรมส่งเสริมสหกรณ์
และกรมส่งเสริมการเกษตรอย่างใกล้ชิด คาดว่าในปี ๒๕๑๔ จะให้เงินกู้
แก่สหกรณ์การเกษตรรวมประมาณ ๕๓๐ สหกรณ์ คิดเป็นจำนวนเงินกู้
เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๑๓ ในอัตราร้อยละประมาณ ๓๕.๔๖ หรือ ๒๖๕.๓ ล้าน
บาท ส่วนในกลุ่มเกษตรกรคาดว่าจะให้เงินได้ประมาณ ๑,๔๐๐ กลุ่ม
คิดเป็นเงินกู้เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๑๓ ในอัตราร้อยละ ๑๐๒.๔๔ หรือ ๓๖๓.๓
ล้านบาท

นอกจากนี้ธนาคารยังคาดว่าจะสามารถให้บริการสินเชื่อระ
ยะยาวเพื่อพัฒนาการเกษตรแก่ เกษตรกรรายบุคคล และ สถาบันเกษตรกรรม

รายใหม่ คิดเป็นเงินกู้เป็นชั้น จากปี ๒๕๐๔ มากกว่า ๔ เท่า หรือ
๒๐๗.๕ ล้านบาท

เฉพาะเงินให้กู้ตามเป้าหมายที่เพิ่มขึ้นในปี ๒๕๐๕ นี้ รวม
๑,๕๖๖.๕ ล้านบาท

และขอควรจำเป็นต้องใช้เงินเพื่อการอื่น เช่น การค่า
เนืองงาน คาคอกเบี้ยทุกประเภท อีกประมาณ ๓๖๐ ล้าน

ค่าใช้จ่ายดังกล่าวเมื่อรวมกับเงินที่จะต้องใช้ให้กู้อีก ๑,๕๖๖.๕
ล้านบาท แล้วทำให้จำนวนเงินกู้ที่ต่องการนั้นเพิ่มขึ้นถึง ๒,๐๐๐ ล้านบาท
ฉะนั้นจำนวนเงินที่ ชกส. ต้องการจากการจัดสรรงบประมาณ
เพื่อซื้อหุ้นของ ชกส. เพื่อเป็นเงินกู้ให้แก่เกษตรกรรายบุคคล
และสถาบันเกษตรกรดังอย่างน้อยปีละ ๑,๕๐๐ ล้านบาท

ในพระราชบัญญัติเดิม กำหนดทุนเรือนหุ้นเพียง ๑,๐๐๐ ล้าน
บาท จึงไม่เหมาะสมแก่สภาพเศรษฐกิจในปัจจุบัน

อย่างไรก็ดี พระราชบัญญัติธนาคารเพื่อการเกษตรและสห
กรณ์การเกษตร พ.ศ. ๒๕๐๕ นั้น ให้อำนาจธนาคารให้กู้เงินแก่เกษตรกร
กลุ่มเกษตรกร และสหกรณ์การเกษตร จึงมีข้อควรสังเกต อีกประการหนึ่ง

คือ มีอุตสาหกรรมบางอย่างที่ดำเนินงานเกี่ยวข้องกับการส่งเสริมเกษตรกร ซึ่งเจ้าของมิได้เป็นเกษตรกร แต่ผลงานของอุตสาหกรรมบางอย่าง—ถึงกล่าวเป็นผลไปช่วยกระตุ้นกิจการเกษตรในท้องถิ่นหนึ่ง เช่น อุตสาหกรรมผลิตน้ำมันพืช เป็นต้น ซึ่งการผลิตน้ำมันพืชจะต้องสร้างโรงงาน ซึ่งจะต้องกู้เงินจากสถาบันการเงินอื่น ๆ ถ้าเป็นการกู้ระยะยาว อัตราดอกเบี้ยเงินกู้สูงมาก เพราะฉะนั้นถ้าให้อานาจ ชกส. เสนอแผนการให้กู้แก่อุตสาหกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อกิจการเกษตรบางอย่าง ก็จะเป็นการส่งเสริมการผลิตของเกษตรกรด้วย และจะเป็นผลช่วยให้กิจการของ ชกส. ดำเนินไปอย่างรวดเร็วเช่นกัน

חכמת אברהם

ПРАВИЛА

สารบัญภาคผนวก

๑. สถิติการดำเนินงานตั้งแต่ ๒๕๑๑ ถึง ๒๕๑๔ ๓๓๓
๒. ตารางแสดงการดำเนินงานเงินกู้เกี่ยวกับเกษตรกร
ลูกค้าของ ๕๕ สาขา ในปี ๒๕๑๔ ๓๔
๓. เงินกู้ระยะสั้นที่ธนาคารให้แก่เกษตรกรโดยตรง จำแนก
ตามประเภทผลิตภัณฑ์ ในปี ๒๕๑๔ กับจำนวนรวมทั้ง
ปี ๒๕๑๐ ถึง ๒๕๑๔ ๓๕
๔. เงินกู้ระยะปานกลางที่ธนาคารให้แก่เกษตรกรโดยตรง
จำแนกตามวัตถุประสงค์ ในปี ๒๕๑๔ และจำนวนรวม
ตั้งแต่ปี ๒๕๑๐ ถึง ๒๕๑๔ ๓๖
๕. ตารางแสดงการดำเนินงานเงินกู้เกี่ยวกับสหกรณ์การเกษตร
และกลุ่มเกษตรกรโดยส่วนรวม ในปี ๒๕๑๔ ๓๗
๖. สถานะแห่งเงินกู้ของเกษตรกร เพียงวันที่ ๓๑ ธันวาคม
๒๕๑๔ (ระยะสั้นและระยะปานกลาง) ๓๘
๗. แผนภูมิแสดงการจ่ายเงินกู้ การรับชำระคืนเงินกู้ และ
ยอดเงินกู้คงเหลือของเงินกู้บ้านเกษตรกร และบ้านสถาบัน
ระหว่างปี ๒๕๑๑ - ๒๕๑๔ ๓๙

๔.	แหล่งที่มาของเงินทุน ปี ๒๕๐๔	๕๐
๕.	เงินทุนจากกระทรวงการคลังแยกตามโครงการ	๕๑
๑๐.	เงินทุนต่อเนื่อง	๕๒
๑๑.	บัญชีกำไรขาดทุน	๕๕
๑๒.	ข้อบังคับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ฉบับที่ ๑๔	๕๖
๑๓.	ตัวเลขพื้นฐานประมาณการจากปี พ.ศ. ๒๕๐๔	๕๘

ภาคผนวกที่ ๑

สถิติการดำเนินงานตั้งแต่ 2511 ถึง 2518

	2511	2512	2513	2514	2515	2516	2517	2518
1. เงินกองทุน <i>ด้านบาท</i>	447.9	512.2	770.7	1,124.5	1,158.4	1,202.6	1,246.1	1,279.1
2. สินทรัพย์ทั้งสิ้น <i>ด้านบาท</i>	746.0	1,101.9	1,317.0	1,608.1	1,927.6	2,174.0	3,058.4	5,186.0
3. จำนวนสาขาประจำจังหวัด	25	35	45	65	58	58	58	58
4. จำนวนที่ทำการ ประจำท้องที่	106	162	205	245	274	284	301	317
5. จำนวนอำเภอที่สาขา ดำเนินงานได้กู้เงิน แก่เกษตรกรโดยตรง	194	273	317	371	414	450	471	492
6. จำนวนเกษตรกร ซึ่งสาขารับเงิน ทะเบียนเป็นลูกค้า	121,749	196,917	228,611	262,087	301,622	330,628	379,875	516,314
7. การให้กู้เงินแก่ เกษตรกรโดยตรง <i>ด้านบาท</i>	380.4	562.8	563.3	509.4	670.9	773.7	1,203.7	2,100.9
8. เงินกู้ซึ่งเกษตรกร เป็นหนี้ธนาคาร เมื่อสิ้นปี <i>ด้านบาท</i>	373.3	640.4	753.7	845.3	993.8	1,101.2	1,446.1	2,472.8
9. การให้กู้เงินแก่สหกรณ์ การเกษตร <i>ด้านบาท</i>	135.3	129.4	167.6	164.0	224.6	249.1	388.7	866.1
10. เงินกู้ซึ่งสหกรณ์การเกษตร เป็นหนี้ธนาคารเมื่อสิ้นปี <i>ด้านบาท</i>	288.9	317.6	409.2	539.4	681.5	788.7	966.6	1,642.4
11. การให้กู้เงินแก่กลุ่ม เกษตรกร <i>ด้านบาท</i>	-	-	-	-	-	-	143.4	387.1
12. เงินกู้ซึ่งกลุ่มเกษตรกร เป็นหนี้ธนาคาร เมื่อสิ้นปี <i>ด้านบาท</i>	-	-	-	-	-	-	138.6	440.1
13. จำนวนพนักงานและ ลูกจ้างประจำ สำนักงานใหญ่	143	178	201	222	257	260	279	329
14. จำนวนพนักงานและ ลูกจ้างประจำ สำนักงานสาขา	665	1,015	1,365	1,796	2,049	2,065	2,087	2,248

ภาคผนวกที่ ๒

ตารางแสดงการดำเนินงานเงินกู้เกี่ยวกับเกษตรกรลูกค้าของห้าสิบแปดสาขา ในปี 2518

	ต้นเงินที่ลูกค้า เป็นหนี้เมื่อต้นปี บาท	จ่ายเงินกู้ ในระหว่างปี บาท	รับชำระคืน ในระหว่างปี บาท	บุคคลอื่น รับใช้หนี้ ผู้กู้เดิม บาท	ต้นเงินที่ลูกค้าเป็นหนี้เมื่อต้นปี	
					จำนวน สัญญา	จำนวนเงิน บาท
เงินกู้ระยะสั้นเพื่อ ผลิตผลหลักในท้อง ที่ (ข้าว ข้าวโพด มันสำปะหลัง ถั่ว ฝ้าย ฯลฯ)	681,721,298	1,012,994,960	614,525,257	733,378	260,177	1,079,457,623
เงินกู้ระยะสั้นเพื่อ การค้า	160,183,931	280,497,940	164,236,577	192,430	77,154	276,252,864
เงินกู้ระยะสั้นเพื่อ บริการ	428,445	4,469,041	4,443,281	—	1	454,205
รวมเงินกู้ระยะสั้น	842,333,674	1,297,961,941	783,205,115	925,808	337,332	1,356,164,692
เงินกู้ระยะปานกลาง	588,443,453	708,777,930	284,237,032	730,008	231,327	1,012,254,343
เงินกู้ระยะยาว เพื่อ ชำระหนี้สินเดิม ได้ก่อนที่ธนาคาร- เกษตร	12,377,163	88,463,337	5,273,537	37,000	222	95,529,963
เงินกู้ระยะยาวเพื่อ ลงทุนในสินทรัพย์ ประจำ	—	5,663,700	320,000	—	16	5,343,700
บุคคลอื่นรับใช้หนี้ เงินกู้	2,980,345	—	1,157,167	1,692,816	1,127	3,515,994
รวมทั้งหมด	1,446,134,635	2,100,866,908	1,074,192,851	—	570,024	2,472,808,692

* ในกรณีผู้กู้ตาย วิกสจวิต ทุพพลภาพ มีภริยา บุตร หรือผู้อื่นสมควรใจทำสัญญารับใช้หนี้เงินกู้ของผู้กู้ในปี 2518
จำนวนเงิน 1,692,816 บาท

ภาคผนวกที่ ๓

เงินกู้ระยะสั้นที่ธนาคารให้แก่เกษตรกรโดยตรง จำแนกตามประเภท
ผลิตผลในปี 251๐ กับจำนวนรวมตั้งแต่ปี 2510 ถึง 251๘

	ในปี 251๐		รวมตั้งแต่ปี 2510-251๘	
	จำนวนเงิน	ร้อยละ	จำนวนเงิน	ร้อยละ
การผลิตข้าว	706,022,748 (6,306,382 ไร่)	54.58	2,445,965,933	53.86
การผลิตข้าวโพด	100,523,047 (1,122,681 ไร่)	7.77	415,659,656	9.15
การผลิตมันสำปะหลัง	77,989,400 (516,313 ไร่)	6.03	162,701,073	3.58
การผลิตฝ้าย	5,036,300 (33,413 ไร่)	0.39	94,231,950	2.07
การผลิตพืชไร่อื่นๆ เช่น ปอ อ้อย แดง ถั่ว ข้าวสาลี สับปะรด ผัก ข้าวโพด มันเทศ มันแกว ทอม กระจับปี่ และกระเทียม	221,709,098 (1,158,659 ไร่)	17.14	685,838,551	15.10
การเลี้ยงหมู วัว และควาย เพื่อขาย	134,719,307	10.42	525,074,297	11.56
การผลิตผลของไม้ยืนต้น เช่น เงาะ พุทรา ขนุน ไม้ กระจับปี่ พุทรา ข้าวพารา เมียง พยอม นาคาโตนด	26,835,150	2.07	115,272,820	2.54
การผลิตไก่ ไข่ และไข่	12,856,150	0.99	70,424,576	1.55
การผลิตนมวัว	971,500	0.08	5,264,400	0.12
การผลิตอื่นๆ (การเลี้ยงปลา จับปลาทะเล และเลี้ยงไหม)	6,830,200	0.53	21,603,920	0.47
รวม	1,293,492,900	100.00	4,542,837,130	100.00

	ในปี 2518		รวมทั้งสิ้น 2510 ถึง 2518	
	จำนวนเงิน	ร้อยละ	จำนวนเงิน	ร้อยละ
1. ซื้อมัควัใช้งาน (ตัว ควซย กัง)	183,001,550 (55,119 ตัว)	25.82	605,695,622 (275,602 ตัว)	27.17
2. ข้าราชการเพิ่มเติมเกี่ยวกับการเกษตร (จำนวนเงินกู้ไม่เกิน 5,000 บาท ผสมกับ เงินทุนของตนเอง) ก. โถกอนที่ดิน	4,638,200 (8,239 ไร่)		38,434,780 (83,649 ไร่)	
ข. อื่น ๆ	14,194,935		80,866,014	
3. ซื้อมัควัการเกษตร (ผสมกับเงินทุนของ ตนเอง)	18,833,135	2.66	119,300,794	5.35
	91,207,700 (76,006 ไร่)	12.87	258,205,180 (320,085 ไร่)	11.58
4. ซื่อ สร้าง หรือปรับปรุงเครื่องสูบน้ำ และ อุปกรณ์เครื่องสูบน้ำ	37,488,900 (6,590 เครื่อง)	5.28	154,661,215 (37,950 เครื่อง)	6.94
5. ซื่อ สร้าง หรือปรับปรุงบ้าน โรงเรียน และสิ่งปลูกสร้างอื่น ๆ เกี่ยวกับการเกษตร	73,622,180	10.39	225,412,346	10.12
6. งานปรับปรุงที่ดิน (คัน คูนา ผาย บ่อน้ำ ปรับระดับนา ทำนบ บ่อบาดาล ทำนากัง และคันกั้นน้ำเค็ม)	56,732,035	8.00	177,316,950	7.95
7. บุกเบิกที่ดิน หรือจัดทำที่ดินใช้ในการ เกษตรได้	23,533,800 (38,264 ไร่)	3.32	94,978,915 (266,213 ไร่)	4.26
8. ลงทุนในการทำสวน (ส้ม เงาะ ทุเรียน มะพร้าว มะนาว ฝรั่ง ขางพารา ส้มโอ ตะมุข หนุ่ย หน้อยหน้า กาแฟ สะตอ พุ มิ่งคุด)	29,157,370	4.11	100,163,599	4.49
9. ลงทุนในการเลี้ยงสัตว์ (ซื้อวัวและหมูใช้ทำ พันธุ์ สร้างคอกหมู)	81,720,810	11.53	184,608,910	8.28
10. ซื่อ สร้าง หรือปรับปรุงเครื่องมือขนาดใหญ่ และเครื่องจักรกล (อุปกรณ์รถแทรกเตอร์ รถไถ เครื่องสีข้าวโม่, เครื่องตัดหญ้า เครื่องฉุควระทัด)	69,372,950	9.79	149,815,205	6.72
11. ซื่อ สร้าง หรือปรับปรุงอุปกรณ์อื่น ๆ เกี่ยวกับการเกษตร (เครื่องพ่นยา เครื่อง วัดยาง สายสูบลม ท่อน้ำ อิทธิกาฬเข้า)	14,454,100	2.04	70,304,315	3.15
12. ซื่อ สร้าง หรือปรับปรุงอุปกรณ์การขนส่ง (ล้อ เกวียน เรือบรรทุก)	7,663,050	1.08	30,974,475	1.39
13. การลงทุนขุดบ่อเลี้ยงปลา	4,858,450	0.69	21,690,560	0.97
14. ซื่อ สร้าง หรือปรับปรุงเรือจับปลา (เครื่องยนต์เรือจับปลา เครื่องยนต์ขับ นำแข็งขับปลา และอวน)	14,609,800	2.06	27,190,150	1.22
15. ลงทุนในการเลี้ยงไก่ เป็ด	1,175,500	0.17	5,810,840	0.26
16. วางรูปประกอบกาเกษตรชนิดใหม่ (แปลง นาเป็นสวน แปลงสวนนั้นเป็นไร่สับปะรด แปลงสวนยางพาราเป็นสวนเงาะ ฯลฯ)	1,346,600	0.19	3,424,840	0.15
รวม	708,777,930	100.00	2,279,553,916	100.00

- ๓๓ -

ภาคผนวกที่ ๕

ตารางแสดงการดำเนินงานเงินกู้เกี่ยวกับสหกรณ์การเกษตร และกลุ่มเกษตรกร
โดยส่วนรวม ในปี 2518

สหกรณ์กู้	เงินกู้ซึ่ง เป็นต้นเมื่อ ต้นปี	เงินกู้ ในระหว่าง ปี	ชำระ เงินกู้ ในระหว่าง ปี	*สหกรณ์ ใหม่รับหนี้ สิ้นของ สหกรณ์เดิม	เงินกู้ซึ่ง สหกรณ์ เป็นต้นเมื่อ สิ้นปี
(1) สหกรณ์พหุ (50 สหกรณ์)	2.59	0.28	0.36	- 0.10	2.41
(2) ชุมชนสหกรณ์การชนกิจ (4 ชุมชน)	30.28	29.61	9.21	-	30.68
(3) สหกรณ์เครดิตเพื่อเกษตรกร (108 สหกรณ์)	114.20	161.69	26.70	+ 5.00	244.19
(4) สหกรณ์ซึ่งจดทะเบียนใหม่โดยการควบสหกรณ์พหุเข้ากัน (208 สหกรณ์)	701.10	333.65	113.86	+ 26.96	1,147.85
(5) สหกรณ์การบริการ (บำรุงที่ดิน) (58 สหกรณ์)	73.38	30.80	9.44	- 31.84	85.05
(6) ชื่อวิสาหกิจเกษตร สหกรณ์การเกษตร (122 สหกรณ์)	34.41	61.98	31.01	-	85.38
(7) เงินกู้ระยะยาวเพื่อลงทุนในสหกรณ์ประจำ (75 สหกรณ์)	1.62	12.01	-	-	13.63
(8) สหกรณ์ซึ่งจดทะเบียนใหม่ โดยการเปลี่ยนฐานะกลุ่ม เกษตรกร (1 สหกรณ์)	-	0.06	-	+ 0.34	0.40
(9) สหกรณ์การเกษตรอื่น (6 สหกรณ์)	0.83	0.03	0.11	-	6.77
สหกรณ์การเกษตรรวมยอด	966.58	866.13	190.69	+ 0.34	1,642.30
(10) กลุ่มเกษตรกร (1,105 กลุ่ม)	127.39	378.96	83.77	- 0.34	422.44
(11) ชื่อวิสาหกิจเกษตร กลุ่มเกษตรกร (33 กลุ่ม)	1.04	8.47	1.42	-	8.89
(12) เงินกู้ระยะยาวเพื่อลงทุนในสหกรณ์ประจำ กลุ่มเกษตรกร (2 กลุ่ม)	-	0.38	-	-	0.38
	138.63	387.81	85.19	- 0.34	440.91
รวมทั้งหมด	1,105.21	1,253.94	275.88	-	2,083.27

* ในปี 2518 สหกรณ์ซึ่งจดทะเบียนใหม่โดยการควบสหกรณ์เดิมเข้ากัน วันต้นสิ้นของสหกรณ์เดิม
ตามมาตรา 86 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2511 รวม 32.30 ล้านบาท

ภาคผนวกที่ ๖

สถานการณ์บัญชีของเกษตรกร เพ็ชร์วันที่ 31 ธันวาคม 2518

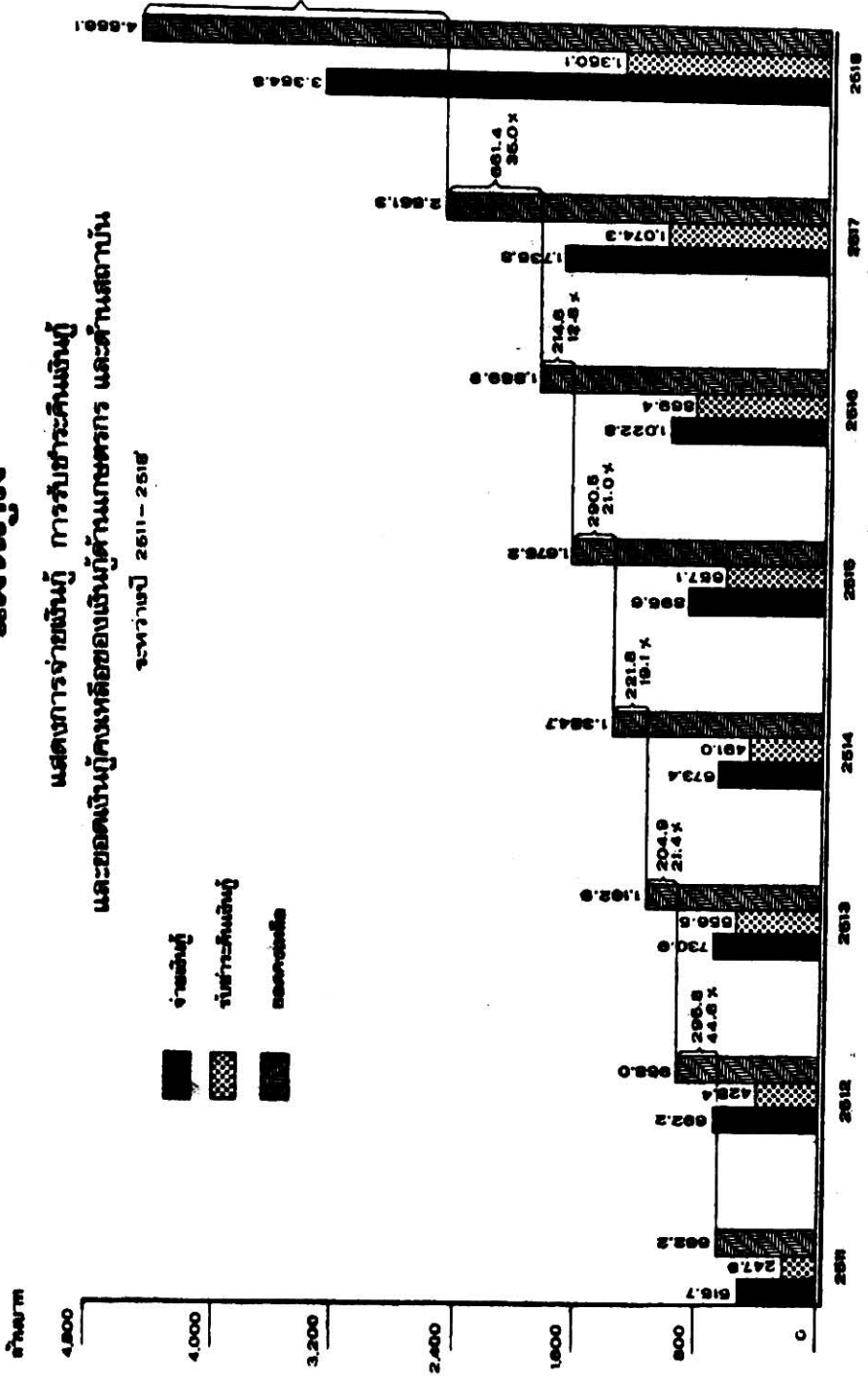
(ระบบต้นทุนและระบบปานกลาง)

เงินกู้ระยะสั้นเพื่อผลิตผลหลัก		เงินกู้ระยะสั้นเพื่อการอื่น		เงินกู้ระบบปานกลาง		รวมทั้งหมด	
จำนวน บัญชี	จำนวนเงิน	จำนวน บัญชี	จำนวนเงิน	จำนวน บัญชี	จำนวนเงิน	จำนวน บัญชี	จำนวนเงิน
187,912	684,118,473	56,065	169,004,015	153,742	312,332,551	397,719	1,185,455,039
149,907	520,995,480	41,593	136,796,262	109,561	184,589,704	301,061	844,381,446
15,704	58,277,646	4,022	13,946,566	25,424	60,208,851	45,150	132,433,063
260,177	1,079,457,623	77,154	276,252,864	231,327	1,012,254,343	568,658	2,367,964,830
42,325	146,431,123	14,250	44,173,688	45,520	100,428,091	101,995	291,032,902
5,459	16,780,677	2,211	6,000,315	5,746	16,863,492	13,416	39,644,484
	76.16		73.44		59.10		71.23
	21.40		23.37		32.15		24.55
	13.57		15.99		9.92		12.29
	1.55		2.17		1.67		1.67

ภาคผนวกที่ ๘

แผนภูมิ

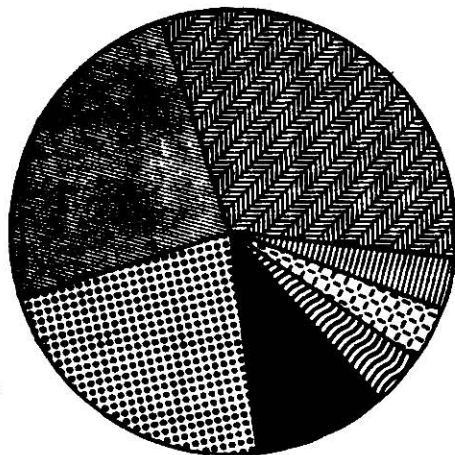
แสดงการจ่ายเงินกู้ การชำระคืนเงินกู้ และยอดเงินกู้คงเหลือของเงินกู้ตัวอักษรกร และตัวอักษรบ้าน ระหว่างปี ๒๕๑๑-๒๕๑๘

ภาคผนวกที่ ๔

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

แหล่งที่มาของเงินทุน ปี 2518

เงินฝากจากธนาคารอื่น 1,670.8 ล้านบาท
32.2 %กองทุน 1,270.1 ล้านบาท
24.7 %หุ้นกู้ 170.0 ล้านบาท
3.3 %อื่นๆ 175.2 ล้านบาท
3.4 %เงินกู้ 195.4 ล้านบาท
3.8 %ขายลดช่วงตั๋วเงิน 615.5 ล้านบาท
9.9 %**รวม 5,180.7 ล้านบาท**

ภาคผนวกที่ ๔ เงินกู้จากกระทรวงการคลังแยกตามโครงการ

๑. กระทรวงการคลัง (โครงการรัฐบาลบัญชี 480) สัญญาที่ 126/2517 ลงวันที่ 1 เมษายน 2517 วงเงินไม่เกิน 15 ล้านเหรียญสหรัฐ กำหนดเวลา 40 ปี อัตราดอกเบี้ย 10 ปีแรก ร้อยละ 2.25 ต่อปี ปีต่อไปร้อยละ 3.25 ต่อปี ระยะปลอดหนี้ 10 ปี ครบกำหนดวันที่ 31 ธันวาคม 2566 เบิกถอนมาแล้วถึงสิ้นงวดนี้ 116.4 ล้านบาท การใช้จ่ายตามโครงการนี้ธนาคารดำเนินการให้เกษตรกรกู้ระยะสั้น และระยะปานกลางเฉพาะภาคตะวันออกเฉียงเหนือเท่านั้น งวดนี้ธนาคารจ่ายดอกเบี้ย 2.5 ล้านบาท

2. กระทรวงการคลัง (งบประมาณประจำปี 2516) สัญญาที่ 116/2516 วันที่ 26 เมษายน 2516 วงเงินไม่เกิน 50 ล้านบาท เพื่อให้กู้ตามโครงการการเกษตรระยะยาวกำหนดเวลา 50 ปี ระยะปลอดหนี้ 20 ปี ครบกำหนดวันที่ 31 ธันวาคม 2565 อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 2 ต่อปี ธนาคารเบิกถอนมาแล้วถึงสิ้นงวดนี้ 18.2 ล้านบาท ธนาคารจ่ายดอกเบี้ย 0.2 ล้านบาท

3. กระทรวงการคลัง (ช่วยเหลือปลดปล่อยหนี้สินเกษตรกร) สัญญาที่ 131/2518 ลงวันที่ 29 เมษายน 2518 วงเงินไม่เกิน 50 ล้านบาท กำหนดเวลา 20 ปี ระยะปลอดหนี้ 8 ปี ครบกำหนดวันที่ 31 ธันวาคม 2537 อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 2 ต่อปี ถึงสิ้นงวดนี้ธนาคารเบิกถอนมาครบ 50 ล้านบาทแล้ว งวดนี้ธนาคารจ่ายดอกเบี้ย 1 ล้านบาท

4. กระทรวงการคลังเพื่อพัฒนาการเกษตร (เอ ไอ ดี) สัญญาที่ 141/2518 ลงวันที่ 14 มกราคม 2519 วงเงิน 4 ล้านเหรียญสหรัฐ เพื่อใช้ให้เกษตรกรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือกู้ กำหนดเวลา 40 ปี ระยะปลอดหนี้ 9 ปีครึ่ง นับแต่ถึงชำระดอกเบี้ยงวดแรก อัตราดอกเบี้ย 10 ปีแรก ร้อยละ 2 ต่อปี ปีต่อไปร้อยละ 3 งวดนี้ธนาคารเบิกถอนเงินกู้มาแล้ว 2 ล้านบาท งวดนี้ธนาคารจ่ายดอกเบี้ย 109.59

ภาคผนวกที่ ๑๐

เงินกู้ต่อเบื้อง

เงินกู้ของธนาคาร เพื่อการสหกรณ์เดิมซึ่งธนาคาร เพื่อการ เกษตร
และสหกรณ์การ เกษตรรับเป็นลูกหนี้ต่อเบื้องมา ตั้งแต่รับโอนกิจการนั้นมี
ยอด ๔.๕ ล้านบาท ประกอบด้วย :-

๑. เงินกู้จากกระทรวงคลัง	๒.๗ ล้านบาท
๒. เงินทุนหมุนเวียนกรมสหกรณ์ พาณิชย์และธนกิจ	๑.๘ ล้านบาท
๓. เงินทุนหมุนเวียนสหกรณ์ เครดิตเกษตรกรรม	๐.๖ ล้านบาท
๔. เงินทุนหมุนเวียนกรมสหกรณ์ที่ดิน	๐.๘ ล้านบาท
รวม	<u>๔.๕ ล้านบาท</u>

1. กระทรวงการคลัง สัญญาครั้งที่ 7 ลงวันที่ 7 ธันวาคม 2497 วงเงิน 10 ล้านบาท กำหนดเวลา 25 ปี อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 4 ต่อปี ระยะปลอดหนี้ 10 ปี ครบกำหนดวันที่ 1 ธันวาคม 2522 คงค้างสิ้นงวดนี้ 2.7 ล้านบาท เงินต้นที่ถึงกำหนดชำระในงวดปี 2519 0.6 ล้านบาท งวดนี้ธนาคารจ่ายดอกเบี้ย 0.1 ล้านบาท

2. เงินทุนหมุนเวียนกรมสหกรณ์พาณิชย์และธนกิจ 4.9 ล้านบาท เป็นเงินทุนที่ตั้งขึ้นรวม 5 ทุน เพื่อให้สหกรณ์ชายข้าว และสหกรณ์ชายพืชผลกัญ รวม 3 สหกรณ์ ในอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 4 ต่อปี โดยไม่มีกำหนดเวลาให้สหกรณ์ชำระคืนเงินต้น ส่วนธนาคารคิดดอกเบี้ยให้แก่เงินทุนในอัตราร้อยละ 2 และ 3 ต่อปี และให้สหกรณ์เครดิตเพื่อผลิตกรรมกัญ รวม 2 สหกรณ์ ในอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 4 ต่อปี ส่วนธนาคารคิดดอกเบี้ยให้แก่เงินทุนในอัตราร้อยละ 2 ต่อปี กำหนดให้สหกรณ์ส่งคืนเงินต้น 1/12 ของเงินทุนภายหลัง 5 ปี นับแต่ทำสัญญาทุกปี โดยโอนเงินเข้าบัญชีทุนกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ

3. เงินทุนหมุนเวียนสหกรณ์เครดิตเกษตรกรรม 0.5 ล้านบาท เป็นเงินทุนที่ตั้งขึ้นเพื่อให้สหกรณ์การเกษตรเมืองจะเชิงเทวากัญ ในอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 4 ต่อปี กำหนดให้สหกรณ์ส่งคืนเงินต้น 1/12 ของเงินทุนภายหลัง 5 ปี นับแต่วันทำสัญญาทุกปี โดยโอนเข้าบัญชีทุนกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ ส่วนธนาคารคิดดอกเบี้ยให้แก่เงินทุนร้อยละ ต่อปี

4. เงินทุนหมุนเวียนกรมสหกรณ์ที่ดิน 0.7 ล้านบาท เป็นเงินทุนที่ตั้งขึ้นรวม 3 ทุน เพื่อให้สหกรณ์ที่ดินชลการและสหกรณ์ที่ดินจตุรัสกัญ โดยไม่คิดดอกเบี้ย

คิดดอกเบี้ยให้เงินทุนร้อยละ 1 และร้อยละ 3 ต่อปี และให้สหกรณ์บำรุงที่ดิน
เจ้าพระยาкупี่แรกไม่คิดดอกเบี้ย ปีต่อไปคิดดอกเบี้ยร้อยละ 4 ต่อปี ส่วนธนาคาร ฯ
ดอกเบี้ยให้แก่เงินทุน ปีแรกร้อยละ 1 ต่อปี ปีต่อไปร้อยละ 2 ต่อปี

อนึ่ง นอกจากเงินกู้ดังกล่าวข้างต้นแล้วยังมีเงินกู้จากกองทุนร่วมมือทางเศรษฐกิจ
ทะเลของรัฐบาลญี่ปุ่นตามสัญญาที่ ทีไอ ไอ-บี 1 ลงวันที่ 16 ตุลาคม 2518 วงเงินกู้
000 ล้านบาท หรือประมาณ 135 ล้านบาทอีกแต่จนถึงขณะนี้ยังไม่มีการเบิกถอนเงินกู้ดังกล่าว
จากธนาคาร ฯ กำลังดำเนินการกู้เงินจากรัฐบาลสหพันธ์รัฐเยอรมันอีก 10 ล้านบาท
ประมาณ 80 ล้านบาท

ภาคผนวกที่ ๑๑

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

บัญชีกำไรขาดทุน

สำหรับปีสิ้นสุดเพียงวันที่ 31 ธันวาคม 2518

ดอกเบี้ยเงินกู้	38,455,595	59	ดอกเบี้ยเงินกู้สถาบันเกษตรกร	129,862,408	79
ดอกเบี้ยเงินฝาก	121,339,567	08	ดอกเบี้ยเงินกู้เกษตรกร	220,296,834	09
เงินเดือนและค่าจ้าง	82,255,374	81	ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร	13,005,088	65
ค่าจ้างชั่วคราว	2,955,436	77	กำไรจากการจำหน่ายทรัพย์สิน	315,223	88
ประโยชน์เพิ่มสำหรับปฏิบัติการ	15,926,297	93	กำไรจากการเอาประกันภัย	6,972	33
ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง	10,113,077	40	รายได้เบ็ดเตล็ด	812,655	28
ค่าเบี่ยงประจวบกรมการ	333,600	-			
ค่าใช้จ่ายทั่วไป	20,190,141	94			
ค่าเสื่อมราคาทรัพย์สิน	8,576,402	54			
จำหน่ายบัญชีทรัพย์สินสูญหาย	14,868	95			
ขาดทุนจากการจำหน่ายทรัพย์สิน	441	75			
สำรองหนี้สูญ	58,630,734	33			
กำไรสุทธิ	5,307,683	91			
	364,299,223	02		364,299,223	02

ภาคผนวกที่ ๑๒

ข้อบังคับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

ฉบับที่ ๔

ว่าด้วยการให้สหกรณ์การเกษตรกู้เงินเพื่อใช้เป็นทุนให้กู้แก่สมาชิก

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๘(๘) แห่งพระราชบัญญัติธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร พ.ศ. ๒๕๐๘ คณะกรรมการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ออกข้อบังคับว่าด้วยการให้สหกรณ์การเกษตรกู้เงินเพื่อใช้เป็นทุนให้กู้แก่สมาชิกไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑. ในข้อบังคับนี้

"ธนาคาร" หมายความว่า ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

"ผู้จัดการ" หมายความว่า ผู้จัดการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

"สหกรณ์การเกษตร" หมายความว่า สหกรณ์ที่ประกอบ
ด้วยสมาชิกทั้งหมดเป็นเกษตรกร และได้จดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วย
สหกรณ์ กับให้หมายความรวมถึงสหกรณ์ดังกล่าวที่ได้รวมกัน เป็นชุมนุม
สหกรณ์ตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์

"ทุนของตนเอง" หมายความว่า ทุนเรือนหุ้นที่ชำระแล้วและ
เงินสำรองของสหกรณ์เกษตร หักด้วยยอดขาดทุนหากมีอยู่

ข้อ ๒. สหกรณ์การเกษตร ซึ่งจะกู้เงินธนาคารเพื่อใช้เป็น
ทุนให้กู้แก่สมาชิก ต้องมีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

(๑) เป็นสหกรณ์ไม่จำกัดสินใจ ซึ่งมีข้อบังคับกำหนดให้
จำนวนอสังหาริมทรัพย์เป็นประกันการชำระหนี้ เงินกู้ทุกรายของสมาชิกโดย
จำนวนเงินกู้คงอยู่ภายในร้อยละหกสิบแห่งราคาประเมิน ของอสังหา
ริทรัพย์ที่จำนอง

(๒) เป็นสหกรณ์จำกัดสินใจ ซึ่งมีสมาชิกตั้งแต่หนึ่งร้อยละสิบ
คนขึ้นไป และมีข้อบังคับกำหนดให้สมาชิกต้องถือหุ้นและชำระค่าหุ้น ในส
หกรณ์อย่างน้อยในอัตราร้อยละห้าของจำนวนเงินกู้ทุกคราวที่กู้เงิน หรือ
อย่างน้อยในอัตราร้อยละสิบของจำนวนเงินกู้ และใช้หุ้นที่ถือไว้เป็นสำหรับ

การกู้เงินรายต่อ ๆ ไปได้

(๓) เป็นชุมนุมสหกรณ์ซึ่งมีข้อบังคับกำหนดว่า ให้กู้เงินได้เฉพาะแก่สหกรณ์การเกษตรที่เป็นสมาชิกเท่านั้น

ข้อ ๓. ให้ผู้จัดการพิจารณาว่าสหกรณ์การเกษตรซึ่งกู้เงินธนาคารเพื่อใช้เป็นทุนให้กู้แก่สมาชิกรู้จักกำหนดข้อบังคับ หรือข้อแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับเกี่ยวกับลักษณะของสมาชิกและการให้กู้เงินแก่สมาชิกไว้โดยมีหลักเกณฑ์และเงื่อนไขอันสมควร

ข้อ ๔. การให้สหกรณ์การเกษตรตามข้อ ๒ กู้เงินเพื่อใช้เป็นทุนให้กู้แก่สมาชิก ให้ทำเป็นสัญญากู้เงินแบบเครดิตเงินฝาก โดยกำหนดวงเงินเป็นปี ๆ

*ข้อ ๕. วงเงินกู้ของสัญญากู้เงินตามข้อ ๔ ต้องไม่เกินจำนวนขั้นสูงดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีสหกรณ์ตามข้อ ๒(๑) ทำสัญญากู้เงินจากเงินทุนปกติของธนาคารและหรือจากกองทุนพิเศษส่งเสริมการเกษตร วงเงินกู้ต้องไม่เกินร้อยละหกสิบแห่งราคาประเมินของ อสังหาริมทรัพย์ทั้งหมดที่

สหกรณ์ผู้ได้รับจ้างไว้เป็นประกันการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิก

(๑) ในกรณีสหกรณ์ตามข้อ ๒(๒) ทำสัญญากู้เงินจากเงิน
ปกติของธนาคารหรือจากกองทุนพิเศษส่งเสริมการเกษตร เพียงอย่าง
อย่างหนึ่ง วงเงินกู้ต้องไม่เกินสองล้านบาท ในกรณีที่กล่าว ถ้าสห
กรณ์ตามข้อ ๒(๒) นั้นได้ดำเนินงานเต็มไปสามปีแล้ว หรือเป็นสหกรณ์ซึ่ง
ทะเบียนโดยการควบสหกรณ์เดิมเข้ากัน วงเงินกู้ต้องไม่เกินสิบเท่า
ทุนของตนเอง

ในกรณีสหกรณ์ตามข้อ ๒(๒) ทำสัญญากู้เงินจากเงินทุน
ของธนาคารและจากกองทุนพิเศษส่งเสริมการเกษตรด้วย วงเงินกู้
แต่ละสหกรณ์รวมกันต้องไม่เกินสามล้านบาท ในกรณีที่กล่าว ถ้าสห
กรณ์ตามข้อ ๒(๒) นั้นได้ดำเนินงานเต็มไปสามปีแล้ว หรือเป็นสหกรณ์ซึ่ง
ทะเบียนโดยการควบสหกรณ์เดิมเข้ากัน วงเงินกู้ของแต่ละสหกรณ์รวมกัน
ต้องไม่เกินสิบห้าเท่าแห่งทุนของตนเอง ทั้งนี้ วงเงินกู้ของแต่ละสัญญา
ต้องไม่เกินจำกัดตามวรรคหนึ่ง

(๓) ในกรณีชุมนุมสหกรณ์ตามข้อ ๒(๓) ทำสัญญากู้เงิน

เงินทุนปกติของธนาคาร วงเงินกู้ต้องไม่เกินสิบสองเท่าแห่งทุนของตน
ง

* ข้อ ๒ ในกรณีสหกรณ์ตามข้อ ๒(๑) หรือ (๒) กู้เงินจาก
เงินทุนปกติของธนาคารให้เรียกดอกเบี้ยในอัตราร้อยละเก้าต่อปี โดย
ไม่มีการทบทวน

ในกรณีชุมนุมสหกรณ์ตามข้อ ๒(๓) กู้เงินจากเงินทุนปกติ
ของธนาคาร ให้เรียกดอกเบี้ยในอัตราร้อยละแปดต่อปี โดยไม่มีการ
ทบทวน

ในกรณีสหกรณ์ตามข้อ ๒(๑) หรือ (๒) กู้เงินจากกองทุน
ส่งเสริมการเกษตรให้เรียกดอกเบี้ยเงินกู้ในอัตราร้อยละหก ต่อปี
โดยไม่มีการทบทวน เมื่อมีเหตุที่ธนาคารพึงเรียกคืนเงินกู้ที่ค่าหนี้ ตาม
ข้อ ๑๐ ให้เรียกดอกเบี้ยสำหรับเงินกู้เช่นนั้นในอัตราร้อยละเก้าต่อปีถึง
วันเรียกคืนเงินกู้จนกว่าจะชำระหนี้เงินกู้เสร็จสิ้น โดยไม่มีการทบทวน

ภายในรอบปีทางบัญชีของสหกรณ์ทุกปี สหกรณ์ทุกแห่ง
จะระดมเงินกู้ของรอบปีใหม่ให้แก่ธนาคาร

---

* ตามข้อบังคับฉบับที่ ๔ แก้ไขเพิ่มเติมครั้งที่ ๓ ตั้งแต่วันที่ ๑

- ๕๑ -

การส่งเงินเข้าบัญชีเครดิตเงินฝากแต่ละคราว หลังจากจัด
ใช้ค่าอุตสาหกรรมเนียม (ถ้ามี) แล้วให้ชำระดอกเบี้ยก่อนแล้วจึงหักต้นเงิน

ข้อ ๗. ให้ผู้จัดการมีอำนาจอนุมัติเงินกู้ตามข้อบังคับนี้

ข้อ ๘. ให้ผู้จัดการมีอำนาจเรียกให้สหกรณ์การเกษตร ผู้
จำนองหรือจำนำทรัพย์สินเป็นประกันการชำระหนี้เงินกู้ใดก็ตามที่เห็นสมควร

ข้อ ๙. ถ้าสหกรณ์การเกษตรผู้กู้จะกู้เงินจากผู้อื่นในระหว่าง
ที่ยังมีหนี้เงินกู้อยู่ต่อธนาคาร ต้องได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากผู้จัดการก่อน

ข้อ ๑๐. ในกรณีใดกรณีหนึ่งดังต่อไปนี้ ให้ผู้จัดการเรียกคืน
เงินกู้ และให้สหกรณ์การเกษตรผู้ชำระคืนต้นเงิน พร้อมทั้งดอกเบี้ยแก่
ธนาคารโดยสิ้นเชิง แม้ยังไม่ถึงกำหนดความสัญญาเงิน

(๑) เมื่อสหกรณ์การเกษตรผู้กู้ต้องเลิกไม่ว่าเพราะเหตุใดๆ

(๒) เมื่อปรากฏว่าสหกรณ์การเกษตรผู้กู้ฝ่าฝืนข้อ ๘ ข้อ ๙

หรือ ข้อ ๑๑

(๓) เมื่อปรากฏว่าสหกรณ์การเกษตรผู้กู้ใช้เงินกู้ ไม่ถูกต้อง
ตามวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้ในสัญญาเงิน

(๘) เมื่อมีเหตุที่ผู้จัดการเห็นว่าสหกรณ์การเกษตร นั้นไม่สมควรกู้เงินธนาคารต่อไป

* ข้อ ๑๑. ให้สหกรณ์การเกษตรซึ่งกู้เงินจากธนาคาร ทุกสหกรณ์ถือหุ้นในธนาคารอย่างน้อยหนึ่งหุ้นทุกห้าพันบาทของวงเงินกู้ เฉพาะของห้าพันบาทที่ให้มีเป็นห้าพันบาท

ข้อ ๑๑ ทวิ สหกรณ์การเกษตรซึ่งกู้เงินธนาคาร จะฝากเงินไว้กับธนาคารตามหลักเกณฑ์ต่อไปนี้แทนการถือหุ้นตามข้อ ๑๑ ก็ได้

(๑) ต้องฝากหนึ่งร้อยบาทของวงเงินกู้ทุกสองพันบาท

เศษของสองพันบาทที่ให้มีเป็นสองพันบาท และ

(๒) ระยะเวลาฝากต้องไม่น้อยกว่าสามสิบหกเดือน นับแต่วันตั้งจากวันฝากของแต่ละราย

๑๑ ธนาคารให้ดอกเบี้ยสำหรับเงินฝากตามวรรคหนึ่งในอัตราร้อยละเจ็ดคืบในกรณีสหกรณ์ตามข้อ ๒(๑) หรือ (๒) เป็นผู้ฝาก และ

* ความขอมบังคับฉบับที่ ๑๘ แก้ไขเพิ่มเติมครั้งที่ ๑ ตั้งแต่วันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๑๘

๑๑ ความขอมบังคับฉบับที่ ๑๘ แก้ไขเพิ่มเติมครั้งที่ ๑ ตั้งแต่วันที่ ๑

- ๕๓ -

ในอัคราร้อยละหกคือปีในกรณีชุมนุมสหกรณ์ตามข้อ ๒(๓) เป็นผู้ฝาก โดย
จ่ายดอกเบี้ยพร้อมกับการจ่ายเงินฝาก

ข้อ ๑๒. ข้อบังคับนี้ไม่กระทบกระเทือนถึงสัญญาเงิน ซึ่ง
สหกรณ์การเกษตรได้ทำไว้กับธนาคารเพื่อการสหกรณ์เดิม เฉพาะรายที่มี
ข้อผูกพันพิเศษเกี่ยวกับทุนหมุนเวียนซึ่งตั้งจากทุนสมทบ หรือทุนสินเชื่อการ
เกษตร

ให้ใช้ข้อบังคับนี้ตั้งแต่วันที่ ๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๔

เป็นต้นไป

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๒ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๑๐

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

(ลงชื่อ) บุญมา วงศ์สวรรค์

(นายบุญมา วงศ์สวรรค์)

ประธานกรรมการ

ภาคผนวกที่ ๑๓

ตัวเลขที่งานประมาณการจากปี พ.ศ. ๒๕๑๔

ประเภทบัญชี	จำนวน ครัวเรือน	ขนาดของเงินกู้ เฉลี่ยครัวเรือน (บาท)	รวมเงินกู้ (ล้านบาท)
๑. กลุ่มเกษตรกร (สมาชิก)	๑๑๐,๕๐๐	๕,๐๐๐	๕๕๐.๕
๒. สหกรณ์การเกษตร (สมาชิก)	๓๐๐,๐๐๐	๕,๕๐๐	๑,๖๕๒.๕
๓. เกษตรกรลูกค้าโดยตรง	๕๑๑,๕๐๐	๕,๐๐๐	๒,๕๖๓.๕
รวม	๙๒๒,๕๐๐	-	๕,๕๖๖.๕
๔. จำนวนครัวเรือนเกษตรกร ทั่วประเทศ	๕,๕๕๐,๐๐๐	๕,๐๐๐	๒๕,๗๕๐

หมายเหตุ : ประมาณร้อยละ ๕๐ ของเกษตรกรทั้งหมดที่ต้องการเงินกู้ คิดเป็น
ความต้องการเงินกู้ที่แท้จริงประมาณ ๑๒,๓๕๐ ล้านบาท

บันทึกผลการพิจารณา

เอกสารประกอบการพิจารณา

ร่าง

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ
ฉบับที่ ๒๑๖ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕
(ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

พระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม
(ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

จัดเข้าระเบียบวาระประชุมสภาที่ปรึกษาของนายกรัฐมนตรี

ทำหน้าที่สถาปนาปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน

ครั้งที่ ๕

วันศุกร์ที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๑๙

คำนำ

เนื่องจากว่าร่างพระราชบัญญัติ แก้ไขเพิ่มเติมประกาศของ คณะปฏิวัติฉบับที่ ๒๑๖ ลงวันที่ ๒๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕ (ฉบับที่ ...) พ.ศ. .... และร่างพระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการ กระทรวงกลาโหม (ฉบับที่ ....) พ.ศ. .... มีความสอดคล้องกันทั้งในหลักการ และเหตุผล ตลอดจนผลในทางบังคับใช้ ดังนั้นเอกสารประกอบการพิจารณาฉบับนี้จึงจะกล่าวรวมกันไป โดยจะยกหลักการและเหตุผล และขอควรพิจารณาสรุปให้เห็นชัดเจนยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังจะหยิบยกประเด็นสำคัญบางประการ รวมทั้งความในมาตราเดิมที่ถูกแก้ไขเพิ่มเติมและถูกยกเลิกมากล่าวไว้ด้วย เพื่อรวบรวมสะดวกและประโยชน์ในการพิจารณา

---

๑. ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ

ฉบับที่ ๒๑๖ ลงวันที่ ๒๘ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕

(ฉบับที่ . . .) พ.ศ. . . . .

ก. หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมข้อ ๑ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๒๑๖ ลงวันที่ ๒๘ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕

ข. เหตุผล

โดยที่ในภาวะการณ์ปัจจุบัน ภัยอันเป็นอันตรายต่อเอกภาพของประเทศไทยย่อมมีมาได้จากทั้งภายในและภายนอกประเทศ เห็นควรกำหนดอำนาจหน้าที่ของกระทรวงกลาโหมเสียใหม่ให้ชัดเจน และลดปฏิบัติการป้องกันภัยอันที่จะคุกคามราชอาณาจักร ที่มาจากทั้งภายในและภายนอกประเทศได้ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติฉบับนี้

ค. สาระสำคัญ

ให้ยกเลิกความในข้อ ๑ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ

ฉบับที่ ๒๑๖ ลงวันที่ ๒๘ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕ และให้ใช้ความ
ต่อไปนี้แทน

" ข้อ ๑ กระทรวงกลาโหมมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการป้องกันราชอาณาจักร จากภัยคุกคามทั้งภายในและภายนอกประเทศ -มาตรา ๓
มาตรา ๓ แห่งร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้เพิ่มเติมข้อความที่
ขีดเส้นใต้ขึ้นมาเท่านั้น

๒. ร่างพระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม
(ฉบับที่ ...) พ.ศ. ....

ก. หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔ มาตรา ๖ มาตรา ๑๙ และ
มาตรา ๒๐ และยกเลิกมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการ
กระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๐๓

ข. เหตุผล

โดยที่ปัจจุบันนี้ ในการทำการรบหรือการสงคราม ได้มี
การใช้กำลังทหารของต่างประเทศ เข้าทำการรบหรือการสงครามร่วมกัน
โดยเปิดเผยตามแบบธรรมเนียมของการสงครามอย่างแต่ก่อน แต่จะกระทำ
การโดยอาศัยการแทรกซึม การบ่อนทำลายและการก่อความไม่สงบ เรือรบรอบ
ขึ้นในบ้านเมือง ดังนั้น จึงมีความจำเป็นจะต้องเปลี่ยนแปลงอำนาจหน้าที่
ของกระทรวงกลาโหม เสียใหม่ให้สอดคล้องกับวิธีการทำการรบและการส่ง
ความในปัจจุบัน เพื่อให้กระทรวงกลาโหมสามารถดำเนินการป้องกันภัยอันเกิด
จากการรุกรานของต่างประเทศได้โดยมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และโดยที่บท
บัญญัติแห่งพระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๐๓
เกี่ยวกับการรักษาราชการแทน และการมอบอำนาจให้ปฏิบัติหน้าที่ยังไม่

เหมาะสม ตลอดจนขณะนี้ได้มีการยกเลิกตำแหน่งรัฐมนตรีสั่งราชการไปแล้ว
แต่บทบัญญัติบางมาตราแห่งพระราชบัญญัติ จักรเย็บราชการกระทรวงกลา
โหม พ.ศ. ๒๕๐๓ ยังได้อ้างถึงอยู่ สมควรแก้ไขให้เหมาะสม จึงจำ
เป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้น

ค. สาระสำคัญ

๑ มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔ แห่งพระ
ราชบัญญัติจักรเย็บราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๐๓ และให้ใช้
ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๔ กระทรวงกลาโหมมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับ
การป้องกันราชอาณาจักร จากภัยคุกคามทั้งภายในและภายนอกประเทศโดย
จัดให้มีกำลังทหารไว้เพื่อการรบหรือการสงคราม เพื่อการรักษาความมั่นคง
ของรัฐ เพื่อปกป้องสถาบันพระมหากษัตริย์ เพื่อการปราบปรามการกบฏ
และการจลาจล เพื่อช่วยการพัฒนาประเทศ และเพื่อรักษาประโยชน์ของ
ชาติในประการอื่น ตามที่กฎหมายกำหนด

การใช้กำลังทหารเพื่อปฏิบัติการตามความในวรรคหนึ่ง
ให้เป็นไปตามที่กระทรวงกลาโหมกำหนด

ราชการกระทรวงกลาโหม ให้เป็นไปตามกฎหมาย

มาตรา ๔ เดิม

มาตรา ๔ กระทรวงกลาโหมมีอำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับการป้องกันราชอาณาจักร โดยจัดให้มีกำลังทหารไว้เพื่อรักษาเอกราช และประโยชน์แห่งประเทศชาติ

การใช้กำลังทหารเพื่อปฏิบัติการตามความในวรรคก่อนให้ปฏิบัติตามที่กระทรวงกลาโหมกำหนด

ราชการกระทรวงกลาโหม ให้เป็นไปตามกฎหมาย ข้อบังคับ และระเบียบแบบแผน

๒. มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๐๓ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

" มาตรา ๖ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของกระทรวงกลาโหม และจะให้รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการแทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงก็ได้

ในกรณีที่มีรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง การสั่งหรือการปฏิบัติราชการของรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมมอบหมาย

ในกรณีที่ไม่มีผู้รั้งตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเป็นผู้รักษาการแทน ถ้ามีรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงหลายคน ให้คณะ

รัฐมนตรีมอบหมายให้รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคนใดคนหนึ่ง เป็นผู้รักษาราชการแทน

ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม และรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้ปลัดกระทรวงกลาโหมใช้อำนาจในการสั่งการอนุญาต การให้อนุมัติและการปฏิบัติราชการประจำ แทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมได้

อำนาจในการสั่ง การอนุญาต การอนุมัติ หรือการปฏิบัติราชการประจำที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมจะพึงปฏิบัติ หรือดำเนินการตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งใด หรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องใด รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมจะมอบอำนาจโดยทำเป็นหนังสือให้ผู้บังคับบัญชาชั้นแม่ทัพทำการแทนในนามของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมได้"

มาตรา ๖ เดิม

มาตรา ๖ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม เป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบราชการกระทรวงกลาโหม

ในกรณีที่รัฐมนตรีช่วยว่าการ หรือรัฐมนตรีสั่งราชการ การสั่งหรือการปฏิบัติราชการของรัฐมนตรีช่วยว่าการ หรือรัฐมนตรีสั่งราชการ ให้เป็นไปตามที่กระทรวงกลาโหมกำหนด

อำนาจในการสั่ง การอนุญาต การให้อนุมัติ หรือการปฏิบัติราชการประจำที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมจะพึงปฏิบัติ หรือดำเนินการตามกฎหมายใด ๆ จะมอบอำนาจโดยทำเป็นหนังสือให้ผู้บังคับบัญชาชั้นแม่ทัพทำการแทนในนามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมก็ได้

๓ มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๐๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๑๘ ใหม่ " สภากลาโหม" ประกอบด้วยสมาชิกดังต่อไปนี้

- (๑) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม
- (๒) ปลัดกระทรวงกลาโหม
- (๓) รองปลัดกระทรวงกลาโหม
- (๔) ผู้บัญชาการทหารสูงสุด
- (๕) รองผู้บัญชาการทหารสูงสุด
- (๖) ผู้ช่วยผู้บัญชาการทหารสูงสุด
- (๗) เสนาธิการทหาร
- (๘) รองเสนาธิการทหาร

- (๘) ผู้บัญชาการทหารบก
- (๑๐) รองผู้บัญชาการทหารบก
- (๑๑) ผู้ช่วยผู้บัญชาการทหารบก
- (๑๒) เสนาธิการทหารบก
- (๑๓) ผู้บัญชาการทหารเรือ
- (๑๔) รองผู้บัญชาการทหารเรือ
- (๑๕) ผู้ช่วยผู้บัญชาการทหารเรือ
- (๑๖) เสนาธิการทหารเรือ
- (๑๗) ผู้บัญชาการทหารอากาศ
- (๑๘) รองผู้บัญชาการทหารอากาศ
- (๑๙) ผู้ช่วยผู้บัญชาการทหารอากาศ
- (๒๐) เสนาธิการทหารอากาศ

(๒๑) นายทหารยศชั้นนายพลขึ้นไป ผู้เคยดำรงตำแหน่งหรือมีความดีความชอบในราชการทัพบกแล้ว ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมจะได้อ้างตั้งจำนวนไม่เกินสามนาย

ในกรณีที่มีรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง ให้รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง เป็นสมาชิกสภากลาโหมด้วย

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมจะเชิญบุคคลอื่นเข้าชี้แจงต่อข้อบังคับ และระเบียบแบบแผน"

สภากลาโหมเฉพาะเรื่องใดก็ได้"

มาตรา ๑๘ เกิม

"มาตรา ๑๘ ใหม่ "สภากลาโหม" ประกอบด้วยสมาชิก

ดังต่อไปนี้

- (๑) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม
- (๒) ปลัดกระทรวงกลาโหม
- (๓) รองปลัดกระทรวงกลาโหม
- (๔) ผู้บัญชาการทหารสูงสุด
- (๕) รองผู้บัญชาการทหารสูงสุด
- (๖) ผู้ช่วยผู้บัญชาการทหารสูงสุด
- (๗) เสนาธิการทหาร
- (๘) รองเสนาธิการทหาร
- (๙) ผู้บัญชาการทหารบก
- (๑๐) รองผู้บัญชาการทหารบก
- (๑๑) ผู้ช่วยผู้บัญชาการทหารบก
- (๑๒) เสนาธิการทหารบก
- (๑๓) ผู้บัญชาการทหารเรือ
- (๑๔) รองผู้บัญชาการทหารเรือ

- (๑๕) ผู้ช่วยผู้บัญชาการทหารเรือ
- (๑๖) เสนาธิการทหารเรือ
- (๑๗) ผู้บัญชาการทหารอากาศ
- (๑๘) รองผู้บัญชาการทหารอากาศ
- (๑๙) ผู้ช่วยผู้บัญชาการทหารอากาศ
- (๒๐) เสนาธิการทหารอากาศ
- (๒๑) นายทหารยศชั้นนายพลขึ้นไป ผู้เคยดำรงตำแหน่งหรือ

มีความดีความชอบในราชการทัพบกแล้ว ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมจะได้ออกแต่งตั้งจำนวนไม่เกินสามนาย

ในกรณีที่รัฐมนตรีช่วยว่าการ และหรือรัฐมนตรีสั่งราชการ ก็ให้รัฐมนตรีช่วยว่าการ และหรือรัฐมนตรีสั่งราชการ เป็นสมาชิกสภากลาโหมด้วย

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมจะเชิญบุคคลอื่นเข้าชี้แจงต่อสภากลาโหมเฉพาะเรื่องใดก็ได้"

๔ มาตรา ๖ โหยงเลิกความในมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๐๓ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๒๐ ในสภากลาโหม ให้

(๑) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม เป็นประธาน

(๒) ผู้ดำรงตำแหน่งในกระทรวงกลาโหม ซึ่งรัฐมนตรีว่าการ

กระทรวงกลาโหมกำหนด เป็นเลขาธิการและรองเลขาธิการ

ในกรณีที่มีรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง ให้รัฐมนตรีช่วยว่า

การกระทรวงเป็นรองประธาน"

มาตรา ๒๐ เดิม

มาตรา ๒๐ ในสภากลาโหม ให้

(๑) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม เป็นประธาน

(๒) ผู้ดำรงตำแหน่งในกระทรวงกลาโหม ซึ่งรัฐมนตรีว่าการ

กระทรวงกลาโหมกำหนด เป็นเลขาธิการและรองเลขาธิการ

ในกรณีที่มีรัฐมนตรีช่วยว่าการ หรือรัฐมนตรีสั่งราชการให้
รัฐมนตรีดังกล่าวเป็นรองประธาน ในกรณีที่มีรัฐมนตรีช่วยว่าการ และ

รัฐมนตรีสั่งราชการ ให้รัฐมนตรีช่วยว่าการ เป็นรองประธานคนที่ ๑ และ
รัฐมนตรีสั่งราชการ เป็นรองประธานคนที่ ๒

๕ มาตรา ๑ ให้ยกเลิกมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติ

จัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๐๓

มาตรา ๒๒ เดิม

มาตรา ๒๒ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมเป็นผู้รับผิดชอบ

ชอบในการใช้กำลังทหารตามแผนป้องกันราชอาณาจักร ซึ่งได้รับความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

๓. ข้อควรพิจารณา

ก. ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๒๑๖ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕ นั้น ไม่รัดกุมและรัดกุมเท่าที่ควร เพราะไม่ได้ระบุถึงภัยคุกคามจากภายในและภายนอกประเทศไว้ การแก้ไขเพิ่มเติมครั้งนี้ จึงเป็นการเหมาะสม

ข. ร่างพระราชบัญญัติจักระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม (ฉบับที่ ....) พ.ศ. .... ที่แก้ไขเพิ่มเติม และยกเลิกบทบัญญัติบางมาตราของพระราชบัญญัติเดิมนั้นก็เพื่อให้อำนาจแก่กระทรวงกลาโหมในการปฏิบัติทั้งภายใน และป้องกันภัยรุกรานจากต่างประเทศให้เข้ากับสถานการณ์ปัจจุบัน และยุทธวิธีของการสงครามที่เปลี่ยนไป ดังนั้นข้อที่น่าจะได้อภิปรายกันอย่างละเอียดคือ การแก้ไขเปลี่ยนแปลงในแต่ละมาตรานั้น จะให้ผลในทางปฏิบัติ เป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติเพียงใด

ค. การยกเลิกความในมาตรา ๒๒ อันเกี่ยวข้องความรับผิดชอบในการใช้กำลังทหาร ตามแผนป้องกันราชอาณาจักรของรัฐมนตรีกลาโหมนั้น น่าจะเป็นผลดีหรือผลเสียต่อจุดมุ่งหมายในการป้องกันประเทศ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ จำเป็นต้องมีมาตรานี้หรือไม่

๑๓

อย่างไรก็ตามความในพระรชบัญญัติเดิม ซึ่งถูกตัดออกไปหรือ
เพิ่มเติมขึ้นดังที่ได้ขีดเส้นไว้แล้ว ก็น่าจะเป็นข้อเปรียบเทียบในการพิ -
จารณาอีกประการหนึ่ง

บันทึกผลการพิจารณา

บ 21294

ศก สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา. ศูนย์
10 บริการเอกสารและค้นคว้า.
5.4 เอกสารประกอบการพิจารณา
340 สภาที่ปรึกษาของนายกรัฐมนตรี
2519 ทำหน้าที่สถาปนาปฏิรูปการปกครอง
ล.2 แผ่นดิน วันที่ 22 ตุลาคม - 20...

